

NAŠA LUC

7
1969

Oporoka

Dva meseca pred svojo tragično smrtjo je Martin L. King govoril v baptistični cerkvi v Ebenezer (Atlanta, Georgija) takole:

„Prepričan sem, da sem in tja vsi pomislimo na dan, ko bomo umrli. Vsi mislimo na

ljudje ali: življenje se meri po ljubezni

smrt. Kdaj pa kdaj mislim tudi jaz na lastno smrt in na lastni pogrebni obred. Ne razmišljam o tem bolešno. Včasih preišljam, kaj bi mi bilo všeč, da bi tedaj rekli. Danes vam bom povedal.

Če bo kateri izmed vas navzoč, ko pride tisti dan, naj ve, da ne maram dolgega pogrebnege opravila. In če pooblastite nekoga, da bo imel posmrtni govor, mu recite, naj ne govori preveč.

Včasih se sprašujem, kaj bi rad, da bi tista oseba povedala. Recite govorniku, naj ne omeni, da sem prejel Nobelovo nagrado za mir; to ni važno. Recite mu, naj ne pove, da sem prejel 300 ali 400 drugih odlikovanj. Vse to ni pomembno. Tudi mu naročite, naj ne razlaga, v katere šole sem hodil.

Všeč pa bi mi bilo, da bi kdo tisti dan omenil, da je King skušal v življenju streči drugim.

Rad bi, da bi kdo rekel, da si je King prizadeval, da bi druge rad imel.

Tisti dan bi hotel, da bi povedali, da sem se trudil, da bi

bil pravičen in da bi hodil ob svojih bratih.

Hotel bi, da bi rekli tedaj, da sem skušal dati jesti lačnemu in oblačiti nagega, da sem obiskoval zaprte, skratka, da sem si prizadeval, da bi ljubil človeštvo in mu služil.

Da, če vam je tako prav, povejte, da sem bil veliki boben!

Recite, da sem bil veliki boben pravičnosti, miru in poštenosti!

Vse ostale nečimrnosti nimajo nobenega pomena.

Ne bom imel na voljo denarja, da bi ga zapustil.

Ne bom mogel zapustiti ne obilja ne razkošja, pač pa bi hotel predati življenje, ki je bilo posvečeno nekemu cilju.

To je vse, kar sem želel izpovedati.

Če morem v življenju komu nuditi pomoč, če sem komu lahko v oporo z besedo ali pesmijo, če kdo po meni lahko sprevidi, da hodi po slabih potih, tedaj moje življenje ne bo brez haska.

Če kot kristjan spolnim lastne dolžnosti, če morem ponesti odrešenje svetu, ki je bil prej v zmedi, če lahko razširim blagovest, ki jo je učil Učenik, tedaj nisem živel za stonj.“

Grobar

Nekega dopoldneva sta se v krajevni prodajalni srečali dve ženski, ki se nista poznali. Povsem po naključju je ena izmed njiju nosila s seboj punčko. Navadno, najbolj navadno punčko, ki jo je mogoče kupiti v vsaki trgovini.

Druga ženska je iznenada prebledela in komaj izjecljala: „Kje ste dobili to punčko?“ To je vprašala s takšnim glasom, da je pogovor v trgovini v hipu zamrl.

„Punčko? Prodal mi jo je grobar...“

Druga ženska ni rekla nobe-

ne besede več. Onesvestila se je.

Ko pa je spet prišla k zavesti, je rekla — tako vsaj zatrjujejo ljudje — da je to punčko dala v grob svoje hčerke.

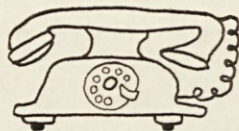
Tedaj se je onesvestila tudi prva ženska.

Od tu, iz te trgovine je šla v svet zgodba o tem, da grobar odkopava grobove, da iz njih jemlje dragocene predmete in jih pozneje prodaja. Tem zgodbam se je pridružila tudi prisega nekega moža, češ da mu je grobar ponudil na prodaj nekaj oblek, „ki njemu niso prav“.

Naposled so ljudje čutili dolžnost, da grobarja pismeno prijavijo policiji. Nekaj prijav je bilo podpisanih, desetkrat več pa anonimnih.

Glasovi o pošastnem grobarju so se razširili daleč okoli, razširili so se celo čez mejo. V tujem dnevniku je bilo že napisano, da koplje grobar mrliče iz grobov in z njimi hrani prašiče. To je presegalo vse meje. V domačem kraju je bilo tako, kot da bi zatulila sirena. Ljudje so se razdelili v dva tabora.

Manjšina je govorila, da so vse to neumnosti in izmišljotine. Večina, ki si je v dolgih zimskih dneh brčkone želela več dramatičnosti in senzacije, pa je glasno zahtevala, da grobarja izženejo, obesijo, ustrelijo, popljujejo, kamenjajo, križajo ali zažgejo.

Tedaj se je lotila dela tudi policija. Nenavadna preiskava je trajala dolgo. Do najmanjše podrobnosti so preiskali vse, kar naj bi obtožilo grobarja. Naposled pa so ugotovili, da ni ta storil niti enega dejanja, ki so mu ga pripisovali hudobni jeziki.

vedno več slovenskih delavcev v tujini

Slovenskih delavcev v tujini je vsak dan več. Koliko deset tisoč jih je že, ne ve nihče, tudi v Sloveniji ne. 50, 60 ali še več?

Dodajmo k temu, da so to „najbolj dinamičen, vitalen del našega prebivavstva. To so v glavnem ljudje, stari 20 do 40 let. Teh je, če smemo verjeti statistiki, 80 odstotkov.“ (F. Šetinc, Slovenski izseljenški koledar 1969, Ljubljana, str. 34).

Ti ljudje so „prepogosto prepuščeni sami sebi... tedaj, ko so skrbi in pomoči domovine še zlasti potrebni.“ (J. Koprivc, Delo, Ljubljana, 30. jul. 1969, str. 1).

Ne da bi hoteli vprašanje dramtizirati, lahko mirno trdimo, da postaja vprašanje slovenskih delavcev in delavk na tujem naš narodni problem. Kdo ve, koliko krivic se jim godi, koliko mladih se izgubi in koliko slovenskih družin se razdre?

Trditev, da je odhajanje slovenskih delavcev v tujino samo del svetovnega selitvenega pojava, človeka ne zadovolji. Vzroki so še drugi.

Glavni vzrok odhodov je pač nezaposlenost v Sloveniji. Nezaposlenost ima pa spet svoje vzroke. Naštejmo nekatere:

— Odvajanje slovenskega denarja v beograjske blagajne. Ko bi se domači denar investiral v Sloveniji, bi bila tudi potreba po delovni sili večja in zaslužek višji.

— Nesposobna vodstva podjetij. Ker mora biti direktor podjetja najprej komunist in šele potem sposoben vodja, gospodarstvo ne more naprej. Kvalificirani delavci pa, ki so se usposobili s slovenskim denarjem, odhajajo bogatit tuje dežele.

— Nekaznovana neodgovornost pri upravi denarja. Redno se dogaja, da je direktor, ki je zapravlil visoke vsote ljudskega denarja, „kaznovan“ tako, da je premeščen na drugo direktorsko mesto. Naravnost klasičen primer je EKK Velenje, kjer ni za zapravljene milijone ljudskega denarja nihče odgovoren.

— Mladi upokojeanci. Pripadniki „novega razreda“ so že mladi upokojeanci z visokimi nagradami iz skupnih blagajn.

Reševanje slovenskega migracijskega vprašanja je treba začeti z odpravljanjem gornjih napak.

Za slovenske delavce v tujini je pa poleg tega slabo poskrbljeno. O tem tudi slovenski tisk v domovini ne molči.

„... ni mogoče trditi, da se naši delavci zaposlujejo v enakih pogojih kot Italijani, Grki, Španci in drugi.

Marsikatero težavo v tujini bi laže prebrodili, če bi delavce že doma bolje pripravili.

Težava je tudi v tem, da nimamo v tujini svojih agencij, ki bi pročevala tržišče delovne sile, sklepale pogodbe, se zanimale za delovne in življenjske pogoje naših delavcev itd.

Več bi morali storiti tudi za bolj organizirano kulturno življenje naših ljudi v tujini.“ (Šetinc, o. r., str. 33—34).

Uvodničar v ljubljansko Delo je zapisal, da je „Cerkev na hitro samo v eno zahodnonemško mesto ‚izvozila‘ 8 duhovnikov z nalogo, da skrbe za jugoslovanske delavce“. (Jak Koprivc, Delo, Ljubljana, 30. jul. 1969, str. 1.) Ta trditev sicer ne drži, drži pa, da poskuša slovenska Cerkev slovenskim delavcem pomagati tudi tam, kjer drugi odpovedujejo.

NAŠA LUC 1969

MESEČNIK ZA SLOVENCE

NA TUJEM

LETO 18

ŠTEVILKA 7

SEPTEMBER 1969

V današnjem gospodarstvu je treba skrbeti za to, da se nudi zadostno in vsakomur primerno delo, hkrati pa tudi možnost tehnične in poklicne izobrazbe.

Delo je treba tako nagraditi, da so človeku dane možnosti za dostojno gmotno, socialno, kulturno in duhovno življenje.

Vsi morajo imeti tudi dovolj počitka in prostega časa, da poskrbijo za družinsko, kulturno, družbeno in versko življenje.

V odnosu do delavcev, ki prihajajo iz kake druge dežele ali pokrajine, se je treba skrbno varovati vsakega zapostavljanja glede pogojev nagrajevanja ali dela. Vrh tega morajo vsi, posebno pa javne oblasti, raznati z njimi ne kakor z golim orodjem proizvodnje, marveč kot z osebami in jim pri tem pomagati, da morejo vzeti k sebi svojo družino in si oskrbeti dostojno stanovanje. Vendar pa naj se, kolikor je mogoče, ustvarijo viri dela v lastnih deželah.

(Iz Pastoralne konstitucije o Cerkvi v sedanjem svetu).

„vi čistite čašo in skledo od zunaj“

Neki farizej je povabil Jezusa na obed: ne vemo, če zato, ker mu je bil naklonjen, ali pa zato, da bi ga zapletel v zahrbtna vprašanja.

Farizeje je namreč treba poznati. Sicer so opravljali lepo delo, ko so študirali Mozesovo postavo, a svojevoljno so določali nove predpise do zadnjih milimetrov in jih potem še naprej in naprej dlakocepili in dlakocepili. Zdelo se jim je potrebno govoriti o ptičjih gnezdih in posodah in sadnih pecljih, vse to seveda, v kolikor človeka naredijo nečiste in Bogu neljubega. V soboto niso dovoljevali zavozlati voz na vrvi, upihniti luč, narediti dva šiva s šivanko, napisati dve črki.

A še hujše je bilo to, da so imeli važnejše zapovedi za ničvredne istočasno, ko so „precejali komarje“. Sodobnik piše o njih, da so pokvarjeni ljudje, ki se imajo za svetnike, lažnivci, ki živijo sami sebi v dopadenje. Da hodijo tako, da s svojo negotovo hojo hlinijo ponižnost. Da so prepirljivi sleparji, ki se gostijo in nalivajo, siromakom pa žrejo imetje.

Jezus je farizejevo vabilo na obed sprejel, stopil v obednico, sédel na blazinjak in čakal, da bodo prinesli jedi.

Tako vedenje je bilo za farizejsko miselnost velik prekršek: Jezus je prišel naravnost s ceste, kjer je prišel v stik z množico „zemljanov“, pa si je upal jesti,

ne da bi si bil prej skrbno umil roke po postavnih predpisih. Farizeju se je tako vedenje gabilo in sam pri sebi si je mislil, da njegov gost ni nikakšen ugleden učenik, ampak eden iz drhali, ki mu pošten Jud ne bi dal koščka kruha, čeprav bi ga videl umirati od lakote: on pa ga je v svoji preproščini povabil na obed! Farizeju so se čustva zrcalila na obrazu: Jezus jih je razbral — in posledica je bila huda razprava.

Jezus je rekel: „Sedaj vi, farizeji, čistite čašo in skledo od zunaj; kar pa je znotraj v vas, je je polno ropa in hudobije. Ne-spametni!... Gorje vam, farizeji, ker dajete desetino od mete in rutice in vsake zelenjave, za-nemarjate pa pravico in ljubezen božjo! To bi bilo treba storiti in onega ne opustiti. Gorje vam, farizeji, ker imate radi prve sedeže v sinagogah in pozdrave na trgih! Gorje vam, ker ste kakor grobovi, ki se ne vidijo, in ljudje hodijo čeznje, pa ne vedo!“

Mirno si smemo misliti, da je bilo že po teh prvih stavkih konec kosila in da so jedi nadomestile grožnje.

Gostitelj-farizej in drugi člani bratovščine so pač odgovarjali, kolikor so mogli. A pri kosilu so bili tudi nekateri učeniki postave, ki so bili vsaj na tihem

prizadeti, in je zato nekdo izmed njih užaljeno vzrojlil: „Učenik, s takimi besedami žališ tudi nas.“

Kdo so bili pismouki? Ker so se judovski duhovniki vedno bolj omejevali na obrede v templju in na politične spletke, so se nekateri laiki lotili tenkovestnega učenja in raziskovanja Mozesove postave. To so bili učitelji postave ali pismouki, ki so zasedli stolico v šoli postave, kot Mozesovi predstavniki pridigali v sinagogah in kot zgled svetosti hodili po cestah in po hišah. Ljudstvo jih je silno častilo.

Tudi ti so na obedu prejeli od Kristusa svoj delež:

„Tudi vam, učitelji postave, gorje, ker nalagate ljudem neznosna bremena, sami pa se teh bremen niti z enim prstom ne dotaknete. Gorje vam, ker prerokom zidate grobnice, umorili pa so jih vaši očetje! Spričujete in potrjujete torej dejanja svojih očetov, zakaj oni so jih umorili, vi pa jim grobnice zidate... Gorje vam, učitelji postave, ker ste vzeli ključ do spoznanja: sami vstopili in tistim, ki so hoteli vstopiti, ste zabranili!“

Jezusove grožnje niso naperjene proti nauku, ampak proti izvrševanju nauka, ne proti posameznikom, ampak proti farizejem in učiteljem postave na splošno. Ko jim očita, da gradijo

prerokom grobnice, jih ne graja zaradi dela, ki je samo na sebi dobro, ampak zato, ker se je njihova pobožnost omejevala na zunanje, stvarno opravilo, duhovno so pa nadaljevali delo svojih očetov, ki so morili preroke. Učeniki postave in pismouki so si še posebej lastili izključno pravico nad Mozesovo postavo, a sami so razumeli le mrtvo črko postave, ne pa žive ljubezni, h kateri je ta vodila.

Bojevito kosilo se je končalo, kakor je bilo pričakovati: Ko jim je to povedal, so začeli pismouki silno vanj tiščati in ga izpraševati o več pečeh. Pri tem so nanj pazili in si želeli iz njegovih ust ujeti kaj, da bi ga zatožili. Namesto da bi šli vase in si prizadevali za to, da postanejo dobri, poštene ljudje.

V luči zadnjih dogodkov je Jezus potem dal učencem nekatera navodila, ki jasno kažejo razliko med človeško in božjo modrostjo. Jasno tudi povedo, kje je človekova veličina.

Vsak, kdor hoče za Kristusom, naj se varuje farizejskega kvasu,

ki je hinavščina. Ta farizejski kvas namreč razjeda duha kakor pravi kvas opresno testo.

Noben učenec ni nad učiteljem; če so torej Jezusa imenovali Beelzebuba, poglavarja hudih duhov, ne bodo nič boljše delali z njegovimi učenci. Ti pa naj vseeno govorijo povsem odkrito in iskreno: nič ni skritega, česar ne bi smeli razodeti, in kar jim je povedal na skrivnem, naj oznanijo na strehah.

Naj se ne bojé tistih, ki morejo umoriti telo, duše pa ne. Bojijo naj se marveč tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel.

Naj ne bodo v skrbeh za lastno življenje, ampak naj zaupajo v previdnost nebeškega Očeta, ki skrbi za vse: vrabci imajo nezatno vrednost, saj jih dobiš za dva asa (10 par), vendar Bog ne pozabi nobenega izmed njih. Učenci naj bodo torej mirni, ker so več vredni kot mnogo vrabcev skupaj in ker so prešteti vsi lasje na njihovi glavi.

Vsakogar, ki bo priznal Sina človekovega pred ljudmi, bo tudi on priznal pred nebeškim Očetom

Vera.

Vera,

ki je tem globlja,
čim manj je fanatična,
ki je tem močnejša,
čim strpnejša je,
ki je tem pristnejša,
čim bolj je človeška,
ki je mogoče tem bolj avtentična,
čim več ima smisla za humor.

A tudi najbolj progresivna vera ne more biti manj kot vera.

Alojz Rebula

in pred božjimi angeli. Kdor pa ga bo zatajil, tega bo tudi on zatajil.

In naj ne skrbijo, kako se bodo zagovarjali, ko jih bodo klicali v shodnico in pred sodišča, kajti Sveti Duh jih bo poučil v tistem trenutku, kaj naj povedo v zagovor.

J. R.

življenje Cerkve

Na vernike so POLJSKI ŠKOFJE znova naslovili pastirsko pismo, v katerem so navedli šest težav poljske Cerkve: novih cerkvá ni mogoče graditi, ker oblasti nočejo dati dovoljenja za gradnjo; krščanskega nauka ni dovoljeno poučevati v javnih prostorih, čeprav se velika večina Poljakov izjavlja za verne katoličane; vernim delavcem je skoraj onemogočeno vsako napredovanje; ni katoliških organizacij, ker razen komunističnih ni dovoljeno nikomur združevati ljudi v kulturno-prosvetno-gospodarske namene; tisk je omejen in nadziran; vlad-

ni in partijski organi še vedno nadzirajo in šikanirajo duhovnike.

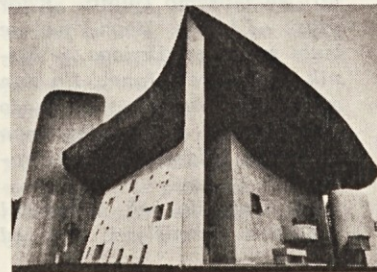
Praznovanja tisočletnice smrti sv. Cirila se je na VELEHRADU udeležilo 60.000 ljudi. Glavne slovesnosti so se vršile na prostranem trgu pred baziliko. Udeležila se ga je tudi skupina slovenskih romarjev.

Komisija za pravičnost in mir V LONDONU je pozvala angleške katoličane na delo za odpravo revščine v svetu. Vsak katoličan naj bi dal 1 odst. letnih dohodkov v ta namen.

UKRAJINSKA VLADA je v Kijevu zaprla ženski samostan „Marijino varstvo“. V njem je smelo bivati po uredbi državnih oblasti le 250 redovnic. Preživljale so se z ročnim delom in slikanjem svetniških podob. Samostan ni smel sprejemati novink. V Kijevu je zdaj še edini ženski samostan „Kristusov vnebohod“.

Zadnji moški samostan je bil ukinjen leta 1950.

Nekateri katoličani v PERUJU so mnenja, da se razmere v deželi ne bodo rešile brez revolucije. 60 odstotkov zemlje imajo v rokah farmarji, ki jih je 0,1 odst. V Limi, glavnem mestu Peruja, živi 25 odstotkov vseh prebivavcev v revnih stanovanjih, pogosto do 15 oseb v eni sobi. 45 odst. prebivavcev je nepismenih. Poleg nezaposlenosti, lakote in bolezní je stalno naraščajoče število rojstev glavni problem.

Francoski duhovnik Paul Gauthier je delal v Palestini kot ročni delavec. Iz njegovega dnevnika, ki je prežet s pravim Kristusovim duhom, objavljamo nekatere odstavke.

Mesto brez cerkve

DANES JE BILO DELO POSEBEJ TRDO. Morali smo nositi kamenje, vzeti v roke lopate in kramp, streči mešavcu. Vročina je bila neznošna. Nocoj sem zlomljen, vse mišice me bolijo... Kljub temu me je ves dan držalo pokonci nekakšno veselje.

Pri skupnem delu napor enega olajša napor drugim. Tisti, ki vzame na rame veliko skalo ali težko vrečo cementa, reši tega truda druge. Tisti, ki pelje samokolnico betona — to delo je najtežje — olajša tovarišem to breme. Tako je tudi v človeški družini: vzeti nase težko delo je dejanje ljubezni do bližnjega.

Po svojih bratih ljubimo Gospoda. Drugače Gospoda niti ne moremo ljubiti. „Kdor pravi: Ljubim Boga, pa ne ljubi svojega bližnjega, je lažnik,“ piše sveti Janez. Na dan sodbe bo Gospod sodil našo ljubezen po tem, kako smo pomagali ljudem, svojim bratom.

Misli ni bilo več. Nisem bil sposoben razmišljati. Strt od

utrujenosti sem v svojem srcu lahko ohranil samo misel svetega pisma, ki po Jezusovih besedah povzema vse: „Ljubi Gospoda... iz vse svoje moči.“ Moje moči, ki se v teh neskončnih osmih urah ne prestando manjšajo, naj vzame On, ki ga po svojih bratih rešim bremena kot Simon iz Cirene. Zdi se mi, da bolje ljubim tako.

Gospod seveda zahteva, da ga ljubimo iz vsega svojega srca, iz vse svoje moči: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo.“ Toda kadar človek izgubi svoje srce, ker mu upade pogum pred nalogo ali pred težkim trpljenjem, ko je naša duša strta, pokopana pod kamenje in beton, kako takrat ljubiti?

Ostanejo te roke, to telo, ta kri, te moči, ki z vsakim delovnim dnevom pojemajo, a jih Gospod vsako noč in vsako nedeljo obnavlja za nov napor, za novo ljubezen.

„Ljubi Gospoda iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vseh svojih moči.“

ŠE PREDEN SEM PRIŠEL SEM, je po svetu šel glas o kibucih, da predstavljajo izredno uresničitev občestvenega življenja: poseben način življenja in dela, odprava plač in denarja sploh, skupno delo. To se morda zdi utopično, nemogoče. Dejansko pa je to uresničeno v kakih tristo primerih in okoli 100.000 mož in žená živi v kibucih, nekateri že štirideset let.

Res pa je, da je način življenja v kibucih tudi za Izraelce nekaj izrednega. Najbolj razširjen tip je tako imenovani zadružni „mohav“, v katerem ima vsaka družina nekaj privatne lastnine. Prav kibuci so omogočili ponovno osnovenje Izraela, vzgojili so vrsto pomembnih osebnosti.

Odkar hodim v marksistični kibuc, sem se kot duhovnik znašel v popolnoma brezverskem okolju. Toda, mar ni to usoda toliko kristjanov po Franciji in drugod? Neverni ljudje predstavljajo v svetu večino in ustvarjajo okolje, za kakršnega je navadno namenjen apostol. Končno pa, kdo ve, ali ne gre vse človeštvo nasproti socialističnemu humanizmu tipa kibuc in morda žal tudi nasproti brezboštvu, v katerem čaka Kristusove apostole ogromna naloga? Podobna bo tisti, ki jo je imel sveti Pavel.

ČE HOČETE PRITI IZ NAZARETA v Mišnar Henegev, morate skozi Tel Aviv.

Tel Aviv je mesto, ki je zraslo kot goba po dežju. Pred petdesetimi leti na peščeni obali pri Jafi ni bilo ničesar. Danes se to izredno moderno mesto neprestano širi in šteje že preko pol milijona prebivalcev.

Tel Aviv je kozmopolitsko, trgovsko in industrijsko mesto in nam nudi nenavaden pogled. V resnici je to ogromen

babilonski stolp, kjer hebrejščino slabo oponašajo Judje s 74 „materinimi“ jeziki.

Tu dobro nesejo vse kupčije: od slaščičarn do mednarodnih bank. Na ulicah srečaš vse noše, od burnusa do evropske obleke. Na periferiji gradijo tovarne in delavske množice polnje predmestja.

Ta veličastna uresničitev more vzbuditi upravičeno spoštovanje. S krščanskega in verskega vidika pa vzbuja sočutje. Takšno, kot ga je čutil Jezus pred ovcami brez pastirja: „Množica se mi smili, ker so kakor ovce brez pastirja.“

Tel Aviv je neverno mesto. Brez dvoma ima kakšno sinagogo, toda vernih Judov je zelo malo. Zdi se, kot da je Tel Aviv že od svojega začetka odločen, da v njem ne bo prostora za cerkev. Neki protestantski pastor, ki je hotel v njem osnovati središče za bogočastje in oznanjevanje božje besede, je zelo slabo končal.

Karl Marx pravi, da je denar ljubosumni bog Izraela. Če kibuci to trditev zavračajo, jo Tel Aviv odločno potrjuje. Nasprotovanje Cerkvi pa ne prihaja od zlatega teleta. Saj so tudi druge dežele, kjer se je na žalost ugnezdilo zlato tele. Razlog je mnogo globlji in še bolj žalosten: antisemitizem, ki so ga nekateri predstavniki Cerkve odobraval, se zdaj obrača v antikrščanstvo, če izvzamemo judovsko fanatično manjšino.

Kako bi mogel Izrael gledati na Cerkev z naklonjenostjo? Toliko so morali njegovi ljudje trpeti v nekaterih državah, ki so se proglašale za krščanske!

Zdaj čaka apostolsko delo: z velikodušno ljubeznijo približati Izrael Cerkvi in Cerkev Izraelu. Ne gre za to, da bi gradili po mestih cerkve ali da bi pospeševali osebna spreobrnjenja, vzbuditi je treba predvsem splošno razumevanje

na obeh straneh. Podreti je treba zid ločitve, ki ga je Kristus načelno razrušil, a ga greh vedno znova obnavlja. Nekateri duhovniki in krščanski laiki, ki so prežeti s pravo duhovnostjo in živijo sredi sveta pri industrijskem ali tehničnem delu, bodo imeli možnost, podreti ta zid nerazumevanja med Izraelom in Cerkvijo.

PO ČLOVEŠKI PLATI sili kibuc človeka k občudovanju. Poljedelstvo je doseglo zavidenja vredne uspehe. Tam, kjer pred desetimi leti ni bilo drugega kot puščavski pesek, danes obdelujejo velika polja sladkorne pese in obširne njive žita. Z umnostjo in znanostjo se je vse spremenilo. Še je med temi ljudmi neenakost po službah, po življenjski ravni so si pa enaki. Vsi člani imajo pravico do enakih dobrin in do enakega bivališča, delajo pa po svojih možnostih in odgovornosti so razdeljene po sposobnostih.

Izvoljen svet vodi skupnost pri delu in ostalem življenju. Občasni sestanki omogočajo članom, da povedo svoje mnenje. Prvi dohodki so namenjeni tehničnim skupinam, otrokom, umetnosti in znanosti. Iz praznikov napravijo slovesne dogodke, nekakšno liturgijo. Po besednem izvoru pomeni „kibuc“ nekaj takega kot „cerkev“, skupnost ali občestvo bratov.

Žal pa ta cerkev ni božja. Če je ducat kibucev vernih, židovskih, je velika večina brezvernih, marksističnih. Duh v njih je liberalen in proti veri ni napadalen. Toda zaradi tega ni nič manj neveren. Berejo biblijo ali celo evangelij, toda Jahve ni nič drugega kot bajka iz preteklosti ali kolektivni duh Izraela, duša naroda. Na sredi kibuca se ne dviga zvonik, ki bi s svojo navpičnostjo opominjal na božjo navzočnost, ampak vodni stolp, rezervoar

življenja in zemeljske plodnosti.

Ročno delo me dela enakega tem ljudem, ki so pustili finančne, trgovske ali druge svobodne poklice, da bi se posvetili trdemu ustvarjalnemu delu v novem svetu. Ko bi prišel, da bi spreobračal, ali če bi skušal na tem področju graditi cerkev, bi bil zavržen. Ker pa sem prišel med te ljudi, da bi trpel in živel z njimi kakor oni, so me bratsko sprejeli. Mar ni tudi Bog prišel tako na naš svet?

ČE SI PRIPRAVLJEN SPREJETI SKUPNI ZAKON DELA, ni nič bolj preprostega, kakor stopiti v kibuc.

Odgovorni v kibucu vedo, da sem duhovnik in da ne prihajam sem zato, da bi tu spreobračal.

Danes sem že moral odgovarjati na več resnih vprašanj o veri. Določen sem bil k skupini za obiranje sliv in breškev v sadovnjaku in med delom so me mnogi tovariši spraševali. Neka dvajsetletna deklica, ločenka, mati male deklice, ki je pred kratkim prišla iz Pariza, mi je zaupala svojo žalostno zgodbo:

„Dobro,“ je dejala na koncu, „da ste prišli med nas, kajti čutimo potrebo govoriti o veri. Že dolgo nisem imela priložnosti za to.“

Brez težav se vživljam v dnevni red kibuca: 5.30 vstajanje in skodelica čaja, 6 na delo, 8.30 malica, 9 spet na dela in počitek. Ko starši počivajo in se igrajo z otroki, imam čas za molitev. 19.30 večerja, za otroke spanje, za nas pa pogovori po skupinah. Nocoj, ko v prostrani tišini Negeva bedijo samo stražarji kibuca, se zahvalim Gospodu, da me je pripeljal iz Nazareta, iz te duhovne oaze, do te puščave, ki jo bo človeško delo naredilo cvetočo.

Slovinci ob meji

GORIŠKA — V spomin stoletnice Štandreške čitalnice so vzdali spominsko ploščo na steno hiše, kjer se je nahajala čitalnica ob ustanovitvi. Po odkritju so v prostorih župnijskega doma odprli razstavo slovenskih slikarjev in slovenskega goriškega tiska. Kulturni program so izpolnili nastopi pevskih zborov in prosvetnih društev. Prof. Rado Bednarek je uredil Zbornik ob stoletnici čitalnice. — Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici je priredila koncert v Katoliškem domu. — Prof. Hebrt Bergant je imel orgelski koncert v goriški stolnici. — Na Vejni je bila ekumenska proslava sv. Cirila in Metoda. — Mladinski praznik v Doberdolu je izpričal športno, kulturno in versko zavest mladine.

TRŽAŠKA — Na Opčinah je „Finžgarjev dom“ zaključil prosvetno sezono s Finžgarjevim večerom. — V Mačkovičah so vabili na „Praznik češenj“. — 22. tabor Slovenske prosvete na Repentabru je v živahnem kulturno-prosvetnem programu združil Slovence od Trsta, Gorice, Trčmuna in Kanalske doline. — Praznik pršuta in terana so pripravili v Velikem Repnu.

KOROŠKA — Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli in Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni sta povabili rojake na pevski koncert zbora „France Pasterk-Lenart“. — 20. julija sta bili novi maši v Bistrici na Zilji in v Apačah. — Biblični seminar v Tinjah je bil od 14. do 19. julija. Predavala sta gg. Jože Plevnik in Lojze Ambrožič. — Državna gimnazija za Slovence v Celovcu je izdala XII. letno poročilo. — Katoliško prosvetno društvo iz Gorice je gostovalo v Celovcu. Sprejem je pripravila „Krščanska kulturna zveza“. — Mladinski dan v Podgorjeh je izzvenel v geslu „Vera je živa po ljubezni“. — „Težave Peteršiljkove mame“ je Lutkovni oder prikazal v Št. Janžu, v Šmihelu, v Globasnici, na Trati, na Obirskem in v Lepeni.

Kardinal želi Cerkev - lepšo

Belgijski kardinal Suenens je pred nedavnim govoril o tem, kaj vse se bo moralo v Cerkvi spremeniti, da bo dobila svojo pristno podobo. Zaradi aktualnosti te misli v izvlečku prinašamo.

CERKVE IN CERKEV

V Cerkvi je res napetost in ta povzroča težave. Vir te napetosti je različno gledanje na Cerkev: v središču Cerkve gledajo na Cerkev bolj pravno, na robu pa bolj kot evangelijsko resničnost z globoko duhovno skrivnostjo v sebi.

V luči evangelija in zgodovine se nam prikažejo najprej krajevne Cerkve in šele potem povezava teh v eno Cerkev. Krajevne Cerkve so že utelešenje edine Kristusove Cerkve.

Tako mora biti v Cerkvi edinost, ki vključuje različnosti krajevnih Cerkva.

GLAVA NI LOČENA OD TELESA

Zadnji Vatikanski koncil je priznal zbornost škofov, ki s papežem in pod njegovim vodstvom vodijo Cerkev. V duhu koncila je, da središče Cerkve vprašuje za mnenje škofovske konference in jim da možnost sodelovati pri za življenje cele Cerkve važnih dokumentih.

Papeževa funkcija je v Cerkvi in zanjo, ne zunaj nje in nad njo. Glava ni nikdar ločena od telesa.

List „Osservatore Romano“ dela včasih papežtvu slabo uslugo, ker poroča enostransko. Kdor sliši le en zvon, sliši le en glas. Človek pa bi rad včasih slišal celotno zvonjenje.

OBLAST V CERKVI JE SLUŽBA BRATOM

Zadnji koncil je poudaril, da smo prejeli vsi verni — papež, škofje, duhovniki in laiki — isti krst, ki nas naredi za brate v Kristusu. Tako je oblast v Cerkvi le služba temu občestvu.

Gotovo bodo imeli v prihodnje duhovniki in verniki aktivnejšo vlogo pri izbiri škofov, kakor so jo tudi že včasih imeli.

Škof se bo moral pogovarjati z duhovniškimi in laičnimi sveti. Oblast, ki je potrebna za življenje družbe, bo s tem le utrjena.

Napetost med krajevnimi Cerkvami in rimsko kurijo bo rastla, če se bo ta ljubosumno sklicevala na svojo neomejeno oblast in ne bo pustila škofom vzeti nase polno odgovornost na svojih področjih.

HUDOURNIKE SPELJATI V STRUGE

Koncil je bil kakor močno sonce, ki je raztopilo marsikateri ledenik. Posledica odjuge so plazovi, hudourniki, ki odnašajo s seboj kamene in bruna.

Neki nered je ob tem neizogiben, a upati smemo, da bo minil. Oblast v Cerkvi je nujna. Zahteva jo evangelij. Izvajati jo je pa treba primerno sedanjemu času.

Sedanjih težav ni kriv koncil. Krivo je dejstvo, da je led sploh nastal. Cerkvena zakonodaja je bila in je še vedno strahotno zastarela v primeri s tem, kako se je življenje razvijalo.

Teološki raziskovalci so bili v mnogih ozirih preveč ovirani pri svojem delu. Poznamo dolgi križev pot naših najboljših bogoslovnih učenjakov, ki so jih sumili in celo obsodili. Praksa sistema, ki je ovirala svobodo znanstvenega raziskovanja in ni priznala pravice zgovora, je vredna obsodbe.

Upati je, da bo novi zakonik vrsto dosedanjih ovir odpravil. Rimsko kurijo bi morali vgraditi v celotno škofovsko zbornost. Stalno je treba vsklajevati pravo z življenjem celotnega božjega ljudstva. Višja oblast naj bi ne odločala o tem, o čemer lahko nižja. Naj bi bile zapovedi le okvirne, ne podrobne.

PAPEŽA NAJ BI DRUGAČE VOLILI

Mislím, da bo treba poiskati nov način papeških volitev. Ob papeževi smrti preide vodstvo Cerkve na vse škofo.

V kolesju celotne Cerkve morajo biti zastopani posamezni narodi po številu praktičnih katoličanov (danes je med 83 evropskimi kardinali 41 Italijanov). Cerkev potrebuje tudi ravnotežje med generacijami (starostno povprečje kardinalov danes je 59 let).

Pojavlja se misel, naj bi bili tudi laiki pritegnjeni k papeškim volitvam. Zdi se, da bi bilo tej želji najboljše ugojeno, če bi laiki ožje sodelovali pri škofovskih volitvah.

RIM OSVOBODITI OKORELOSTI

Vprašanje papeške nacionalnosti je povsem drugotne važnosti, važna je papeška služba sama.

Takoj je opazno, kakšna usluga Cerkvi bi bila, če bi osvobodili središče Cerkve vse birokratske in upravniške okorelosti v korist življenju po evangeliju.

Med papeštvom in njegovim upravnim aparatom je velika razdalja. Kdor kritizira kurijo kot sistem, ne kritizira ne Cerkve ne papeštva.

Nova struktura sistema cerkvene uprave zahteva obsežnega študija sodelavcev iz najrazličnejših dežel: teologov, strokovnjakov tehnike in organizacije, vodij velikih podjetij, sociologov, strokovnjakov za odnose med ljudmi, komunikacijska sredstva in načrtovanje.

Združevanje posameznih Cerkva bo lažje, če bo kurija postala mednarodna. Rim bi tako mogel biti toliko bolj dragocen kraj za srečavanja.

NUNCIJI NAJ BI BILI MANJ POLICAJI

Treba je razlikovati dvojno nalogo nuncija: diplomatsko — nuncij je poslanik Vatikanske države — in versko — čuvati, da verniki izpolnjujejo cerkvene zapovedi, in nadzorovati škofo.

Zakaj naj bi bil tak poslanik duhovnik, škof brez škofije? Ali ne bi morali to nalogo rajši zaupati laikom? Nunciji se v imenu Rima pogovarjajo na ravni političnih sil, kjer ni slišati glasu revnih.

Če sinoda ustvarja bratske zveze med papežem in škofovskimi konferencami — kot je v njenem delovnem načrtu — ali je potem poleg škofov v posameznih deželah še potreben stalen paznik?

Nuncij naj bi bil domačin, ki pozna jezik in navade naroda. Manj naj bi bil policaj kot zveza med središčem in robom za gradnjo božjega kraljestva.

LE SKLEROZO PRI CERKVI OBSOJAJO

Tistih, ki danes Cerkvi oporekajo, je več vrst.

Dobrodošli so tisti, ki v imenu evangelija in znotraj Cerkve kažejo na to, kakšna naj Cerkev bo, da bo brez madeža. Obsojajo juridizem, ne pa prava, avtoritarnost, ne pa avtoritete, legalizem, ne pa zakona, skleroza, ne pa reda, enoličnost, ne pa enotnosti.

Ljudje zunaj Cerkve nam ne očitajo, da smo kristjani, očitajo nam, da nismo zadosti kristjani.

Oporekanje v Cerkvi je tesnoben poziv, da se rešimo vsega, kar se ne sklada s preprostostjo in svobodo krščanskega bratstva.

Slovinci po svetu

ARGENTINA — Slovenci iz Velikega Buenos Airesa so se zbrali v Slovenski hiši in počastili protikomunistične borce, katerih množični grobovi so raztreseni po slovenskih gozdovih. — Krajevni domovi so se spomnili nasilno pobitih žrtev z lastnimi spominskimi prireditvami. — „Zedinjena Slovenija“ prireja prosvetne večere v „Slovenski hiši“. — Prav tam skrbi Slovenska kulturna akcija za redne kulturne večere. — V sedmih krajevnih domovih se vrste sestanki in predavanja s skioptičnimi slikami. — Slovenska deklška organizacija in Slovenska fantovska zveza sta za 20-letni jubilej pripravili proslavo s Prešernovo besedo. — V Carapachaju so uprizorili „Svoje-glavčka“. Prireditve v čast sv. Alojziju so pripravili otroci slovenske šole dr. G. Rožmana. — Dramo L. Novaka „Most svobode“ so predvajali v San Justu. — Šola „France Balantič“ je pripravila „Otroški dan“ s petjem, folkloro in pravljичnim prizorom. — „Lanuški slavčki“ so v Slovenski vasi povabili starše in „vaščane“ na skrbno pripravljen koncert. — Nad sedemsto otrok obiskuje letos slovenske šolske tečaje. — Srednješolci obiskujejo slovenski srednješolski tečaj. — Brata Skvarča sta pokazala svoje zadnje gorske podvige v slikah. g. Smersu lepote Bariloč, g. Hafner pa slike o Luni in satelitih.

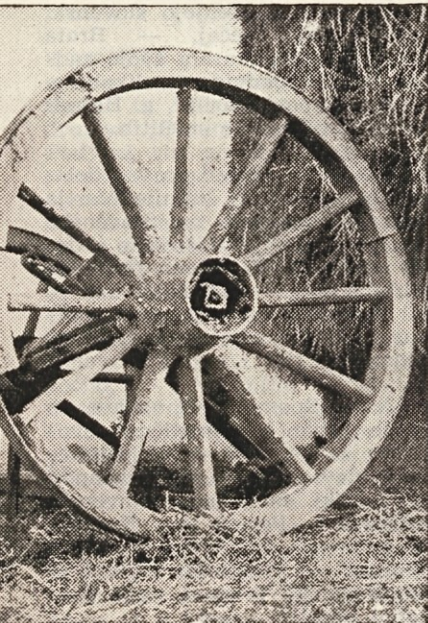
KANADA — Poleti so vse delovanje organizacij župnije Marija Pomagaj prenesli na Slovensko letovišče, kjer je tudi vsako nedeljo maša. Tudi Telova procesija je bila tam. — Katoliški dan je bil posvečen svetniškemu kandidatu škofu Antonu Martinu Slomšku.

USA — Spominske proslave za padle žrtve komunistične revolucije so priredili v Milwaukee v Triglav parku in v Clevelandu pri Lurški Mariji in na Slovenski pristavi. — Pevski zbor Korotan je pripravil koncert v cerkveni dvorani. — V poletni vročini se na Slovenski pristavi vrste družabni pikniki.

da bo dom dom

TUDI JAZ BI MORALA ZASLUŽITI

Gospa E. L. iz P. piše: „Stara sem 35 let in imam dva otoka, šestletnega sina in petletno hčerko. Zadnja tri leta sem hodila v službo, ker moj mož ni bogve kaj zaslužil, morali pa smo si še

ALI STA ZA SKUPAJ?

Vzela sta se. On črnogled, vedno namršen, jeznorit in ujedljiv možak, ki vidi v bohinjškem siru le luknje; ona pa vedra, topla in odkrita ženska. Ali ni tako, kot če bi v isto kletko zaprli pevko in ptico roparico?

Ali druga dva: On je skrben in nenehno znaša v skupno gnezdo. Zdaj prinese k hiši metlo, zdaj budilko, košek za dojenčka ali zobno kremo. Varčuje. Rad bi kupil radio in dal poslikati stanovanje ali vsaj kuhinjo. Ona pa prinaša čevlje, nogavice, krila, bluže, jopice, rdečilo za ustnice in nohte. Ne varčuje in hoče imeti še kožuh in novo omaro za svoje obleke. Vedno je „bosa“ in „gola“.

Še drugi primeri.

On kadi in pije. Ona se vedno in povsod zaklepeta, da ni nikdar točna. Ona je rada doma, on ima pa rad le smučke, lov, gore, gozdove in reke. Ona je rada z njim, on pa je rajši sam. Snuje, misli, morda celo piše, toda ničesar ne daje njej. Njo to boli. Ona hodi morda v kavarno, na ples, na zabave, on živi v knjigah, tišini in zbranosti in si želi toplega pomenka, nežnosti od svoje žene. Ta pa zanj nima ne dobre besede ne čuta za to, kar njemu godi.

Ali so vsi ti res za skupaj?

DRUŽINA IN DRUŽINA

Kako so družine različne! Pri eni se rode kričači, bruhači in nespečneži, ki živčno krlijo z rokami, brcajo z nogami, grbančijo čelo in spakujejo lice, prejokajo vse dni in noči ter shujšani in za oko neprijetni povzročajo stalno besedovanje med starši. Pri drugi pa imajo rdečeličnega debeluščka, ki spi, da lahko streljaš nad njim, se redi točno po predpisih, na lepem presenetiti s prvim smehljajem, s „kravicami“, s prvimi zobki, s sedenjem, stanjem, stopicanjem in s samostojno hojo natančno v času.

Od kod taka razlika? Od ugodnega ali neugodnega okolja v družini!

Kako je lepo, če je v družini ljubezen! Oče in mati sta se razumela in delala, veselila se malih

stvari in uživala v drobnih zadovoljstvih. Ob delu in iz ljubezni so se rodili otroci: eden, dva, trije, morda štirje ali več. V družini ni težkih stvari. Vse je nekako lahko: zabiti žebelj ali zakrpati hlače. Kar ve in zna najstarejši otrok, pove in razkaže mlajšim. Kar imajo, si posojajo med seboj: hlače, igračke, knjige, smučke. Z vsemi so prijazni, a ne vtikajo nosov v lonec drugih.

Ko se starši poslavljajo od življenja, vedo, da bo v njihovih otrocih živela dalje njihova skromnost in veličina, življenjska močnost in poštenje.

OTROK V PRVEM LETU

Že v tej starosti moramo premišljeno usmerjati otrokov duševni razvoj.

Že z dojenjem mati navezuje otroka nase, mu nudi občutje varnosti in udobje, ki izvira iz telesne bližine. Dojenčku dobro de, če mati potem z njim še malo pokramlja.

Otrok naj se večkrat svobodno razgiblje: naj se po mili volji pretujeje in brca in plazi.

Otroka učimo govoriti tako, da mu pokažemo neki predmet in zraven govorimo, kako se imenuje. Otrok bo kmalu te besede prevzel. Prav je, da z otrokom govorimo, ga nagovarjamo, se z njim smejimo, ropotamo z ropotuljico ipd. Ti slušni vtisi mu bodo pomagali pri razvoju govora. A ne smejo biti premočni, kajti otroka bi vznemirjali in plašili.

Prav je poskrbeti za prve igračke, v kar lahko služijo tudi trakovi na copatku, ropotuljica, medvedek, ribica pri kopanju itd.

Igračke zanj je treba skrbno izbrati. Rad ima tiste, ki povzročajo zvoke in ki jih lahko prime in obdrži v rokah, z njimi maha ali udarja z eno ob drugo. Otrok rad nosi igrače v usta, zato naj bodo take, ki jih je mogoče dobro čistiti.

OTROK HOČE POMAGATI

Barbka je pravzaprav čudovit otrok. Ne da se odgnati, hoče in hoče pomagati. Pripravila je z

mešalnico sadno kremu, posušila s sušilcem sestrici oprane lase, posesala stanovanje. Delo s tehničnimi pripomočki, ki smo z njimi dnevno v stiku, je zanjo enostavna stvar.

Barbka ima svojo metlo, lopato, vedrico, otroški sesalec. Ročaji pripomočkov so prilagojeni njeni velikosti, tako da ni črepinj, če zadene v šipo ali lesteneč, kar bi se zgodilo, če bi uporabila normalno omelo.

Mamica in Barbka sta se zadnje čase izredno zblížali. Odkar ima Barbka enako orodje kot mamica, se nič več ne kregata, katera bo premikala sesalec sem in tja, obe hkrati čistita: mamica v dnevni sobi, Barbka z omelom v otroški.

PRVIČ V ŠOLO

Šolska vrata so se spet odprla. Za „prvošolčke“ je bilo to srečanje z neznanim svetom in pri mnogih je povezano s strahom, negotovostjo in nezaupanjem. Bojijo se množice otrok, ne vedo, kako naj se vedejo do neznanih vrstnikov, še manj pa do učitelja.

Krčevito so se prvi dan držali za roke mamic, ki so jih pripeljale do šolskega praga, in nekateri so se jokali, ko so se morali ločiti. To je bilo še posebej opaziti pri edinčkih, čeprav seveda tega niso sami krivi.

Starši edinčkov, ki so se prvega dne v šoli najbolj bali, so neudovno držali doslej otroke kakor pod steklom, niso jim dovoljevali, da bi se nemoteno družili in igrali po dvoriščih z vrstniki, in prav na noben način se niso potrudili, da bi jih kolikor toliko osamosvojili.

„Mamini sinčki ali hčerkice“ so poleg tega kaj hitro tarča najrazličnejših zbadljivk in šal sošolcev, osamljeni, zbadani in popolnoma neprilagojeni novi okolici pa so nesposobni braniti se in se normalno vključiti v igre vrstnikov.

Na ta način doživljajo šolo kot najneprijetnejšo zadevo, kaj hitro jo zasovražijo in slabe ocene, ki jih dobivajo, so znak njihovega tako pogojenega psihičnega stanja.

Zato je nujno potrebno, čeprav že nekoliko pozno, vsaj v prvih šolskih dneh posvetiti več pozornosti takim otrokom ter jih pripraviti in seznaniti z novim okoljem in novimi obveznostmi. Otroku je treba pojasniti, da je srečal nove tovariše in dobre učitelje, da bo slišal v šoli in se naučil mnogo zanimivega in da se bo, vsaj v začetku šole, z vrstniki predvsem igral.

Starši v mestih bodo pametno ravnali, če bodo nekaj dni zapored spremljali otroka do šole, da bo tako dodobra spoznal pot, promet, križišča, prometne znake, pa tudi čas, ki je potreben, da bo prihajal v šolo pravočasno.

Predvsem pa mora malček pravočasno hoditi spat in pravočasno vstajati.

Če zaradi zaposlenosti niste doma, ko se otrok vrača iz šole, potem ga morate natanko poučiti, kaj naj dela po povratku domov, kje mu boste pustili malico ali kosilo, kako naj se preobleče. Predvsem pa ga čimprej naučite, da se bo znal preobleči, jesti in učiti sam.

NI VSEENO, KAJ IN KAKO JEMO

Jesti je treba zmerno, vendar redno. In v miru.

Zajtrk naj bo močan, nekako tretjina dnevne hrane, večerjajmo pa, če je le mogoče, nekaj ur prej, preden gremo spat.

Hrana naj bo raznovrstna in polna sprememb, če naj telo dobi vsa potrebna hranila.

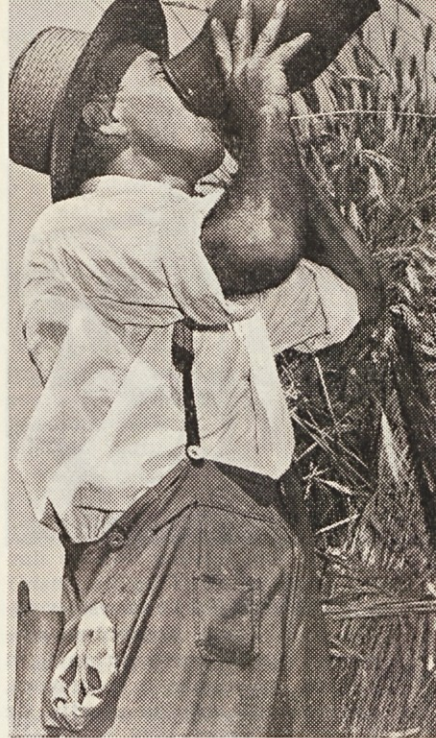
Beljakovine, tako potrebne za telo, so zlasti v mleku, skuti, ribah, mesu in jajcih. Če je le mogoče, naj bi človek popil na dan pol litra mleka.

Čezmerne maščobe človeka debelijo, debelost pa je lahko vir resnih bolezní.

Vsak dan zaužijmo nekaj sadja in zelenjave, če le mogoče, nekuhane.

Črn kruh in ovseni kosmiči imajo dosti prednosti.

Marsikdo mora dobiti pri večerji nadomestilo za tisto, česar čez dan ni dobil.

marsikaj nabaviti. Otroka sem imela nekaj v otroškem vrtcu, nekaj pri sosedih in znancih. To sicer ni bilo idealno, a drugače ni šlo. Posebno neprijetno pa je to postalo sedaj, ko je sin začel hoditi v šolo. Službo tajnice sem morala pustiti, ker je šolski urnik tako neugoden, da si drugih ljudi kar ne upam prositi, da bi skrbeli za mojega otroka. Na žalost pa to pomeni, da moramo sedaj stiskati in varčevati na vseh koncih in krajih. Ugibljem, ali bi ne bilo boljše, da si zopet poiščem kako službo. Toda, kje naj bi imela v tem času otroka?“

Razumem, da zmanjšanje dohodkov neprijetno občutite. Toda za otroke je gotovo boljše, če je mati doma. Tudi če bi bili sorodniki, znanci in sosedje, ki bi Vaša otroka oskrbovali, še tako dobri do njiju, to kakor mati niso nikoli. Posebno slabo bi bilo, če bi bili otroci enkrat pri tem drugič pri onem, tako da bi nazadnje skoraj ne vedeli kje so pravzaprav doma. Službena odsotnost matere je za otroke velika škoda. Učitelji in otroški psihologi vedo, kako kvarno vplivata na otroke tak nemir in taka neure-

KAKO UPORABITI OSTANKE JEDI?

Ostanke mesa, kuhanega ali pečenega, pripravimo dobro in brez škode za zdravje kot polpete, mesni zvitek za juho, burek, omletno potico, mesne cmoke in podobno. S tem dodamo škrobnatim živilom, vlečenemu ali omletnemu testu ali pa krompirju polnovredne beljakovine. Slabo narezane majhne koščke gnjati, salame in ostanke klobase porabimo za francoski krompir, ali pa jih zmeljemo za namaze oziroma gnjatno omleto.

Kosti, ki jih kupimo z mesom vred, kar je vedno bolj pametno, pa čeprav nameravamo pripraviti zrezke, razsekamo in iz njih skuhamo kostno juho, ki jo lahko uporabimo tudi za zalivanje omak. Tudi pri telečjih zarebrnicah, ki jih bomo ocvrli kot dunajske ali pariške zrezke, odstranimo kosti in iz njih napravimo obaro. Kosti od prekajene svinjine skuhamo v ješprenju. Prav tako shranimo za ješprenj kože od prekajene svinjine. Lepše se bodo skuhale, če jih bomo zvečer namočili, potem pa drobno sesekljali.

NA ZRAK!

Sprehod stori človeku dobro, to čutijo mladi in stari. Čim več kisika prihaja v kri, tem bujnejše se razvija organizem, tem bolj svežega se človek počuti. Zato je aktivni počitek, ko gremo na zrak, na sonce, veliko več vreden od pasivnega, na primer od sedenja v zaprtem prostoru. Vse odmori bi morali preživeti na planem. To velja tako za učence kakor tudi za fizične in umske delavce.

V telesni vzgoji se vse bolj uveljavlja spoznanje, da ne gre prvenstveno za učenje vaj ali za krepitev mišic, temveč za treniranje notranjih organov. Uveljavlja se tudi spoznanje, da je za preskrbo organizma s kisikom in za dobro počutje najboljše, če telovadimo na prostem.

„V zaprtih prostorih je premalo kisika za vse,“ trdijo strokovnjaki. Saj je celo v šolski učilnici, v kateri otroci lepo mirno sedijo,

že po prvi uri zrak izčrpan in pokvarjen. Kaj šele v telovadnici, v kateri porabijo zaradi intenzivnega gibanja približno desetkrat več kisika kakor v mirovanju!

Prav gotovo so hoja navkreber, tek in tekalne igre najbolj učinkovite dihalne vaje. Jasno pa je tudi, da je treba pri intenzivni vadbi skrbno zračiti vadbene prostore — ali še bolje: vaditi je treba na planem, če le vremenske razmere dopuščajo.

V mirovanju dihamo skozi nos, ob večjem naporu pa tudi skozi usta. Prednost dihanja skozi nos je v tem, da se zrak na poti skozi nosne in druge dupline ogreje, ovlaži in očisti, preden pride v pljuča.

Pri teku ali kolesarjenju na dolge proge dihamo trenirani športniki predvsem skozi usta.

Najbolj učinkovita dihalna vaja za odrasle je hoja v gore (planinstvo), za mladino pa tudi tek, tekalne igre in dlje trajajoče športne aktivnosti v naravi.

Iz popotne torbe

V NARAVO...

Že z začetkom pomladi nastopi čas, ko pravega prijatelja narave vsaj vsako nedeljo zvečer boli srce. Zakaj?

Izvolite, prosim! Postavite se, na primer, prihodnjo nedeljo zvečer k izhodu kolodvora in čakajte vlake, ki vračajo v mesto ljudi s piknikov in izletov.

Večina, devetdeset odstotkov potnikov ima zanesljivo poleg kakšne „zakrivljene palice v roki, za trakom še šopek cvetic!“

Kaj šopek, kaj šop — cele vee, drevesa, cel botanični vrt! Lahko bi uprizorili tisti prizor iz „Macbetha“ s potujočim gozdom.

Ljubeznivi izletnik se je okrasil v lepi, cvetoči naravi... Že med potjo je marsikaj odpade... Steze, ceste, vagoni — majhno pokopališče ovelih rožic.

Ljubitelji narave, skavti, člani planinskih društev, itd.: osnujmo novo društvo, pripravimo občni zbor. In na njem predlagam kot prvo pravilo:

jenost. Otrok potrebuje vsaj v toliki meri kakor hrane tudi duševne toplote: prigovarjanja in tolažbe, vzpodbude in razgovora, predvsem pa občutka zavetja. Če je otroku vsega tega manjkalo, to občuti še v poznejših letih. Zato premislite dobro in sprijaznite se rajši s finančnimi omejitvami.

NEKOLIKO OBZIRNOSTI!

Gospodična M. K. iz B. piše: Že nad dve leti delam v nekem industrijskem podjetju. To je moja prva služba. z njo sem prav zadovoljna. Nič kaj mi pa ni všeč vedenje mojih kolegic. Med seboj so ves čas zelo prijazne, toda čim je ena odsotna, že ostale čez njo zabavljajo in jo opravljajo. Ta dvojnost mi je zoprna. Jaz vse, kar mislim, tudi povem, ker sem mnenja, da je tudi neka mera kritike lahko drugim v korist. Toda s tem ravnanjem pri kolegicah nimam sreče. Posledica je, da se od mene odvrta. Moja mati trdi, da prav s to odkritostjo druge odbijam. Kako to?

Godrnjanje in zabavljanje čez odsotno osebo je grdo. Resnica je na mestu, če pomaga in ne rani. Zadet je treba pravi ton. Večina ljudi je za resnico odprta, le branijo se, da bi jim jo kdo s kladivom vbijal. Kakor povsod v življenju je tudi tu treba obzirnosti, potem gre vse veliko laže. Malo

„Paragraf ena: kdorkoli naših članov zasači nedeljskega turista, ki tolovajsko trga rože, mu na kraju samem naloži primerne robe, da bo prinesel domov modrih rožic na svoji blagorodni koži.“

...DLAKO PUSTI

Povsod po svetu, po vseh hribovih in dolinah so prostorčki, livadice, ki so prav posebno privlačne in idilične.

Lahko bi bile idilične, pa niso.

Kajti trave skoraj ni več, samo papirji, odpadki, jajčne lupine, olupki, razbite steklenice... Ah, kako lepo je vendar v naravi! Ta zrak, ta razgled! Kaj?!

Tak prostorček najdete povsod, kjer je bil Bog posebno radodaren s prirodno lepoto. Vandale in tolovaje, ki greše nad lepoto narave, najdete tudi povsod.

Tisti, ki oskrunja lepoto livade in gozda s papirjem, se ne more prištevati med ljudi.

ALI TE DREVO MOTI?

V različnih časih so različni ljudje imeli različne strasti. Danes je strast, lomiti veje, sekati drevesa, uničevati jih. Zakaj? Sam Bog ve, zakaj. Zdi se, da drevo moti človeka...

In vendar: kaj je lepšega kot drevo...

„Kdor je pred smrtjo zasadil vsaj eno drevo, ni živel zaman.“

V starih, modrih časih so ljudje vedeli, kaj pomeni drevo...

Ne družijo se s človekom, ki ne ljubi dreves! Boj se človeka, ki sovraži drevo! Ali je hudoben ali pa neumen. Ne s prvimi ne z drugimi ne imejmo opravka!

V SPALNEM VOZU

Potuješ v spalnem vozu? Če deliš kabino z neznancem, predstavi se mu. Ni pa nujno, z njim vso pot preklepetati. Če ležeš in začneš prebirati knjigo, te bo pustil pri miru...

Ni pa večjega užitka, kakor biti v spalnem vozu za dva in potovati — sam... Kdor trdi, da ni tako, z njim nekaj ni v redu.

DVA NAČINA POTOVANJA

Dva načina sta, kako potujemo po svetu. Prvi je tisti, ki so si ga usvojili Angleži, ki iščejo v tujini povsod navade in običaje svoje domovine.

Če nameravamo potovati tako kakor Angleži, potem je pametnejše da ostanemo kar doma.

Izogibajmo se hotelov, ki uživajo mednarodni sloves! Vsi hoteli Excelsior, Astoria, Majestic, Plaza, Metropol, pa naj stojijo v Rimu, Londonu, New Yorku, Sydneyu, Buenos Airesu, Torontu, so si na las podobni.

Potovati se pravi: udeleževati se čustvovanja nam neznane dežele, sprejemati vase nove običaje in navade, značilne za tiste kraje.

Ne bodite obsedeni od komforta! Izvirni hlapec ali klepetava hišna v preprosti krčmi, kjer prenočujete, sta več vredna kakor natančno počesani hotelski sluge.

Potovanje je nabiranje spominov.

O. Šest

Uganka

Neko podjetje ima pisarne v petih krajih: v Mariboru, Novem mestu, Piranu, Rogaški Slatini in Trzinu. Ravnatelj te pisarnice so se menjali v teh pisarnah tako, da je vsak od njih bil od leta 1964 do leta 1968 po eno leto v eni izmed njih.

Leta 1964 je bil Filip v Mariboru, leta 1967 pa, ko je bil v Mariboru Andrej, je on načeloval pisarni v Novem mestu. Gorazd, ki je bil leta 1965 v Trzinu, sam pa odšel v Rogaško Slatino.

Katero izmed petih pisarn je vodil Lojze leta 1968?

REŠITEV IZ PREJSNJE STEVILKE: Po podatku, da je vsakdo od petih udeležencev piknika povedal eno resnico in eno laž, in po primerjavi izjav postane jasno, da je za piknik prinesla Tina sadje, Ambrož kruh, Karel meso, Pavel vino, Romana pa sladkarije.

diplomacije, pa boste morda bolj vozili.

DROBNI NASVETI

● Neprijeten duh iz steklenic boste najhitreje odstranili, če boste nalili vanje dovolj usedline črne kave, nanjo pa vode do vrha. Steklenice imejte nekaj ur na toplem in neprijetni zadah bo izginil.

● Kadar kuhate zelje, ohrovt ali cvetačo, vse stanovanje neprijetno diši. Ta neprijeten vonj boste preprečili, če boste dali v majhno platneno vrečico košček starega kruha in ga kuhali z zelenjavo.

● Na nožu, s katerim ste rezali čebulo, je ostal duh po njej. Odstranili ga boste, če boste držali nož nekaj trenutkov nad plamenom sveče.

● Sredstvo proti rosenju šip, ki ga prodajajo kot „sprey“ in ga uporabljajo predvsem proti rosenju šip v avtomobilih, boste lahko uspešno uporabili tudi proti rosenju očal. Dobro jih navlažite na obeh straneh, potem pa jih skrbno obrišite z mehko in suho krpicjo.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

Katoliški GLAS

VAL OGORČENJA V SLOVENIJI

O gospodarskem zapostavljanju Slovenije s strani Beograda bi mogli naštetih veliko primerov: za koprsko pristanišče, ki je za slovensko gospodarstvo bistvenega pomena, in za železnico, ki povezuje pristanišče z zaledjem, ni hotela zvezna vlada v Beogradu prispevati niti dinarja; prav tako JAT iz Beograda stalno bojkotira ljubljansko letališče Brnik in preprečuje pri zvezni vladi, da bi slovensko letalsko podjetje Adria-Aviopromet smelo uvesti lastne letalske proge; znane so tudi težave, s katerimi se mora boriti Splošna plovba iz Pirana pri svojem poslovanju; do viška zapostavljanja Slovenije pa je prišlo 16. in 17. julija letos, ko je zvezni izvršni svet v Beogradu (tj. zvezna vlada) meni nič tebi nič kar na svojo roko, ne da bi obvestil izvršni svet (vlado) Slovenije, izpustil iz spiskov cest, ki naj bi se začele takoj graditi, dva cestna odseka bodoče avtoceste Št. Ilj-Nova Gorica.

Čeprav vstopi v Jugoslavijo preko Slovenije kar 97 odstotkov vseh vozil, 95 odstotkov potnikov in 50 odstotkov tovora, je Beograd sklenil, da se Mednarodni banki za obnovo in razvoj predložijo v odobritev za četrto posojilo le cestni odseki Beograd-Noví Sad (Srbija), Sarajevo-Zenica (Bosna), Peč-Priština-Niš (Kosovo in Srbija) ter Bar-Ulcinj (Črna gora), ne pa odseka v Sloveniji Hoče-Leveč in Postojna-Razdrto.

Naj pri tem omenimo, da je prejšnja vlada, ki ji je predsedoval Hrvat Špiljak, na seji 27. decembra 1968 ta dva odseka sprejela v seznam takojšnje gradnje. Pod Slovincem Mitjem Ribičičem, v Trstu rojenim in v velejugoslovanskem duhu vzgojenim, se je pa moglo zgoditi, da je vlada, ki ji on predseduje, gladko poteptala svoje prejšnje sklepe.

Mitja Ribičič, ki uživa letni odhiv in Strunjanu, je dopisnikom ljubljanskega „Dela“, „Primorskih novic“ in ljubljanskega radia prostodušno priznal, da je zvezni izvršni svet soglasno (torej je bil tudi on za to) sklenil, da se da prednost drugim republikam. Dodal je še, da je obstoječi sklep njegove vlade nepreklicen, potem pa je izjavil, da se popolnoma

strinja z odločnimi stališči delovnih ljudi v Sloveniji, ki zahtevajo nujno izgradnjo cest.

Toda slovensko javno mnenje se to pot ni pustilo uspavati. Završalo je kot v panju. Zlasti glasna sta bila občinska odbora v Mariboru in v Novi Gorici, pa tudi slovensko časopisje ni molčalo. „Primorske novice“ so v svoji goriški izdaji čez celo stran prinesle naslov „Vsa slovenska in zlasti primorska javnost se ne strinja z odločitvijo zvezne vlade“. Delegacija zahodne Primorske, v kateri so bili župani občin Nova Gorica, Tolmin in Ajdovščina, trije zvezni in dva republiška poslanca, je v soboto, 2. avgusta, obiskala Ribičiča v Strunjanu in mu izrazila ogorčenje Primorske ob nepojmljivem sklepu beogradske vlade.

V Novi Gorici te dni ljudje ne govorijo o drugem kot o avtocesti. Ljudem ne gre v glavo, da se zapostavlja gradnja avtoceste na račun južnih republik, ki sploh še skoro ne poznajo prometnih problemov, medtem ko so ceste v Sloveniji že preobremenjene in prav zato vsakodnevno prizorišče smrtnih nesreč.

Velik odjek je imela s tem v zvezi izjava izvršnega sveta Slovenije, ki je bila nenavadno ostra in odločna in je treba nje sestavljalcem izreči vse priznanje.

Izvršni svet z ogorčenjem ugotavlja, da ga zvezna vlada v Beogradu sploh ni obvestila, da bo razpravljala o posojilu za gradnjo novih cest; zvezna vlada je samovoljno sprejela sklep, ki pomeni velik udarec za Slovenijo; pri tem je boleče zlasti to, da je Slovenija od vseh sredstev federacije, namenjenih za gradnjo cest v Jugoslaviji, prejela v razdobju 1956-1969 komaj 3,4 odstotka, pri tem pa si je zgradila izključno s svojimi sredstvi koprsko železnico, pristanišče in vrsto cestnih odsekov. Zato je povzročil sklep zvezne vlade v Beogradu med Slovenci splošno ogorčenje, vznemirjenje, občutek neenakopravnosti in izigravanja, kar že ima zelo hude negativne politične posledice. — Katoliški glas, Gorica-Trst, 7. avg. 1969, str. 2.

DELO

Ljubljana, petek, 10. avgust 1969

1000 SVETLE BELOVRBA LITENITA SLOVENIJE

PISMO MOJEMU POSLANCU

Spoštovani tovariši!

Vsakdo na tem svetu ima svoj križ. Tudi Slovenci kot narod imamo svojega.

Zdaj smo torej dobili Slovenci za nameček še svoj prekrizani cestni križ. Brez pojasnil (ta pridejo kasneje), brez utemeljitev (tudi te bodo sporočili kasneje). Vse, kar so nam namenili doslej, je kratko in lakonično sporočilo časopisne agencije.

Spoštovani, saj ne vem, ali naj svoja pisma še naslavljam na vas? Prav tako in z enakim uspehom bi jih lahko pošiljal, kaj vem, svoji stari mami v Kočevje. Vesela bi jih bila, pomagati pa tudi ona ne more nič... samo tiskarske stroške bi si prihranili.

Brez zamere, spoštovani tovariš in posrednik mojih želja, a kaj pravzaprav ste? Kaj naj počnemo z našim najvišjim zakonodajnim telesom, če pa njegovi sklepi niso obvezni za nikogar, ki odloča o naši usodi? Črno na belem imamo zapisan sklep slovenske skupščine, podpisan z imenom njenega predsednika, zveznim uradnikom pa se ni zdelo vredno niti sporočiti, da ta sklep ne bodo upoštevali, ampak so nam nekako po ovinkih in med vrsticami namignili, da si ga lahko do nadaljnjega zataknejo za klobuk.

Za božjo voljo, spoštovani, čemu potem toliko zvonjenja o našem samoupravnem dogovarjanju, o vseh horizontalnih in vertikalnih izmenjavah mnenj, o nedotakljivosti pravice delovnih ljudi, da si sami kujejo svojo srečo; čemu vse teze, čemu posvetovanja, čemu na tone elaboratov, čemu brezkončna zasedanja? Čemu? Recimo preprosto bobu bob. Pa čeprav samo za interno uporabo.

Tako pravim, če bi noč in dan z lopatami premetavali pesek, ga ne bi premetali toliko, kolikor si ga v imenu samoupravnega dogovarjanja zmečemo v oči. Za čigav blagor, vas z vso spoštljivostjo vprašam? Za naš skupni blagor? Kaj pa je naš skupni blagor? In koliko vrst skupnih blagrov pravzaprav sploh imamo? In kaj štejemo pri nas za blagor? Koliko kdo „izmučka“ na račun drugega, ne glede na to, ali bo porabljen denar prinesel korist ali izgubo?

S čim torej tehtamo, če ne tehtamo z uradno cementiranimi utežmi reforme, dobrega gospodarjenja, splošnih gospodarskih koristi? Premajhna sva, spoštovani, preneznatna, da bi smela to vedeti. Oblaki veslajo svojo pot in vode tečejo, kamor so si izgreble strugo...

Upira se mi. Vse se mi upira. Nobenih preverjenih in alarmantnih števil ne bom zapisal tokrat, čeprav jih je zbranih na mernike. Nobenih razburljivih dokazov ne bom ponavljal. Poznavalci so jih že povedali in jih še bodo. Do pojutrišnjem, ko bo objavljeno to pismo, jih bo povedal tudi republiški izvršni svet, morda jih bo povedal še kdo in morda bomo naposled, združeni kot že zlepa ne, z vso svojo sveto ogorčenostjo dosegli tudi to, da bo zvezna administracija našla grešnega kozla ali pa kako drugače spremenila svoj sklep. Da nam bo dovolila v korist vse naše jugoslovanske skupnosti za naš denar na svoji zemlji zgraditi prometne vpadnice, ki bodo povezale vso Jugoslavijo z mednarodnimi priključki, po katerih pritekajo za našo plačilno bilanco prepotrebne turistične in prometne devize. Tako kot smo si za svoj denar zgradili železnico, kot smo zgradili luko, kot bomo zgradili še marsikaj (če bomo smeli).

Ni posebno težko in genijalno podtakniti pomemben sklep kot enaintrideseto ali dvaintrideseto točko dnevnega reda v potrditev in se s pripravljenimi kovčki odpeljati na počitnice; precej bolj zapleteno pa bo takšno početje javno in argumentirano zagovarjati. Pa čeprav je po vsem, kar smo doživeli, tudi to mogoče.

A saj ne gre več za to. Človek se sprašuje, koliko časa še, spoštovani, bomo trošili svoje najboljše moči za to, da bomo premagovali nepotrebne pre-

preke in se na žive in mrtve mlatili zgolj za pravico, da smemo pametno gospodariti? Namesto da bi te moči porabili za delo, za uresničitev zastavljenih načrtov!

Ob koncu: glede na vse, kar smo te dni slišali in brali, predlagam minuto molka za vse tiste tisoče in desetisoče delovnih ur, ki smo jih s pripravljalnimi deli zabili v najboljši veri za našo in našo skupno korist.

V imenu racionalizacije in smotrnega izkoriščanja najsposobnejših kadrov nadalje predlagam, da pustimo le-te odslej v miru delati na njihovih delovnih mestih, v prestolnico pa naj potujejo vratarji in snažilke — saj je tako vseeno, kdo trka na vrata in kdo pripoveduje gluhim ušesom.

Namesto prihodnjih elaboratov bi zaradi zmanjševanja stroškov pošiljali v potrditev prepise kuharskih knjig ali stoletne pratike — saj je tako vseeno, iz kakšnega razloga bodo zavrjnjeni ali odloženi.

Da bi slovenskim poslancem prihranili nepotrebna naprejanja, naj v zveznih odborih in komisijah v podkrepitev svojih predlogov (ki bi jih še vedno postavljali, da se izognemo očitku o separatizmu) preberejo nekaj strani iz telefonskega imenika — saj je tako vseeno, zakaj jih bodo preglasovali.

In kot zadnje: ker je naš življenjski prostor v skupni federativni ureditvi vseh jugoslovanskih narodov, in da nam ne bi kdo očital (očitali nam bodo tako in tako), da smo od te skupnosti neprizadeti, predlagam, da vsi odločujoči, ki jim je resnično pri srcu sožitje naših narodov, postavijo našo federativnost na takšne temelje, da je ne bodo mogla več izpodkopavati nezaupanja, slepomišenja in izbruhi — kajti, če nam kaj ni vseeno, potem nam vsaj to ne bi smelo biti...

Vaš vdani
MILAN MAVER

Delo, Ljubljana, 2. avgusta 1969, str. 14

POLYCHNO
NEODVETNO
KLIC TRIGLAVA
LEONARDO L. SEPTIMIANO 1964. LETO XXX. ŠT. 24

NOVE OBLIKE CENTRALIZMA

Za razumevanje slovenskega odpora proti beograjskemu centralizmu v povojni Jugoslaviji je davčnim dajatvam po letu 1962 treba dodati vrsto drugih, bolj zapletenih oblik gospodarske in politične diskriminacije, ki so posebno prizadele in še prizadevajo Slovenijo:

1. Kake in kolike so bile slovenske dajatve v dolgem povojnem razdobju do leta 1961? To razdobje je imel v mislih švicarski strokovnjak Viktor Meier, ki je zapisal o položaju Slovenije v povojni Jugoslaviji: „Mirne duše je moč reči, da v vsej zgodovini povojne dobe ni nobenega primera, da bi kak narod bil tako masovno izkoriščen in oropan sadov svojega dela, kot so to bili Slovenci; celo kolonialna zgodovina nudi le malo tako kričečih primerov.“

2. Kako je „federacija“ uporabljala ameriško in

drugo zapadno pomoč ter posojila Jugoslaviji? Tudi o tem smo zvedeli od Meierja, da „so Slovenci verjetno edini evropski narod, ki ne le da (po vojni) ni bil deležen ameriške gospodarske pomoči, ampak je poleg tega bil oropan tudi svojih lastnih gospodarskih virov“.

3. Kje je naložen in kam se poslej pretoka tako imenovani „državni kapital“ ukinjenih povojnih investicijskih skladov „federacije“, ki jih upravljajo tri „Jugo“-banke v Beogradu?

4. Kako „federacija“ še danes enostransko razdeljuje dragocene devize in s tem posebno tudi iz zahodnih dežel uvoženo moderno industrijsko opremo? O tem se je zadnje čase mnogo pisalo v Sloveniji, kjer so poudarili, da Slovenija s svojim izvozom prisluži „federaciji“ skoraj četrtino deviz.

5. Kje v Jugoslaviji je „federacija“ investirala in še hiti investirati? Ne v Sloveniji, ki je morala sama graditi vse elektrarne in tudi koprsko železnico.

6. Zakaj je ves široki obrobni pas Slovenije — od Goriške preko Notranjske, Bele Krajine in gor ob hrvaški meji čez Urvald in Haloze, vzhodni del Slovenskih goric in Prekmurje — še danes industrijsko nerazvit, kmetijsko pa zanemarjan? Zakaj je slovenska industrijska oprema zastarela, infrastruktura pa zaostala?

7. Kako je Slovenijo prizadela politika enotnih železniških tarif in nešteti drugih „federalnih“ regulativ? Tudi proti tem oblikam diskriminacije se čuje vedno več glasnega protestiranja v Sloveniji.

8. Kako so Slovincem zamenjali njihov denar v prevratnih letih 1918, 1941 in 1945 v primeri z 1 : 1 zamenjavo srbijanskega dinarja v jugoslovanskega leta 1918, tega v Nedičevega leta 1941 in Nedičevega v Titovega leta 1945?

9. Treba se je tudi vprašati, koliko je Sloveniji doslej resnično koristila vsa razsežna vojaška organizacija obeh Jugoslavij, silno razsipna zunanjepolitična služba in bohotni politično-upravni aparat povojne „federacije“ s prispevki, ki jih nekateri upravičujejo kot slovenski davčni delež „federaciji“? — Dr. Ciril Žebot.

Klic Triglava, London, maj 1969, str. 7 in 8.

DJILASOVA „NEPOPOLNA DRUŽBA“

Konec aprila je izšla v Ameriki v založbi Harcourt Brace and World Inc. Djilasova knjiga „The Unperfect Society — Beyond the New Class“.

Kar daje knjigi posebno značilnost, je avtorjevo razkrivanje na lastnem primeru, kako komunisti mislijo in delajo, kako sklepajo in razlagajo — v luči marksizma in leninizma — družbene pojave in njen razvoj.

Djilas nič več ne verjame v komunizem, ampak govori o oblastiželjnosti in aroganci komunistov, ki nimajo nič drugega kot prezir za navadnega smrtnika. V knjigi je tudi razkril, kako sta v njegovem avtomobilu on in Kardelj prišla na idejo delavskega

samoupravljanja in kako sta potem za to idejo pridobila Tita leta 1950. Toda Djilas zdaj priznava, da so ti sveti farsa, ker so dominirani od komunistov. Knjiga vsebuje mnogo kritike do sedanjega režima in tudi do Tita osebno.

Djilas zavrača marksizem in je mnenja, da mora ta biti uničen, kajti reforma komunizma z neko novo interpretacijo komunizma ni mogoča; komunizma da ni mogoče zboljšati.

Djilas je optimist in trdi, da nosijo sedanji komunistični režimi v sebi seme lastnega uničenja. Mladi ljudje, ki prevzemajo vodstvo družbe, so boljše izobraženi kot njihovi očetje, kritičnejši in z močnejšim čutom za napredek in učinkovitost. Ti mladi rodovi vidijo, da komunizem s svojo „ideološko ekonomijo“ ne more zadovoljivo proizvajati dobrin ali celo tekmovati z visoko razvitim gospodarstvom zapadnega sveta. Djilas je prepričan, da bodo končno sami komunisti tisti, ki bodo z javnimi protesti, štrajki in demonstracijami zlomili komunizem. — Klic Triglava, London, maja 1969, str. 12.

NAŠ TEDNIK

POLOŽAJ SLOVENSКИH MANJŠIN

Slovenija ima v svojih političnih mejah dve manjšini, italijansko na Koprskem in ogrsko na Prekmurskem. Italijanov je najmanj 2500, Ogrov pa okoli 11.000. Ne glede na majhno število imata manjšini vse pravice in vse pogoje, ki omogočajo uspešen in neoviran narodni in kulturni razvoj. Na določenem ozemlju so vsi napisi dvojezični, tudi šolsko vprašanje je rešeno tako, da ne ovira pripadnikom manjšin pouka v materinščini; pouk slovenščine in italijanščine oz. madžarščine je obvezen za oba naroda. Ni nobenih šovinističnih izgredev od strani večinskega naroda. Prodrila je miselnost, da je treba manjšini dati enake pravice, če hočeš od nje zahtevati enake dolžnosti, ki veljajo za vse druge državljane.

Če vzamemo položaj Slovencev v Italiji, na Tržaškem, Goriškem, v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini, moramo na žalost ugotoviti, da Italija Slovincem še zdaleč ni dala tistih ugodnosti, kot jih imajo Italijani v Sloveniji in na Hrvaškem. Kje so dvojezični napisi? Kje je izpolnitev določil londonske pogodbe? Pred nedavnim so neofašisti pomazali s črno barvo v Miljah spomenik žrtvam fašistične strahovlade; spomenik je imel dvojezični napis. Podobnih izpadov je bilo že več.

Položaj porabskih Slovencev je mnogo slabši kot prekmurskih Madžarov, po letu 1948 so morali pretrpeti pravi Auschwitz. Zadnje čase se je stanje nekoliko zboljšalo.

Ozračje na Koroškem je še vse preveč zastrupljeno. V Beljaku je izjavil predsednik Heimatdiensta, da je odprta meja s Slovenijo za Koroško katastrofa. Oba napada na slovensko hranilnico v Velikovcu in Dobrli vesi podtikajo razni prebrisanci z „izrednim kriminalističnim nosom“ Slovincem samim. Pre-

den se sme izpolniti člen 7, da je treba prešteti manjšino. Taktika zavlačevanja je izvrstna.

Prepričani smo, da bi Avstrija imela pri prizadevanjih za upravičene težnje južnih Tirolcev mnogo lažje stališče, če bi najprej docela izpolnila člen 7, ki ga je prevzela s tem, da je leta 1955 podpisala prostovoljno Državno pogodbo. — Naš tednik, Celovec, 22. maja 1969, str. 1.

Katoliški GLAS

KULTURNA PRITLIKAVOST SLOVENSKE RADIOTELEVIZIJE

V četrtek, 24. julija, ob 8. uri zvečer je slovenska radiotelevizija prenašala uradni sprejem treh ameriških vesoljcev na letalonosilki. Predsednik Nixon jih je prisrčno pozdravil in trije vesoljski junaki so sproščeno z njim govorili. Slovenski poročevavec je spretno prevajal njih besede, očitvidno mu angleščina ni delala težav.

Nato pa je prišlo do prizora, ki ga slovenska radiotelevizija kar ni mogla prebaviti. Nixon je odstopil prostor pri mikrofону možu, ki je bil po vsem videzu vojaški duhovnik. Astronavti, ki so bili še pravkar razigrani, so se nenadoma zresnili in glave so se jim sklonile. Očitvidno je bilo, da molijo, da so stopili v stik z Nekom, ki je modrejši, višji in močnejši od njih. Samo slovenski napovedovavec ni znal več angleščine. Ni vedel več povedati, kaj govori mož v belem, in njegov glas je zamrl. Nekdo drug je nato začel govoriti o zdravniškem pregledu, ki čaka astronavte, pa o uspehih človeštva in podobno.

Potem je slovenska radiotelevizija oddajo končala; najbrž je bilo preveč „mučno“ gledati „zmagoslavno človeštvo“, ki so ga predstavljali trije vesoljci s sklonjenimi glavami. Še bolj pa je bilo mučno tisočem slovenskih gledavcev, ki so bili priča, kako skromen verski obred lahko slovensko radiotelevizijo čisto vrže s tira. — Katoliški glas, Gorica-Trst, 7. avg. 1969, str. 3.

KAVČIČEV SPODRSLJAJ V CELOVCU

27. in 28. maja se je mudilo na dvodnevem uradnem obisku na Koroškem odposlanstvo izvršnega sveta Slovenije. Vodil ga je predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič.

Kar si je tokrat dovolil Kavčič, upravičuje odločen protest.

Znano je kakšne posledice je zapustila na Koroškem nadstoletna germanizacija, da je bilo mnogo koroških družin med drugo svetovno vojno izseljenih, da pritisk po Kärntner Heimatdienstu (Koroški domovinski zvezi) še ni prenehal, da ta z nacistično usmerjenimi krogi v deželi zastopa stališče, da je le tisti Slovenec, ki se k slovenstvu priznava. Za „Bekennnisprinzip“ — torej priznavalni princip —

so se izrekli v deželi tudi socialisti, ob zadnjem uradnem obisku na Koroškem pa še Stane Kavčič iz Ljubljane.

Koroški tisk je mogel z zadovoljstvom in naslado zabeležiti: „Laibachs Plazet“ — „Ljubljana je dala svoje odobrenje“. Socialisti so se rogali ter občudovali spretno taktiziranje koroškega deželnega glavarja Sime, Slovenci pa...? Slovenci pa izjavljajo, da jih je Ljubljana na nesramen način izdala ter s Kavčičevo izjavo naknadno potrdila tudi likvidacijo obveznega dvojezičnega šolstva, ki so ga Nemci izsilili na podlagi priznavalnega principa. — Katoliški glas, Gorica-Trst, 12. junija 1969, str. 1.

NAŠI RAZGLEDI

ŠTIRINASTONEDNIK ZA POLIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

V KOROŠKEM ZAMEJSTVU: „NIMAMO, NIMAMO“.

Kaj pomeni kulturno življenje v koroškem zamejstvu? Živiš kakor na otoku, brez vode, brez luči, brez zelenjave.

Gostovanja glasbenih in igralskih ansamblov so prav gotovo potrebna in koristna, toda za našo lastno narodno-kulturno rast ne pomenijo več kot akcidentalno transfuzijo hudo anemičnemu pacientu.

To je koroška resnica. Nimamo slovenske študijske knjižnice, kakršna je npr. na Ravnah, nimamo zanesljive nemške študijske knjižnice, nimamo poklicnega gledališkega režiserja, nimamo lutkovnega gledališča, ki bi po naših vaseh pomagalo zaježiti germanizacijo in buditi veselje za prijave k slovenskemu pouku, nimamo ne razstav slovenske knjige ne predavanj o njej, nimamo svojega gimnazijskega poslopja, kjer bi funkcionirala dijaška izposojevalna knjižnica, nimamo dovolj zanimivih leposlovnih knjig s sodobno slovenščino, nimamo, nimamo. — Naši razgledi, Ljubljana, 10. maja 1969, str. 265.

MLADIKA

POTEPTANA NAČELA

Če ima priti iz Slovenije sam predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (Josip Vidmar, op. NL) zato, da nam svetuje, naj se vključimo v italijanske stranke — čeprav še tako napredne — je bolje, da ga v Trst ali Gorico nikoli ne bi bilo. To nam namreč svetuje potem, ko nam je leta 1948 en sam razkol v tako imenovanih naprednih fratelančnih vrstah zdesetkal slovenske šole v zamejstvu tako, da se od tega ne bomo nikoli več opomogli. Mislim, da je tako prigovarjanje s strani predsednika akademije paradoks, ki mu je težko najti primere v zgodovini kakega naroda. — Mladika, Trst, junij 1969, str. 101.

**novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
no vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice**

BREZJE NA GORENJSKEM — Nekaj sto študentov se je v začetku julija zbralo pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Pomembnost tega dogodka je v tem, da so študentje prišli na Brezje peš iz najrazličnejših krajev Slovenije. Po skupni maši je bila debata pred cerkvijo, ki se je zavlekla v pozne popoldanske ure.

GORNJA RADGONA — V radgonski občini deluje na podežlju šest varstvenih ustanov za predšolske otroke. Zaradi skopo odmerjenega denarja so sedaj zvišali prispevek staršev za blizu sto odstotkov, kar je najbolj prizadelo socialno šibke družine vinogradniških delavcev. Število otrok v vrtcih se je zmanjšalo ponekod tudi do 70 odstotkov, najbolj kritično pa je stanje v Vidmu ob Ščavnici in v Apačah, kjer je pred nedavnim obiskovala oba vrta manj kot 20 otrok.

GROBLJE PRI DOMŽALAH — Pred vojno je v tem kraju živahno delovalo misijonišče, ki so ga vodili lazaristi. Hitlerjeva okupatorska policija je misijonarje pregnala in misijonišče ukinila. Cerkev, ki stoji poleg semenišča, so sedanjí oblastniki leta 1948 razlastili. Vendar so najvišji republiški organi ljudstvu in cerkvenemu predstojništvu zagotovili, da cerkev lahko uporablja v verske namene, a zaradi ovir do tega ni moglo priti. Ker so cerkev v Grobljah sedaj le obnovili, je ljudstvo zahtevalo tudi mašo. Po 21 letih je bila tako v tej cerkvi maša ob veliki udeležbi vernikov. Občina pa je sporočila, da se maševati v cerkvi ne sme, dokler ne pride njeno dovoljenje.

HRASTJE — Vas Hrastje v krajevni skupnosti Loka pri Žusmu

bo letos dobila elektriko. Občinska skupščina bo dala 100.000 dinarjev, kar 320.000 dinarjev pa so zbrali občani.

ILIRSKA BISTRICA — Spričo težavnega gospodarskega položaja, v katerem se nahaja celotna lesna industrija, ki izdeluje furnir, je delavski svet lesne industrije „Topol“ poslal pismo skupščini občine Ilirska Bistrica. V pismu prosi za razumevanje in pomoč ki je proizvajavci niso našli pri organih, ki so pristojni za urejanje teh zadev. Zahtevajo samo takšne pogoje gospodarjenja, kakršni so v drugih gospodarskih vejah.

KAMNIK — Tovarna kovanega orodja v Šmarci pri Kamniku je prenehala delovati. Prisilna uprava, ki jo je imenovala kamniška občinska skupščina, je namreč ugotovila, da podjetja ni mogoče rešiti iz težkega finančnega položaja. Izdelovanje sekir, kladiv in drugega drobnega orodja v tako majhnih serijah ni več rentabilno in lani so imeli 160.000 dinarjev izgube.

KOBARID — Tudi letošnja razstava mladih iz osnovne šole v Kobaridu je navdušila ne le domačine, ampak tudi številne turiste. Otroci so razstavljali risbe in plastiko, oblikovano iz lesa in varjenega železa.

KOPER — Samo v minulem mesecu so v koprski luki pretovorili 180.000 ton blaga. V primerjavi s prvimi petimi meseci lanskega leta pa so v tem letu dosegli do konca maja izredno povprečje. V omenjenem obdobju minulega leta je šlo namreč skozi koprsko luko 349.000 ton blaga, v letošnjih prvih petih mesecih pa 811.000 ton. Samo nafte so od začetka tega leta pa do 31. maja pretovorili 283.469 ton; tranzitnega prometa pa je bilo za 195.004 tone.

KOSEZE — Stanovanjsko gospodarstvo „Standard“ je pripravilo obširno urbanistično dokumentacijo za zgraditev skoraj 1.000 stanovanjskih hiš in 2.000 bločnih

stanovanj v sosestah Koseze in Draveljska gmajna. Ljubljanski občan bo odštel od 125.000 dinarjev za vrstno do 160.000 dinarjev za atrijsko hišo v zasebni gradnji. V letošnji gradbeni sezoni bodo v Kosezah oddali že okrog 380 parcel.

LJUBLJANA — Ljubljanski metropolit nadškof dr. Jože Pogačnik je bil na obisku pri predsedniku komisije SR Slovenije za verska vprašanja Pavletu Bojcu. V razgovoru, za katerega je zaprosil dr. Pogačnik, sta obravnavala nekatera konkretna tekoča vprašanja s področja delovanja rimskokatoliške verske skupnosti.

LJUBLJANA — „Sončni vlak“, ki popelje vsako leto avstrijske invalide in bolnike, da si ogledajo neznane kraje, in ki ga organizirajo avstrijske dobrodelne organizacije, je tudi letos vozil skozi Slovenijo. Posebni sprejem je bil v Mariboru in Ljubljani. V Ljubljani so se ga udeležile civilne in cerkvene oblasti (nadškof dr. Pogačnik in pomožni škof dr. Lenič). Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva „Delo“ je prineslo lep članek o sprejemu sončnega vlaka. Popolnoma pa je zamolčalo navzočnost dveh škofov v Ljubljani in pomožnega škofa v Mariboru.

LJUBLJANA — Pregled izobrazbe učiteljev na šolah v Sloveniji je pokazal, da imajo skoraj vsi učitelji v nižjih razredih osnovne šole predpisano izobrazbo (le pol odstotka med 5.400 učitelji ima pomanjkljivo), v višjih razredih pa ima kar 44 odstotkov učiteljev pomanjkljivo izobrazbo (od 4.150 učiteljev kar 1.838). V prihodnjih letih si bodo morali ti slednji z naknadnim šolanjem pridobiti manjkajoče znanje.

LJUBLJANA — V gradbenem podjetju Gradis se je popolnoma novemu bagru, izdelku titograjske tovarne Radoje Dakič, že po nekaj dneh zlomil diferencial. Ko so isto tovarno prosili za rezervne dele, so tri mesece dobivali odgovor: „Rezervnih delov ni!“ V novem buldozerju TG 160, izdelku tovarne „14. oktobar“ iz Kru-

ševca, je puščal rezervoar za gorivo. Mnogi domači stroji so že po enem letu nerabni, medtem ko podobni tuji stroji zdržijo štiri, pet in več let. A pri vsem tem niti podjetja, ki v tujini zaslužijo dovolj deviz, ne morejo uvoziti znatno boljnih in cenejših strojev. Nesolidni domači proizvajalci so se znali zaščititi, saj je samo od njihove dobre volje odvisno, ali dovolijo uvoz tujega stroja. Pravi nesmisel je, da v nekaterih panogah domačim proizvajalcem tiščijo cene in obenem dovoljujejo uvoz, medtem ko so za domačo gradbeno mehanizacijo cene sproščene, uvoz pa po upravni poti zavrt.

LJUBLJANA — List „Pavliha“ je organiziral v Mestni galeriji v Ljubljani 1. bienale karikature. Naslov mu je dal „Bienale brez besed“. Udeležbo je napovedalo 82 karikaturistov iz 16 evropskih držav. Organizator je vse karikaturiste povabil, naj na bienale ne pošiljajo samo svojih del, ampak naj tudi sami obišejo glavno mesto Slovenije oziroma to veliko prireditev.

LJUBLJANA — V zadnjem letu se je število prebivancev v Sloveniji povečalo za 10.000 oziroma na 1.711.000. Porast je bil manjši kot leto poprej, ko se je število prebivavstva povečalo za 25.000, in manjši kot od 1966. do 1967. leta, ko se je število prebivavstva povečalo za 22.000. Letošnjo pomlad je imela Ljubljana že 208 tisoč prebivancev, kar je za 2,5 odst. več kakor leto poprej. Maribor pa je s 173.000 prebivanci največja slovenska občina. Po najnovejših podatkih ima Slovenija le še 24,3 odst. kmečkega prebivavstva ali skupno 415.000. Slovensko gospodinjstvo pa je imelo konec letošnjega marca, tako kot že nekaj let, povprečno 3,3 člane.

LJUBLJANA — Po popisu prebivavstva iz leta 1961 (novejših podatkov, žal, ni in bo zato treba čakati naslednjega popisa) je takrat živelo v Sloveniji poleg 1.591.523 Slovencev še 31.429 Hrvatov, 13.610 Srbov, 10.498 Madžarov, 3.072 Italijanov, 1.010 Ma-

kedoncev, 1.384 Črnogorcev, 465 muslimanov, 282 Albancev itd.

LJUBLJANA — Brez domačih in tujih vizumov lahko Jugoslavlani potujejo v naslednje evropske države:

● V Avstrijo, Bolgarijo, na Cipar, Češkoslovaško, Dansko, Finsko, v Francijo, na Island, v Italijo in San Marino, na Madžarsko, Norveško, Poljsko, v Romunijo, na Švedsko, v Švico, Veliko Britanijo in Zvezno republiko Nemčijo.

Brez vizumov, le z veljavnimi potnimi listi, lahko obišejo tudi naslednje države izven „stare“ celine:

● Alžirijo, Japonsko, Kubo, Maroko, Tunizijo in Turčijo.

● Za potovanje v SSRR in Mongolijo zadostuje namesto vizuma tudi gotovinski ček, če je potovanje turistično, za službeno potovanje pa to ni potrebno.

● Med evropskimi državami nima Jugoslavija niti diplomatskih niti konzularnih odnosov s Španijo in Portugalsko, zato v Jugoslaviji vizumov teh držav ni mogoče dobiti.

LJUBLJANA — V Beogradu so se končala pogajanja o sklenitvi sporazuma, ki ureja zaposlovanje jugoslovanskih delavcev na Nizozemskem. S tem sporazumom so ustvarjene možnosti za organizirano zaposlovanje jugoslovanskih delavcev na Nizozemskem, dogovorjen je postopek pri zaposlovanju in določeni so organi, ki bodo skrbeli za to v obeh državah. Jugoslovanski delavci so izenačeni z nizozemskimi, kar za deva zaslužek, letni oddih, higijensko-zdravstveno zaščito, zaščito pri delu in podobno. S sporazumom so urejena tudi nekatera druga vprašanja, ki se nanašajo na primer na nakazilo denarja v tuji valuti, prihranke ipd. Jugoslavija je doslej sklenila tak sporazum tudi s Francijo, Avstrijo, Švedsko in ZRN.

LJUBLJANA — Uveljavljen je sporazum o socialnem zavarovanju, ki sta ga julija lani sklenili

Jugoslavija in Švedska in ki velja od 1. julija letos. Od tega dne se vsem Jugoslovanom na Švedskem računa v delovno dobo, potrebno za pokojnino, čas, ki ga prebijejo na delu v tej skandinavski državi. Ta dogovor izenačuje naše delavce na Švedskem, ki jih je tam trenutno okrog 20 tisoč, z domačimi delavci v vseh pravicah, ki izvirajo iz socialnega zavarovanja: zagotavlja jim pokojninsko pravico, pravico do invalidnine v primeru nesreče pri delu ali poklicne bolezni, pravico do družinske pokojnine in še druge oblike socialnega zavarovanja.

LJUBLJANA — V Sloveniji so uvedli za vse avtobusne prevoznike določilo, po katerem smejo na vseh daljših medkrajevnih progah prevažati le tolikšno število potnikov, kolikor je v avtobusih sedežev. Samo na progah, krajših od 40 kilometrov, smejo podjetja še prevažati tudi stoječe potnike; največja dovoljena hitrost pa v tem primeru znaša le 50 kilometrov na uro. Avtobusi na daljših progah, ki nimajo stojišč, pa imajo po novem voznem redu najvišjo dovoljeno hitrost 80 kilometrov na uro. Ker niso istočasno zvišali števila avtobusov, je že čuti mnogo pritožb potnikov, ki morajo po ure in ure čakati, da pridejo na vrsto za sedež v avtobusih na dolge proge.

LJUBLJANA — V letoviških centrih ljubljanskih občin je letos letovalo okrog 6.000 otrok. „Škoda le, da ima vsaka občina svoja letovišča in tako otroci socialno šibkih staršev nimajo možnosti, da bi si izbirali kraj počitnic, ker pač občina plača zanje letovanje le v svojih domovih,“ je izjavila

Oplotnica, vas pod Pohorjem

ravnateljica zavoda za počitniška letovanja pri občini Center.

LJUBLJANA — Mladinska knjiga je najmočnejše industrijsko podjetje v Ljubljani po ustvarjenem celotnem dohodku z okrog 193 milijoni dinarjev. Tobačna tovarna, ki je prva na lestvici ustvarjenega neto produkta z okrog 111 milijoni dinarjev in Litostroj, ki je s številko 2.173 vodeči v statistiki povprečnega števila zaposlenih, sta na drugem in tretjem mestu.

LJUBLJANA — Železnice v Sloveniji potrebujejo za svojo modernizacijo nič manj kot 2,5 milijarde novih dinarjev. Razpisale so posojilo. Z njim bodo zbrali, tako upajo, 100 milijonov novih dinarjev, kar je pa le kaplja v morje v primerjavi s potrebami.

LJUBLJANA — V Sloveniji je bilo sredi leta čutiti pomanjkanje mesa, kar je spravljal v težaven položaj zlasti še turistično gostinstvo. Vzrok za to stanje je ta, da je številčno stanje živine lani močno nazadovalo. Po lanskem hudem zastoj izvoza v prvem polletju so živinorejci omejili pitanje mlade živine. Ko so v začetku letošnjega leta nastopili ugodnejši pogoji za izvoz živine in mesa, so začeli izvažati še isto živino, ki je bila na razpolago za zakol. Ta brezglava izvozna politika se sedaj maščuje. Sedanjega pomanjkanja ne bo mogoče tako hitro nadomestiti z novo rejo.

LJUBLJANA — Ljubljanka Saša Zajc je na mednarodnem tekmovanju za miss Evrope v Rabatu zmagala kot najlepša Ev-

Rogatec

ropejka. Tako so se potrdile besede Prešerna: „Od nekdanj lepé so Ljubljanke slovele...“

LJUBNO — Na tradicionalnem IX. flosarskem balu v Ljubnem, ki so ga popestrili z novimi domisljicami, je bilo več tisoč ljudi. Začeli so ga otroci in predstavniki nekaterih društev z razstavo slikarskih in drugih izdelkov. Potem so flosarji pripravili večer starih pesmi in napevov, vmes pa so pripovedovali zgodbe in dogodivščine, ki so jih nabrali na potech s flosi od Luč do Črnega morja. Na programu je bila tudi nogometna tekma in pa spreved flosarjev in mladine v narodnih nošah. Po udiranju flosov so stari flosarji krstili „Žida“, to je fanta, ki lahko takrat prvič prime za „vesngo“. Ob kopaljšču so se letos predstavili tudi ribiči, lovci ter gostinci.

MARIBOR — Odprli so novo, sodobno opremljeno pivovarno podjetja Talis, katere gradnja je z opremo vred veljala okoli 43 milijonov dinarjev. Celotna proizvodnja v pivovarni je avtomatizirana, proizvodnjo nadzoruje 32 strokovnjakov. V polnilnici napolnijo v eni uri 30 tisoč steklenic piva. Zmogljivost pivovarne je sedaj 150 tisoč hektolitrov piva na leto. Z nakupom dodatne opreme pa lahko to zmogljivost kmalu podvojijo. Novo pivovarno so zgradili na površini okoli 6,5 ha, začeli pa so jo graditi 1. decembra 1967. Kasneje bodo tu zgradili tudi obrat za proizvodnjo brezalkoholnih pijač.

MELINCI — Ta prekmurska vas je letos doživela nekaj izrednega: imela je kar tri novomašnike. Novo mašo so darovali vsi trije skupaj in sicer zadnjo nedeljo v juliju. Računajo, da se je je udeležilo 15.000 vernikov. Očividci poročajo, da česa takega, kot je nova maša v Prekmurju, človek menda nikjer na svetu ne doživi.

MOJSTRANA — Slovenski industrijec v Braziliji Janez Hlebanja, doma iz Mojstrane, lastnik tovarne raznih izdelkov za taborjenje in varnostnih zaklopk za

plinske štedilnike, je dal ime „Yanes“ (izgovarjaj Janez) svetilki, lampijončku na plin. Ker Brazilija še ni zadovoljivo elektrificirana, precej uporabljajo te luči. Tako se je značilno slovensko ime Janez razširilo po vsej Braziliji. Hlebanjev proizvod s tem imenom je osvojil skoraj celotni trg.

MURSKA SOBOTA — V soboškem poštnem posloplju so vključili v promet sodobno avtomatsko telegrafsko centralo, ki bo omogočila naročnikom v Pomurju 20 zvez z drugimi območji Slovenije ter 6 spojnih zvez s tranzitno centralo v Ljubljani. Pač pa so vnovič opozorili na potrebo po okrepitevi telefonskih zvez med pomurskimi občinskimi središči.

MUTA — V tovarni poljedelskega orodja in livarni na Muti so letošnjo prvo polovico leta končali s precej boljšim uspehom kot lani. Manj so delali za zalogo, blago je šlo sproti v prodajo, v livarni pa imajo celo toliko naročil, da jih kljub uvedbi še ene izmene ne zmorejo.

NOVA GORICA — V velikem gozdnem požaru na Pleši nad Lijakom pri Novi Gorici je v začetku avgusta divjal podzemeljski, površinski in vršni gozdni požar, ki je uničil okoli 350 do 400 ha mladega borovega gozda in travnatih površin, obraščenih z listavci in grmičevjem. Šele po 36 urah se je posrečilo požar pogasiti. Škoda je občutna. Domnevajo, da je požar povzročil malomarno odvržen goreč cigaretni ogorek kakega mimoidočega.

PLEŠIVO V BRDIH — V začetku avgusta so odprli plešivski blok za imetnike propustnic po videmskem sporazumu. S tem je omogočena najkrajša cestna povezava po briški cesti med Soško dolino pri Plavah in Furlanijo pri Krminu. Odprtje tega prehoda pomeni nadaljnji korak k tesnejšemu sodelovanju med obema mejnima območjima.

POSTOJNA — Obliž na cesti — Cesta Postojna—Rupa je že zdav-

naj potrebna temeljite preureditve. Žal zanjo ni dovolj denarja ter bodo letos le utrdili cestišče na nekaterih odsekih, predvsem pa naredili večje asfaltne obliže na razorano cestišče. Več kot tri milijone dinarjev bodo porabili tudi za popravilo in delno novo asfaltno plast na odseku ceste med Senožecami in Sežano. Prav toliko pa bodo porabili za popraviljanje ceste od Senožec do Ankarana, predvsem za novo asfaltno prevleko med Kozino in Divača, kjer cesta mestoma res že kaže rebra.

PRAGERSKO — Krajevna skupnost je dala mnogo pobud za ureditev svojega kraja. Tako so zbrali denar za asfaltiranje središča kraja ter poskrbeli za javno razsvetljavo. Na pobudo krajevne skupnosti se je podjetje Petrol odločilo, da bo tukaj postavilo bencinsko črpalko, saj je v Pragerskem čedalje več prometa.

RADENCI — V nekaj več kot sedmih mesecih so tu napolnili v steklenice toliko mineralne vode kot vse preteklo leto. V tem razdobju so poslali na trg kar 72 milijonov steklenic slatine. V začetku avgusta so napolnili povprečno po 500.000 steklenic dnevno.

RAVNE NA KOROŠKEM — Avtobusno podjetje Ljubljana Transport je ob nedeljah in praznikih uvedlo avtobuse, ki vozijo proti Kotljam in znani turistični točki Rimskemu vrelcu. Z Raven in nazaj odpelje dnevno pet avtobusov.

SLOVENJ GRADEC — Dogovorili so se, da bodo še letos uredili avtomobilsko cesto do hiše, kjer je Ksaver Meško nad 40 let pisatelj in ustvarjal. Prav tako bodo uredili njegovo delovno sobo. Ta načrt bodo opravili s krajevnimi samoprispevki in prispevkom občinske skupščine.

ŠKOFJA LOKA — Tu so odprli novo vozliščno avtomatsko telefonsko centralo in prenovljeno poštno poslopje. Z novo centralo, ki so jo izdelali v Iskri, so pove-

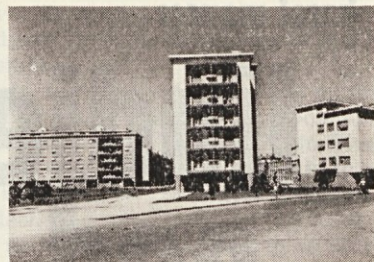
čali zmogljivost telefonskih priključkov od 600 na 1000 in tako za nekaj časa zadostili zahtevam novih naročnikov. Razen tega so okrepili zvezo z glavno centralo v Kranju, preko katere so povezani z ostalim delom Jugoslavije in s svetom, ter končnima centralama v Gorenji vasi in v Železnikih. Med Škofjo Loko in Kranjem je sedaj mogoče hkrati vzpostaviti 36 zvez. Preurejeno poštno poslopje je lepo urejeno ter sodobno opremljeno. Ima tudi lasten vir električne energije za primer okvare na medmestnem omrežju.

ŠOŠTANJ — Pri novi termoelektrarni Šoštanj III, ki bo imela vgrajen trenutno največji kotel v Jugoslaviji, dela hitro napredujejo. Temelje za kotel so že betonirali, sedaj pa montirajo kotel, kar bo vzelo največ časa. Za ogromno proizvodnjo električne energije, ki jo bo elektrarna dajala, bodo porabili letno okrog 2,5 milijona ton lignita iz velenjskega rudnika.

VELENJE — Pri zadnjih občinskih volitvah je bil izvoljen za predsednika občine Nestl Žgank, po poklicu mizar. Leta 1945 je postal direktor velenjskega rudnika. Ko je bil leta 1955 upokojen in bi dobival 200 tisoč dinarjev mesečne pokojnine, je rajši izbral mesto komercialnega šefa pri podjetju Gorenje v Velenju. To mu je donášalo 400 tisoč dinarjev na mesec, poleg tega je pa še izdeloval v svoji vili gumbe za Galanterijo v Šoštanju. Kot novi predsednik velenjske občine je takoj dal uslužbencem in uslužbenkam vedeti, da morajo z verižic okrog vratu izginiti vsi verski znaki (križci, svetinje ipd).

VELENJE — Ko se je pred dvema letoma ljubljanska Metalka udeležila razstave v Moskvi, so sovjetski predstavniki izbrali plinski štedilnik podjetja Gorenje za svoje tržišče. Tako je Metalka dobila doslej naročilo že za 42.500 štedilnikov, kar pomeni 1.910.000 obračunskih dolarjev.

VELENJE — Z občutno zamudo so člani komisije za družbeno

Maribor

nadzorstvo pri republiški skupščini razpravljali o položaju ob likvidaciji energokemičnega kombinata Velenje. Med razpravljanjem so potrdili, da bo odstop jugoslovanskih partnerjev močno škodoval našemu poslovnemu ugledu v tujini. Plinarna bi po vseh izračunih dobro in rentabilno poslovala, če bi gradnjo začeli takoj in bolj odločno. Pozneje se je položaj poslabšal, dokončno pa se je pred kombinat zarisal vprašaj, ko so prišli na dan podrobnosti o številnih že storjenih napakah. Že po gospodarski reformi so forumi in osebnosti na odgovornih položajih, ki so prej lahko to dajali zagotovila za visoke vsote, morali priznati, da so bile to v večini primerov obljube brez denarnega kritja. Republika bo pri kritju izgub energokemičnega kombinata Velenje ob 11.429.000 dolarjev.

ŽALEC — Ker so se potrošniki v nekaterih krajih Savinjske doline pritoževali nad nezadostno težo kruha, je tržna inšpekcija opravila kontrolno tehtanje kruha. Ugotovili so, da skoraj povsod prodajajo „kilograme“ kruha, ki tehtajo tudi do deset dekagramov manj. Predpisi dovoljujejo le 5-odstotno odstopanje navzdol in seveda tudi navzgor.

ŽELEZNIKI — Tovarna elektromotorjev v Železnikih predvideva, da bo letos izvozila za 1,3 milijona dolarjev elektromotorčkov na ameriško in evropsko tržišče. Med drugim dobavlja svoje proizvode ameriški tvrdki Westinghouse, italijanski Girmi, nemški Braun, potem pa na Švedsko in Dansko, pa tudi domači trg postaja vsak dan pomembnejši.

Ljudje pod bičem

Upravitelj Viktor Žalar, učiteljica Silva Miklavc in njen zaročenec Blaž Bregar se skupaj z ostalimi ljudmi v Sloveniji vsak na svoj način prebijajo skozi zadnjo svetovno vojno.

Medtem ko Silva ostane v Ljubljani, pošljejo Italijani Viktorja in Blaža v koncentracijsko taborišče v Gonars.

Blaž je postal na Viktorja ljubosumen zaradi Silve. V taborišču podpiše ovadbo proti Viktorju, ker je ta rekel besedo proti Italijanom.

Domov sporoči, da morajo čimprej vse storiti, da bo iz taborišča izpuščen. Bregarjevi pregovore Silvo, da gre za Blaža prosit colonnella Bissantija. Ta zmeden Silvo opije in posili, prošnjo pa potrdi.

Silva rodi punčko.

„Morda je bolje, če ne vem, kaj se je zgodilo,“ je goltnila.

„Življenje je mogoče graditi samo na dejstva, Silva,“ je rekel togo. „Pred dejstvi beže lahko samo otroci. Ti ne moreš več.“

„Vem, jaz ne morem več,“ je rekla. „Morda imaš prav, mogla bi dati poizvedbo v časopise.“

Sedla je na posteljo in previdno porinila cucelj v otrokova usta.

„Morda me nápak sodiš,“ je rekla nenadoma. „Če bi se Žalar vrnil, me bo morda poslušal, ostala si bova morda tudi prijatelj, toda kaj globljega med nama ne more več biti. On je ostal čist, pomisli samo, kako je prenesel Blažovo izdajstvo. Z menoj je čisto drugače. Tudi če bi hotel kaj več kot prijateljstvo, bi jaz tistega ne zmogla. Prinesti mu otroka, ki ga je dejansko spočel Bregar. Kakšen strašen spomin za oba bi bil vsak dan!“

„Otrok je vendar tudi tvoj in rada ga imaš, noro rada.“

„Da,“ je rekla šepetaje. „Žalar bi morda ljubil na

njem, kar je mojega, toda pomisli na Žalarjevo zaprtost. Prišli bi dnevi, ko bi vrtal po sebi, kakor je vedno delal, in odkrival na otroku, kar ni mojega. Nikoli bi ne rekel besede, toda grizel bi se in izgrizel. Tega bi jaz ne prenesla. Če ostanem sama, bom vedela, da otrok zavoljo tega nikoli ne bo trpel. Sicer pa...“

Spet je požirala solze.

„... Viktor niti ne ve, da sem z Bregarjem končala. Vse, kar je od tu naprej, so samo sanje — moje sanje.“

Otrok je sesljuje vlekel zadnje kaplje mleka iz steklenice.

„Mislim, da so tudi Žalarjeve,“ je trudno dodal. „Sama veš. Po moje vsaka ženska dobro čuti, kdaj jo moški ljubi, ali pa ji je samo prijatelj.“

Kri ji je zalila obraz, položila je steklenico na blazino in vstala. Obrnila se je, da mu je kazala hrbet, in zgrnila plenico v trikot.

„Moram jo previti,“ je rekla s tresočim se glasom. „Zdaj bo takoj zaspala.“

Vedel je, da je rekel nekaj, kar je bilo dvorezno: Po moje vsaka ženska dobro čuti, kdaj jo moški ljubi...

Samo v mislih je ponovil besede, vendar je čutil, da se na neki način mora opravičiti.

„Če ti je torej prav, bom sestavil oglas in ga zanesel na časopišne uprave. Morda se le kdo oglasi. Odgovori naj bi prihajali na tvoj naslov, kajne?“

Zdaj se je obrnila.

„Če ti je prav, Andrej, bi rajši videla, če bi prihajali nate. Tista muka, ko odpiraš pismo in ne veš, kaj je v njem in...“

„Seveda, lahko prihajajo name. In če bi se kateri internirancev osebno oglašil pri meni, ga bom pripeljal k tebi.“

Poslovil se je, in ko je slišala, da je zaprl za seboj kuhinjska vrata, je previdno legla k otroku. Šele ko je začutila, da mu s svojimi solzami moči z rožami okrašeno kapico, se je obrnila na hrbet in se zastrmela v strop.

Silva zve od nekega človeka, da so Nemci Viktorja, vračajočega se iz Gonarsa, zajeli in odpeljali v Dachau.

Blaž se spet skuša približati Silvi, a mu ne uspe. Zato si žalost tolaži ob mladi operetni pevki Vali.

Silvin otrok zbolí. Natančna preiskava dožene, da ne gre le za prehlad, ampak za tvor na pljučih: otrok je obsojen na smrt. Po dveh tednih umrje.

POLETNI meseci so razločno kazali, da do konca vojne ne more biti več daleč. Zavezniki so prodrli v Francijo in nemška mesta so postajala razvaline. Silva je ob nočeh prisluškovala grmečemu bobnenju nad seboj. Težki bombniki so letali čez Ljubljano proti Avstriji.

Pričakovanje, ki je vstajalo v njej, je zamorilo celo tisto grenkobo, ki jo je občutila, ko je dobila zavrnjeno prošnjo za staro učiteljsko mesto na Krekovi šoli. Dejansko ni imela mnogo upanja, da bi

službo spet dobila. Učiteljskih moči je bilo dovolj, celo preveč za zaprto mesto, kakor je bila Ljubljana sedaj. Vse je tiščalo vanjo, partizani so uničili nekaj belih postojank in tisti, ki so bili proti njim, so se umaknili. Teh umikajočih se je bilo vedno več, Ljubljana je postajala nabito polna. Zavrtno prošnjo je pokazala Jerovšku. Nekam zamišljeno je vrtil polo v roki in zdelo se ji je, da se naravnost muči, kako bi našel pripravno tolažilno besedo.

„Saj nisem niti tako zelo razočarana, kakor ti misliš,“ je rekla.

„Ne gre za to,“ je rekel. „Morda je celo bolje, da so ti prošnjo zavrnili.“

„Zakaj tako misliš?“

„Nekoč ti utegne biti to šketo za dobro.“

„Res te ne razumem, Andrej,“ je rekla začudeno.

„Mislim, da bodo nekoč delili službe tisti, ki so zdaj v gmajni. Odbita prošnja za službo danes bo priporočilo za službo jutri. Upam, da me zdaj razumeš.“

Da, zdaj ga je razumela.

„Pametno bo, če o odbiti prošnji poveš tudi zaprtniku. Saj še prihaja?“

„Še,“ je rekla tiho. „Toda, Andrej...“

Spustil je polo na mizo in čudno trudno gledal proti njej.

„Saj si ne želim takega konca,“ je rekel. „Ti si ga želiš ali vsaj želela si si ga nekoč. Viktor tudi. Morda sta imela prav, meni se je upirala ena in druga stran. Nikoli nisem bil človek zunanjih dejanj, vedno sem stal nekje ob strani. Celo v človeških zadevah.“

Obrnil je pogled v mizo.

„Vedno sem bil nekam plašen in neodločen. To imam menda v naravi.“

Spet je dvignil glavo in se skušal nasmehnuti.

„Mislim, da je v tem času mnogo takih ljudi. Nekateri se bodo zdaj obrnili, jaz pa... no, jaz bom ostal na svoji poti. Mravlja — morda me prav zavoljo tega ne bodo pohodili.“

„Tega o sebi ne smeš reči,“ je jecnila. „Edini si bil, ki je ostal z menoj.“

„Tisto je drugo,“ je rekel. Še vedno se je na svoj način smehljaj. „Moški je včasih pogumen zavoljo ženske, ki jo brani. Toda to pravzaprav ni pogum. To je povsem nekaj drugega.“

Smehljaj mu je ugasnil in s prsti je gladil povročeno platno na mizi.

„Marsikaj se je pač spremenilo, kar ni več Marije,“ je dihnil.

„Mnogo se spremeni, kadar kdo umrje,“ je rekla.

Občutila sta oba isto in oba sta vedela, da si bosta nekoč to morala povedati. Marsikaj se je spremenilo in se še spreminja. Ne samo na zunaj, ljudje so se spreminjali na znotraj. Nekaj je prihajalo in se že luščilo iz bodočnosti — nova človeška doba z masko, trd, surov obraz, ki je bil navajen gledati kri in trpljenje.

Odrinil je polo od sebe in vstal.

„Zdaj moram iti,“ je rekel.

Bala se mu je reči, naj še ostane, čeprav je vedela, da se mu nikamor ne mudi. Hotela je biti sama, hotela je ujeti samo še utrip lastnega srca.

Ko je stal pri vratih, se ji je zdelo, da se je postal star. Držec za kljuko se je še obrnil. Obraz mu je spreletel stari nasmeh.

„Ko sem šel k tebi, sem celo pot nalašč štel napise po stenah. Vsako noč zraste nekaj novih. Toda zdaj sta najbolj moderna samo dva: Živela KP! in Živel TITO! Prvi mi ni prav nič všeč. Morda zavoljo tega, ker ga mažejo z rdečo barvo. Te nikoli nisem rad videl.“ Nato je odšel.

Čudno zbegana se je potegnila v sobo in se zleknila v naslonjač. Ta ubogi naslonjač, ki mu je oguljene robove morala pokriti s prtom, ji je z vsakim dnevom postajal dražji in dražji. Bil je naročje preteklosti, stara, spokojna spovednica, v katero je odlagala svoje misli, svoja iskanja in svoja ksanja. Z zaprtimi očmi je premišljala o spremembah, ki jih je omenil Jerovšek. Da, spremembe so tu in Jerovšek je imel prav, ko je rekel, da so se pričele z Marijino smrtjo. Vse notranje spremembe se prično z veliko prelomnico, ki navadno pride nenadoma.

Tudi zunanji okvir življenja se je spremenil v tem poletju. Jerovšek ga vidi v napisih. Bilo je res že smešno, kako so se gesla pričela menjavati.

Živela KP! Živel TITO!

Vedno je sovražila nore izraze manifestacij, sovražila je kričanje množic in skandiranje, predpisano ploskanje in že naprej pripravljene klice, ki jih je nekdo vrgel v množico in jih je nato množica pograbila. Vedno se ji je upiralo masovno kričanje brez duše, valovanje praznega vpitja, ki ni nič pomenilo.

Vedno si je želela v življenju nekaj svojega, že v internatskih letih. Nekaj svojega, osebnega, zaprtega. Bile so ji zoprne vrste učenk po dve in dve v procesiji, upiralo se ji je vse, kar je bilo proti njenemu osebnemu prepričanju. Celo skupni odhod k maši in skupno obhajilo. Saj ni hotela biti krivična, toda nekaj v njej je vpilo po osebnem odnosu do vsake stvari.

Morda je bilo ravno to vzrok, da je tako lahko opustila, kar je iz internata prinesla. Tudi duhovnost je dojemala čisto osebno. Šla je v cerkev v nedeljo, toda če ni šla, če sta z Blažem odšla na izlet, si je vedno zlahka dopovedala, da je Bog povsod, da ga srečuje v cvetju prav tako kakor v cerkvi sredi ljudi, ki malomarno iz navade opravljajo svoje molitve.

V Marijini boleznii se je za hip znašla. Bil je strah pred izgubo drugega bitja, ki jo je gnal v cerkev in k molitvi. Tedaj si je želela, da bi vsi molili za njenega otroka, da bi nevidna skupnost z njo vred dvigala roke za njegovo zdravje.

Marija je vseeno umrla in dotik s skupnostjo je spet ugasnil.

Moderna vera, je nekoč rekel podbreški župnik Žalarju. Kakor pri tistem notarju iz „Brabantskega rodu“. Ljudje, ki verujejo v duha in večnost, toda jo hočejo doseči sami, kakor da Bog nikoli ni postavil Cerkve. Sami so si duhovniki in zveličanje.

Želela si je miru, samo miru, ki bi ji mogel zapreti oči, da bi ne videla ničesar okoli sebe; želela

(Dalje na str. 35)

Schernberg na Salzburškem, dokler ni stopil v zasluženi pokoj, ki ga preživlja v azilu, kjer imamo tudi mi slovensko mašo. Če mu zdravje dopušča, rad pride v spovednico, da je rojakom na razpolago. — Jubilantu k njegovi šestdesetletnici mašništva tudi vsi Salzburški Slovenci iskreno čestitamo in mu želimo, da nam ga Bog še dolga leta ohrani.

HALLEIN — Kakor doslej se bomo tudi vnaprej zbirali četrto nedeljo v mesecu k slovenski maši. Dva iz naše skupnosti sta odšla v Kanado v upanju na boljši kruh, pa so na njuno mesto prišli spet drugi.

Tudi na romanju v Altöttingu smo bili nekateri in nam je močno ugajalo tako v cerkvi pri Mariji kakor tudi po litanijah v gostilni, kjer smo se prav prijetno zabavali. Upamo, da nas bo tudi dosti na romanju v Schleedorfu.

TENNECK — Nekaj mlajših je odšlo spet v Nemčijo, so pa prišli od doma drugi rojaki iz okolice Ljutomera, da so zamašili vrzel. Prav tako je nekaj novih deklet prišlo v bolnico v Schwarzach. Kar lepo število se nas zbere in tudi romanj se radi udeležujemo.

G. ing. Avseniku se je doma rodila hčerka, ki je dobila pri krstu ime Irena. Staršem k petemu otroku lepo čestitamo.

Gdč. Pepci Strupnik, ki dela v bolnišnici v Schwarzachu, je umrl oče. Ob bridki izgubi ji izrekamo sožalje.

ŠTAJERSKA

GRAZ — Na praznik sv. Petra in Pavla je praznoval 40-letnico mašništva graški slovenski misijonar g. Janez Hafner. Jubilant je doma iz okolice Škofje Loke in je služboval po raznih krajih, predvsem na Gorenjskem, dokler ga niso Nemci izgnali. Med vojno je vodil pisarno „Prvih petkov in sobot“. Pod njegovim vodstvom sta se pobožnosti na čast Srcu Jezusovemu in Marijinemu tudi po Ljubljani lepo razširili. Konec vojne ga je zanesel v Avstrijo in sicer najprej v Judenburg. Kmalu je bil določen za slovenskega dušnega pastirja v Gradcu. To službo je z vso vnemo vršil. Do-

kler so ga noge nosile, je obiskoval tudi rojake po vsem Gornjem Štajerskem.

G. župnik v svoji skromnosti ni hotel nobenih proslav. Ker mu zdravje dela vedno večje težave, je ob tej priložnosti zaprosil za pokoj. 1. julija je stopil v zasluženi pokoj. Graški rojaki se mu za vso požrtvovalnost in misijonarsko delo lepo zahvaljujejo in mu žele še mnogo veselih let med njimi.

1. julija je prevzel slovensko božjo službo in dušno pastirstvo g. srebrnomašnik *Martin Belej*, ki že dolga leta opravlja službo hišnega duhovnika v zdravilišču Enzenbach pri Rainu. Novemu misijonarju želimo lepih uspehov in božjega blagoslova pri nelahkem delu med izseljenci in sezonzici.

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — Letos je v drugi polovici junija na slovenski gimnaziji v Celovcu med drugimi maturiral tudi Valentin Habjan, sin slovenskih staršev iz Spittala ob Dravi. K srečno opravljeni maturi čestitamo, na novi življenjski poti pa želimo veliko pridnosti, vztrajnosti in dosti uspehov. Začasno je abiturient zaposlen pri spittalskem poštnem uradu. Njegova sestra Helena pa je po končani glavni šoli našla zaposlitev kot pisarniška vajenka.

Pa tudi druga doraščujoča šolska mladina med počitnicami po večini ni držala križem rok, ampak si je s sezonskim delom v raznih gostinskih obratih v Mill-

stattu skušala nekaj zaslužiti, kar bo prav prišlo za stroške šolanja v prihodnjem šolskem letu. Tako so bile zaposlene Podržajeva Malči in Francka ter Florjančičeva Micka. Pa tudi Florjančičev sedmošolec Franci se ni ustrašil tega dela. Je kar prav, da mladina vsaj malo uvidi, kako težko starši zaslužijo sredstva za njihovo šolanje.

V malem stanovanju na Nansenstraße sta lepo v miru in slogi stanovali 88 let stara ga. Marija Krulc in že starejša njena hči Minka. Mati je zadnje čase telesno precej otopela in Minka je imela dosti dela, da ji je vse lepo urejevala. Morala je z materjo imeti veliko potrpljenja in nič ni čudnega, da so ji odpovedali živci. Zbolela je in rešilni avto jo je moral odpeljati v celovško bolnico, kjer je še zdaj. Za mater pa je odredil zdravnik zasebno bolnico Samonigg v Spittalu. Pa tam ni bilo skrbne Minke in kmalu je podlegla starostni nadložnosti in je 25. julija umrla. Pokopali so jo na spittalskem pokopališču v grob, kjer je bil leta 1949 pokopan njen mož Anton Krulc, ki je umrl v nekdanjem spittalskem begunskem taborišču. Doma je bila družina v moravški župniji na Gorenjskem. Rajna Marija Krulc, roj. Rožun, se je rodila 20. 11. 1880 v Dašniku 17. Leta 1905 sta se Anton Krulc in Marija Rožun poročila in v srečnem zakonu imela 9 otrok, od katerih je še zdaj 5 živih. Po drugi svetovni vojni sta tudi onadva zaradi nastalih razmer prišla z družino na Koroško. Otroci so vsi poročeni — dve hčeri doma v Slo-

Slovenski otroci iz Linza na počitnicah na Kališču pri Selah na Koroškem.

Naše mlade mamice s svojimi ljubljenci v Altachu na Predarlskem.

veniji. Le Minka je ostala sama in do zadnjega z veliko ljubeznijo stregla materi. Vsi želimo, da bi se kmalu zdrava vrnila med nas. Rajni materi pa naj sveti večna luč! Vsem preostalim naše iskreno sožalje!

TIROLSKA IN PREDARLSKA

V počitniških mesecih trpko občutimo odsotnost naših slovenskih bogoslovcev, ki študirajo bogoslovje na teološki fakulteti v *Innsbrucku*. So to gg. Jože Roblek SJ, Simon Fortuna, Janez Juhant in Jože Perc. Skozi vse leto so nam pridno in spretno pomagali živahno oblikovati naše nedeljsko bogoslužje z orglami, s petjem, pri asistenci in zlasti so znali najti po maši stik z ljudmi. Upamo, da se jeseni vsi vrnejo in še naprej tako požrtvovalno pomagajo oblikovati našo slovensko skupnost.

V *Seefeldu* smo imeli 7. julija prvič slovensko mašo. Tu je zaposlenih okrog 150 Slovencev in udeležba je bila prav zadovoljiva. Ko se vsi vrnejo z dopusta, bo še boljše. Rojaki želijo, da bi bila slovenska služba božja vsako nedeljo. To željo bomo spolnili, čimprej bo možno.

Na *Predarlskem* so se v teh letih izoblikovale prav lepe, veliko obetajoče slovenske skupine v Bregenzu, v Altachu in Rankweilu. Vsi že kar težko pričakujejo mesečne maše.

Najbolj boleča točka za nas je *Bludenz* in okolica. Ljudje pri-

hajajo in odhajajo, češ da je plača premajhna, nekateri kar naravnost domov, drugi v Švico, v Nemčijo ali celo čez lužo. Vedne in hitre spremembe onemogočajo neko ustaljenost in tako manjka temelj za plodno delo. Vsekakor upamo na večjo in stalno udeležbo pri mesečni slovenski maši. Kako težko je dušnemu pastirju, ko celo leto nima dela v spovednici, ko skozi celo leto ne odpre tabernaklja... Smisel in bistvo in višek dušnopastirskega dela je udeležba pri Kristusovi daritvi, zakramentalno življenje, ne pa popivanje po gostilnah. Vsaj eno uro na mesec žrtvujmo Bogu in lastni duši in se vsi brez izjeme zberimo ob oltarju. Le to nam bo dajalo moč in zaupanje in nas obvarovalo marsikaterih bridkih razočaranj in njih posledic...

Krsti: Štefka Ftičar, Altach. — Sonja Horvat, Lauterach. — Dvojčka: Aleš in Aleksandra Podgornik, Altach. — Dominik Petek, Dornbirn. — Sabina Ortlov, Bludenz.

Vsem novokrščencem in njihovim staršem želimo zdravja, sreče in polnost božje milosti.

Belgija

LIEGE—LIMBURG

Poroka: Zdravnik dr. Anton Volčanšek iz Bruslja je 31. maja sklenil zakonsko zvezo z gđ. Françoise Renier. Toplo čestitamo in želimo vso srečo. — G.

Volčanšek je kariero v Belgiji začel kot rudniški delavec, pa se je z izredno pridnostjo in vztrajnostjo povzdignil do visoko specializiranega zdravnika. Lep zgled in pobuda za našo mladino!

Nova člana Cerkve: V družini g. Jožefa Globevnika in njegove soproge ge. Ide, rojene Kapler, iz Mechelena so z velikim veseljem sprejeli „naslednika“, ki je pri krstu dobil ime Peter. V družini g. Milana Globokarja in ge. Ane, rojene Lube, tudi iz Mechelena pa je vedno nasmejana Petra z veseljem pozdravila bratca, ki je pri krstnem obredu dobil ime Patrick. — Obema srečnim družinama toplo čestitamo in želimo vso srečo.

Jubilej: Naš rojak g. Janez Duh je 31. avgusta praznoval 80-letnico življenja. Njegova „kajžica“ res ni velika, a je g. Janez še vedno „fantič, kot se šika“. Počuti se najboljšje doma, kjer se zabava s slovenskim berilom. Živi tako odmaknjen od naše skupnosti, da mnogi rojaki verjetno ne vedo zanj. K jubileju, ki je za rudarja nekaj redkega, mu toplo čestitamo in kličemo: Na mnoga leta!

Naši pokoini: Po dolgi in težki boleznii je mirno zaspal naš rojak g. Anton Zornik iz Micheroux. Rodil se je v Čezsoči, kjer je bil član močnega pevskega zbora. Pesem ga je spremljala tudi na tuje. Vedno se je veselil družbe, kjer je zadonela slovenska pesem. Imel je zelo srečno družinsko življenje, zato je bilo prerano slovo toliko težje. Žalujoci vdovi, sinu in hčerama izrekamo globoko krščansko sožalje.

Gizela in Jože Horvat v Lauterach na Predarlskem se veselita, da je njuna mala Sonja pri sv. krstu postala tudi božji otrok.

G. Janez Duh

V Genku je umrla ga. Marija Štefančič-Kurent. Bila je dobra krščanska mati. Pred leti je prišla iz sončne Primorske. Možu, hčerki ge. Pelikanovi in sinu izrekamo iskreno sožalje.

Jubilej Društva sv. Barbare: Društvo sv. Barbare v Eisdeni je slovesno praznovalo 40-letnico obstoja. Proslava se je začela s sv. mašo, pri kateri je prepeval mešani zbor iz Charleroi. Po cerkveni slovesnosti se je program nadaljeval v dvorani Concordia v Vuchtu, kjer je takoj zavladovalo slovesno jubilejno razpoloženje. Predsednik g Avgust Tanjšek je pozdravil goste, tajnik g. Izidor Lindič pa je prikazal kratko zgodovino društva. Nastopali so naši najmlajši pod vodstvom ge. Trinkeve in ge. Kotnikove in „Jadran“ iz Charleroi, ki ga vodi Ivan Kodeh. Vsi so zaslužili navdušeno priznanje dvorane. Pozdrav in čestitke je izrekel tudi g. Pankrac Spittal iz Zwartberga,

zaslužni častni član Društva sv. Barbare.

Na oder je bil poklican tudi krajevni slovenski duhovnik. Deklica v narodni noši ga je pozdravila z deklamacijo in mu izročila šopek.

V nagovoru se je duhovnik spomnil najprej pokojnih članov naše skupnosti, nato pa je prešel na problem kristjanove ljubezni do svojega naroda. Zdi se, da imajo o tem mnogi nejasne pojme. Mislijo namreč, da so že veliki narodnjaki, če do svojega naroda gojijo čustvo ljubezni. To je šele začetek. Ta ljubezen mi nalaga, da želim sonarodnjakom iste dobrine, po katerih sam težim. Toda želja sama ne zadostuje. Ni dovolj namreč, da starši svojim otrokom samo „želijo“ človeka vredno življenje. Vse sile morajo posvetiti temu cilju. Tako približno je tudi z dobrimi željami glede našega naroda. Našim razmeram in okoliščinam primerno moramo delati, DA BODO NAŠI LJUDJE DELEŽNI TISTE PRAVICE, TISTE SVOBODE, TISTE RESNICE, TISTE DOBROTE IN TISTE LJUBEZNI, KI SI JO ŽELIMO SEBI. Tako dejavnost nam nareka krščanska ljubezen do bližnjega. A s tem ni rečeno, da moramo dvigniti nasilno revolucijo v obrambo omenjenih vrednot. Uspešnejša so druga sredstva. Postati moramo POLNOLETNI, misliti s svojo glavo, vedeti moramo, kaj smo in kaj hočemo, vzgojiti si moramo globok smisel za odgovornost, premagati sebičnost in oportunitizem, biti zrel narod, ne čreda, — ne narod

hlapcev, temveč narod svobodnjakov. To je pot prave ljubezni do naroda. Težka je, a učinkovita.

„Prvikrat je človek oskrnil svojo mladost, kadar je prvokrat molčal, ko mu je srce ukazovalo, da naj govori. Iz živalske sebičnosti se je rodila strahopetnost.“ (Ivan Cankar)

„Kar sem videl z očmi, s srcem in z razumom, nisem zatajil; in ne bi zatajil za same zlate nebeske zvezde...“ (Ivan Cankar)

Proslavo so s svojo navzočnostjo počastili vsi glavni predstavniki jugoslovanskega poslaništva v Bruslju.

Društvu sv. Barbare k jubileju, v katerega so vložili zelo veliko truda, toplo čestitamo in želimo,

Zgoraj: Nadobudni „trio“ iz Charleroi, ki je nastopil na letošnji „Slovenski prireditvi — 1. maja 1969“: Jože in Erika Bizjak in Mirica Kodeh. — Levo: Dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi, ki je uprizoril veseloigro SLABA VEST na „16. slovenski prireditvi“ v Gilly-Haies (Charleroi) 1. maja 1969. — Od leve na desno stojé: režiser Ivan Kodeh, Julka Rušt, Danilo Rušt, Marija Borič, Jože Bizjak, Malka Struna, Lojzko Krajnc in Ivan Omerzu. Sedé pa: Franc Plešnik, Franc Rušt in Marija Meh.

da bi v prihodnje igralo res pozitivno vlogo v slovenski skupnosti v belgijskem Limburgu.

Naša šola: Slovenski šoli v Eisdenu in v Zwartbergu sta ob zaključku šolskega leta konec junija priredili lepi mladinski proslavi, združeni z materinskim in očetovskim dnevom. Na programu so bile mladinske igre, narodne pesmi in deklamacije. Lepo je bilo. Mladina se je kljub izpitu v flamski šoli lepo pripravila za nastop. Nekateri so imeli zelo dolge vloge. V Eisdenu je prireditev obogatil še ukrajinski pevski zbor, ki nam je ob splošnem navdušenju zapel nekaj marijanskih in narodnih pesmi. Iskrena hvala vsem, ki so sodelovali!

Slovenski dan v Belgiji: Vljudno vabimo na „Slovenski dan“ v Belgiji, ki bo 28. septembra, t. j. 4. nedeljo v mesecu. Ob štirih popoldne bo služba božja v zasilni cerkvi v Maria Heide, Vucht. Kulturni in družabni program bo v dvorani Concordia, ki leži v neposredni bližini na „Oude Baan“ cesti. Nastopila bo naša mladina, različni zbori in slovenska folklorna skupina iz Holandije. — Pridite! Na veselo svidenje! — Odbor društva „Slomšek“.

CHARLEROI—MONS—BRUXELLES

Slovensko romanje smo imeli letos 6. julija k Lurški Materi božji v Jette (Bruxelles). Poleg naših rojakov iz Bruslja so prišli še iz Charleroi in Monsa v dveh avtobusih. Bilo nas je nad 150,

kar je ob naši razkropljenosti lepo število.

Ob dveh popoldne smo imeli v župnijski cerkvi romarsko službo božjo, med katero je dovršeno pel na koru naš cerkveni pevski zbor iz Charleroi. Veliko ljudi je pristopilo k sv. obhajilu. Ob treh smo se zbrali pri lurški votlini, ki stoji poleg župne cerkve, kjer smo Materi božji v čast zapeli pete litanije in prejeli blagoslov z Najsvetejšim.

Po končani verski slovesnosti smo si ogledali še bližnji Atomium in na večer napravili izlet v Ronquieres, kjer smo videli znameniti „plan incliné“.

Poroke: G. Marijan Leopušček iz Goselies se je 18. februarja poročil z domačinko gdč. Clair Gérard. — Poročno slavlje so imeli pri Gantarjevih v Havré-les-Mons 28. junija, ko se je poročila najmlajša hčerka z našim rojakom iz Bruslja, g. Zvonkom Krnjakom. — Prav tako je popeljal pred oltar g. Jakob Lužar iz La Bouverie svojo izvoljenko gdč. Jeanine Delsaut in sicer 5. julija. Dobra Lužarjeva mama je pripravila zadnjemu sinu res lepo „kmečko ohcet“, ki je bila še domačinom všeč. — Vsem tem srečnim parom želimo vse dobro.

Krsti: V družini Skok-Zanzero vic iz Jemappes (Mons) se je 23. maja rodil peti otrok — hčerka Natalija in je bila krščena 27. maja. — V družini Bezenšek-Biot v Moustier-sur-Sambre se je mali Sofiji pridružil bratec Krištof (Christophe), ki je bil krščen 5. maja. — Naknadno sporo-

čamo, da je bil 11. januarja krščen šesti otrok v družini Škrbe-Zieba iz Farciennes. — Srečnim družinam naše čestitke!

Francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je od prve nedelje v septembru spet ob petih popoldne, v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6 (métro: Sèvres-Babylone).

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Po krstu sta postala božja otroka Erik Alojzij Furlani, katerega se v družini vesele mali bratec in oče Franc ter mati Fiorella, roj. Romagnesi, in Kristina Olivo, na katero sta kot prvorojenko ponosna Arigo in Ana, rojena Glavina. S starši se tudi mi vsi veselimo novih članov božjega ljudstva.

Svoje življenjske poti so povezali v zakramentu svetega zakona: Ciril Bogataj iz Črne pri Idriji in Marjana Tatjana Sivec iz Smasta pri Tolminu, Franc Katern in Rozalija Škrli, oba iz Begunj pri Cerknici, Ivan Buždon iz Lanišča v Istri in Zofija Zablocka iz Cieszacina Malyga na Poljskem. Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in neomajno medsebojno ljubezen, katero naj blagoslavlja Kristus vse dni njihovega življenja.

*Krst
Elizabete
Horvat v
v Ronnet
(Francija).*

V nedeljo, 18. maja, je Društvo Slovencev v Parizu pripravilo Dickensovo veseloigro „Cvrček za pečjo“. Pod spretnim vodstvom g. Makovca so vsi igralci odlično rešili svoje vloge. Z dolgotrajnim ploskanjem so gledavci po igri izrazili zahvalo igravcem za njihov trud in prizadevanje. Prireditve, ki se je vršila v dvorani na rue du Retrait, je potekla v najlepšem razpoloženju. Prostori so bili za družabni večer po igri kar prejemajni, čeprav nekateri niso našli novega naslova, nekatere je pa prestrašila popoldanska nevihta. Vsi, ki so prišli — in bilo jih je dosti! — so odnesli najlepši spomin in vsi nestrpnno pričakujejo,

ko se bodo v jeseni igralci zopet kaj pokazali na odru.

V poletnih mesecih je bilo v Parizu na študiju francoskega jezika poleg drugih slovenskih študentov tudi 15 bogoslovcev, ki so si omogočili bivanje v Parizu z delom po raznih bolnicah, deloma pa jim je pomagala francoska cerkvena ustanova. Njihovo petje je povzdignilo našo nedeljsko službo božjo, pa tudi na mednarodnem nastopu na Katoliškem inštitutu je bila njihova točka med najboljšimi.

Poletni meseci, ko si je vsakdo po svojih možnostih privoščil malo oddiha, mnogi v domovini, so za nami. V tovarnah in podjetjih se začenja redno delo, enako v šoli, tako tudi v naši slovenski skupnosti. Zato bo v nedeljo, 14. septembra, ob pol štirih v naši kapeli sestanek staršev, da se dogovorimo glede veronauka in nedeljske šole v novem šolskem letu. Vsi starši, ki imate otroke šolskih let, pristrčno vabljeni! V skupnosti, kjer mora vsak nekaj žrtvovati, je naša moč, a tudi na-

ša opora v novem življenjskem okolju v katerem živimo!

G. Čretnik, ki že v pastoralnem odboru za izseljence v Franciji zastopa vse narodnosti srednje in vzhodne Evrope ter narodnosti Daljnega vzhoda, je bil izvoljen v duhovniški svet pariške nadškofije.

RONNET (ALLIER)

V nedeljo, 22. junija, smo se Slovenci iz bližnje in daljne okolice zbrali pri sveti maši, katero je daroval g. Makovec iz Pariza. Po maši smo imeli krst Elizabete Horvat, hčerke Matjaža in Marije Horvat.

CHAZELET (INDRE)

14. julija smo imeli Slovenci sv. mašo in krst Filipa Geriča, katerega rojstva sta vesela Jože in Veronika Gerič pa tudi vsi njihovi prijatelji in znanci.

LOIRET

Maša za Slovence bo v nedeljo, 21. septembra, ob desetih v farni cerkvi v Chilleurs-aux-Bois. Vsi prijazno vabljeni!

PAS-DE-CALAIS

Redna služba božja se zopet začne 14. septembra: v Lievinu vsako nedeljo ob 8. uri, v Sallaumines ob 10. uri, v Bruay-en-Artois ob 13,15 uri.

Katekizem se začne v četrtek, 2. oktobra. Prijavite in vpišite otroke pravočasno!

OB LUKSEMBURGU

Fontoy. — 28. maja je, zadet od kapi, umrl Franc Mungar v

Od leve na desno:

Franc Katern in Rozalija Škrlič sta se poročila v Parizu. Ob zaključku slovenske šole v Parizu. Erik Alojzij Furlani je bil krščen v Parizu. Po krstu pri Prahovih pred njihovo hišo v Bonée (Loiret).

starosti 72 let. Doma je bil v Breginju na Primorskem. Bil je menda zadnji v tej vasi od tistih Slovencev, ki so prišli delat v rudnik kmalu po 1. svetovni vojni. — Soprogi, otrokom in vnukom ter vnukinjam naše iskreno sožalje!

Ste. Marie aux Chênes. — 21. junija sta se poročila v tukajšnji župnijski cerkvi Marko Leš in Ana Cvitković, oba doma blizu Karlovca. Za priči sta bila Ladislav Levačič in Ilija Buzeau. Želimo srečo.

Longlaville (M&M). — Poroko smo imeli. Poročila sta se 28. junija Žarko Lončar in Andja Zovko, oba doma iz Hercegovine. Za priči sta bila Joso Susak in Vitomir Soldo. Obilo sreče!

ALZACIJA

Fruelesheim. — Opozarjamo vse rojake od blizu in daleč, da bomo imeli slovensko mašo zopet na tretjo nedeljo v septembru v kapelici (Notre Dame des Chênes) kot dozdej, torej zopet ob treh popoldne.

RODANSKO — ALPE

Lyon. — Sveta maša za Slovence je vsako drugo nedeljo v katedrali St. Martin d'Ainay (po leg avstrijskega konzulata) na Rue Bourgelat, Lyon 20 (v bližini Gare de Perrache).

Tudi pri nas v Lyonu imamo že nekaj časa svojega duhovnika Lazarista g. Roka Gajška, ki tu končuje bogoslovni študij. Za nas Slovence, raztresene po Rodanskem, mašuje v slovenskem jeziku. Žal nam je, da nas bo kmalu zapustil, ker ga nameravajo predstojniki poslati v misijone na Madagaskar.

S prihodom duhovnika v Lyon se je poživilo naše krščansko in tudi kulturno življenje, saj smo že 16. februarja imeli po maši v bližnjem hotelu srečanje ob geslu: Mati, domovina, Bog, z recitacijami iz slovenskih pesnikov in pisateljev. Rojaki so bili s prireditvijo zelo zadovoljni.

Tudi za velikonočne praznike smo se dobili skupaj pri maši. Ob plesu in zabavi smo zaključili naš večer ali „izseljensko žeganje“. V ponedeljek pa je bila slovenska

služba božja v samostanu naših sester v Morestelu.

Še vedno prihajajo v Francijo na delo naši fantje in dekleta, kar pa je zadnje čase zelo tvegano, kajti zaposli se lahko samo tisti, ki pride z delovno pogodbo. Mnogo jih prihaja še vedno na „črno“, zlasti fantje. Je pa res, da se zanje nekako lažje dobi delo kot za dekleta. Pri vseh teh je velik problem nepoznanje francoščine. Tu sledi nekaj naslovov, kjer so brezplačni tečajji za tujce:

„Comité d'accueil des étrangers Vaisois“, 22, Rue Laporte, Lyon 9. — Rue de Sèze. — Rue Amédée-Bonnet (tu je več tečajev za razne poklice). — Pri vseh tečajjih je vpisnina 15 Fr. Po končanem tečaju se lahko kandidat prijavi k izpitu, da dobi Certificat d'aptitude professionnelle (neke vrste poklicno diplomo). Interesenti naj bi se pozanimali zanje takoj po letnih počitnicah konec avgusta, ko bodo novi razpisi za nje. Začnejo se po 15. septembru oz. v prvi polovici oktobra.

Tečaj za tujce, ki bi želeli zelo dobro znati francoščino, je tudi na katoliški univerzi Rue du Plat, toda zaradi hitrega podajanja snovi niso priporočljivi za začetnike.

Natančnejše informacije in programe za vse tečaje lahko dobite na Académie de Lyon, Rue Deperet, Lyon 70.

CALUIRE. — Na samo Veliko noč je postala božji otrok Katja Humar, ki je bila krščena v župnijski cerkvi na Caluire. Naše čestitke očetu Rafku in mami Jožici, bratu Viktorju pa mnogo zabave s sestrico!

LYON. — Na Rue Créqui je bila krščena Evelina Božnar, hčerka Janeza in Vere Božnar.

Našima dvema novorojenima Slovenkama želimo mnogo zdravja in božjega blagoslova.

MORESTEL. — Žalost je zanjela mater prednico samostana St. François de l'Immaculée Conception: v domovini ji je umrla mama v lepi starosti 92 let. M. Emanueli izrekamo globoko sožalje.

Na samo Veliko noč sta se v Berlinu poročila Tone Furek in Irena Zorko.

Italija

SLOVENIK — 8. maja so se zbrali v Rimu vsi slovenski škofje s člani gospodarskega sveta *Slovenika* na sestanek, na katerem so bile dokončno določene podrobnosti o gradnji zavoda. Arhitekt je predstavljal načrte.

Načrt predvideva za začetek gradnjo osrednjega dela, v katerem bi bila cerkev in 30 sob za duhovnike-štolte, predstojnike in morebitne stanovavce. Čez leta pa bi, če bi bilo potrebno, zgradili še ostali del načrta, to je, še 30 stanovanjskih sob in sestriški samostan.

Vsa zgradba je postavljena v obliki križa in sicer tako, da je najbližja cesti cerkev. Stanovanjski del zavoda je postavljen po smeri sončne poti: s tem bo vsaka soba dobila vsak dan nekaj sonca.

Glavno središče, kamor naj bi dobrotniki pošiljali prispevke za gradnjo zavoda, je: **SLOVENIK**, Via Aurelia 476, 00165 Roma, Italija. Sicer so pa vsi slovenski duhovniki pooblaščenji, da pobirajo darove zanj. Ne pozabite torej, dragi rojaki, na to za naš narod prekristno ustanovo in se je spomnite s kakšnim darom!

V Berlinu sta se poročila Jože in Rezika.

Nemčija

POJASNILA IN NASVETI

Nemška vlada je že sprejela del pogodbe o izplačilu otroških dodatkov našim delavcem, tu zaposlenim. Pogodba velja od 1. 5.

Delavci iz Jugoslavije bodo prejeli dodatke za otroke, ki živijo z njimi tu ali pa doma v Jugoslaviji. Za prvega otroka ni dodatka. Za naslednje pa in sicer za drugega 25 DM, za tretjega 50 DM, za četrtega 60 DM, za petega 70 DM, tako tudi za vsakega nadaljnega po 70 DM. Otroški dodatek plačujejo za otroke do 18. leta; če obiskujejo šolo, pa največ do 25. leta.

Če se kdo v dveh letih ne potegne za otroške dodatke, ki mu gredo, izgubi pravico do njih.

Nemškemu uradu za delo je treba predložiti potrdilo pristojne slovenske občine o otrocih in potrdilo prav te, da prosivec otroke res preživlja.

Podrobnejša navodila dajejo nemški uradi za delo.

Marsikak naš človek pride zadnje čase v Nemčijo s turističnim vizumom in z željo, da bi tu delal. Nemška policija take ljudi vrača v Jugoslavijo. Kdor hoče v Nemčijo na delo, mora priti sem

pač z delovnim vizumom, ki si ga preskrbi v Jugoslaviji. Na to opozorite tudi svoje in znance, naj ne storé tega nepremišljenega koraka!

Med nami je vedno več mladih družin, katerih otroci se rodijo tukaj v Nemčiji. Ko jih prijavite na matičnem uradu (Standesamt), pazite na to, da bo uradnik vpisal otrokovo ime tako, kot ga pišemo v slovenščini. Če uradniku rečete, da je otroku ime n. pr. Karel Aleksander, bo vpisal po nemško Karl Alexander, podobno bo namesto Marija napisal Maria. Rojstni list, ki vam ga izstavijo, je otrokov prvi dokument, zato naj bo ime pravilno vpisano.

BERLIN

V Berlinu smo 27. julija zaključili pol leta naših slovenskih maš v cerkvi sv. Kanizija, ki je postala takorekoč naša župna cerkev. Opaziti je bilo, da so marsikateri že odšli na dopust, ker nas je bilo manj kot po navadi. Najbrž se je tudi ta in oni hladil v berlinskih jezerih. Mislim, da smo tudi ostali prišli na svoj račun: osvežili smo se ob božji besedi v cerkvi, pa tudi potem pri že tradicionalnem družabnem večeru s pivom in v prijetni slovenski družbi.

Cerkve smo se že vsi navadili. Pripomnil bi, da je tudi spredaj mnogo prostora. Nekateri bi si najbrž morali nabaviti nove, malo bolj točne ure, da bi mogli bolj točno prihajati kot do zdaj.

Že omenjenim prvim dveh porokam za Veliko noč so se pridružili še štirje pari, ki so si

obljubili zvestobo pred Bogom in Cerkvijo. Upam, da jih bo prvi slovenski maši po počitnicah, 7. septembra, sledilo še mnogo. S tisto lahkotno, površno ljubeznijo, o kateri se mnogo sliši v Berlinu, saj imajo nekateri domovi upravičeno ali neupravičeno že pred nemško javnostjo slab glas, ne bomo prišli daleč.

Novorojenčki se vrstijo. Dva je že oblila krstna voda, zadnjega, Janeza Jeana Manfreda, kar preveč, vendar se zdi, da ni zameril svojemu istoimenskemu bratu Janezu.

Hvala za vso pomoč, za lepe dneve in večere med Vami!

Vaš p. Janez

VESTFALIJA

Romanje v Neviges — V nedeljo, 22. junija, so Slovenci iz Vestfalije poromali na Marijino božjo pot v Neviges. Udeležba je bila dokaj zadovoljiva. Od treh dalje je bila prilika za spoved; ob štirih pa je bila sv. maša z ljudskim petjem. Po evangeliju je g. I. Ifko razvil nekaj misli v zvezi z romanjem in z novozgrajeno romarsko cerkvijo, ki je edinstvena po svojem stilu. Po maši so bile pete litanije Matere božje z zaključno pesmijo: „Marija, pomagaj nam sleherni čas“!

Zakonski jubilej — Zlati zakonski jubilej sta praznovala v soboto, 21. junija, zakonca Alojzija in Martin Sapotnik iz Rheinkamp-Meerbecka. Praznovanje jubileja se je začelo ob pol enajstih dopoldne v cerkvi sv. Barbare z mašo, ki jo je zanju daroval

Slovenci iz Westfalije so se tudi letos udeležili Telove procesije v Kölnu.

Lep je pogled na mladoporočenca, ki zapuščata cerkev, kjer sta si pred Bogom za vedno obljubila zvestobo. Občudovanja vredna pa sta poročenca, ki sta dano obljubo zvesto izpolnjevala skozi petdeset let. — Alojzija in Martin Sapotnik po zahvalni maši pred cerkvijo.

g. August Hegenkötter, nemški župnik v pokoju. Maše se je udeležilo lepo število jubilaritovih sorodnikov in prijateljev ter zastopstvo Slovencev iz Oberhausena s slovenskim izseljenskim duhovnikom L. Škrabom. Med mašo je g. Hegenkötter, ki je jubilaranta pred petdesetimi leti poročil, na kratko obudil nekaj spominov na čas pred petdeset in več leti, ko je bilo v Moersu okrog štiri tisoč slovenskih delavcev. Med njimi je bilo kmalu najti Martina Sapotnika kot navduše-

nega delavca za slovensko in krščansko stvar. On je bil že od vsega početka aktiven delavec in dolgo let predsednik Društva sv. Barbare, član katoliškega delavskega gibanja in drugih cerkvenih in kulturnih ustanov. Tudi novodošli Slovenci ga dobro poznajo, saj je marsikomu pomagal s prevodi in dobrim nasvetom.

Ko se veselimo njegovega jubileja, želimo njemu in njegovi ženi še obilo veselih let življenja ter božjega blagoslova!

Krščeni so bili: Andrej Povalej, sin Andreja in Olge, roj. Gračner; Robert Špiler, sin Branka in Gizele, roj. Kocet; Darja Rebernik, hči Stanka in Marije, roj. Kos; Jolanda Hiti, hči Ivana in Terezije, roj. Rupar; Vincencij Hočevnar, sin Vinka in Marije, roj. Tekavčič; Rolf Boben, sin Jožeta in Ane, roj. Meglen.

Srečnim staršem iskrene čestitke!

BADEN

Na binkošno soboto, 24. maja, sta se poročila v Nußlochu pri Heidelbergu Fani Legan in Martin Kobé. Bog jima daj blagoslov na skupni življenjski poti!

V Mannheimu je bila 12. julija krščena Natalija Štefanija Žibert, prvorojenka Jožeta in Štefanije Sokolovič. Botra sta bila Vera in Valentin Ploj iz Heidelberga. Bog daj srečo in zdravje!

HESSEN

Na ime Anja je bila v Darmstadt krščena prvorojenka Janeza Dremlja in Roswithe, roj. Lock.

V Frankfurtu smo tudi imeli slovenski krst. V nedeljo, 1. junija, je bila krščena Sonja Špindler, hči Janeza in Katarine, roj. Sršen.

V Bergen-Enkheim pa sta pred Cerkvijo potrdila zakonsko zvezo Marija Ravnikar in Franc Bajželj, oba doma iz šmartinske fare pri Kranju. Želimo jima obilo sreče in blagoslova!

WÜRTEMBERG

Naraščaj: Letošnje poletje je bilo v naših družinah zelo rodovitno. Kar zapovrstjo smo imeli krste. Naštejmo jih: V Stuttgartu Aleksandra Pezdir, hčerka Antona in Jožefe; Ingrid Roškar, hči Mire in Zdenke v Weiler zum Stein; Tatjana Škulj, prvorojenka Ivana in Antonije v Stuttgartu; v Oberstenfeldu Rihard Gabrijel Gomboc, sin Kolomana in Veronike; v Nellingenu Jožica Dobrina, hčerka Antona in Marije; v Tuttlingenu Viktorija Grašič, hči Marije; v Utzwingenu Roman Laznik, sin Ladislava in Slavke; v Metzgingenu Suzana Cvetko, hči Jožefa in Barbare; v Neckarhausenu Roman Kralj, sin Vinka in Silvije; v Denkendorfu Vili Ducman, sin Jakoba in Edite; v Esslingenu Robert Kodrič, sin Vincenca in Marije; v Uhin-genu Elka Senekovič, hči Vincenca in Marije, ter Irena Gorjup, hči Petra in Ljudmile; v Esslingenu Aleš Pajman, sin Stanislava in Marije; v Wernau dvojčici Marina in Nisveta Kocen, hčerkici Kocen Magdalene; v Plüderhausenu Robert Komar, sin Janeza in Helene.

Slovenci iz Vestfalije po romarski maši pred cerkvijo v Nevigesu.

Bog daj otročkom zdravja in staršem veliko veselja z njimi!

Poroke: Če bo šlo tako naprej, bo letošnje leto doseglo rekordno število porok na našem področju. Pogledjmo, kateri pari so šli pred oltar: Stuttgart: Karel Marolt (Stari trg-Lož) in Stanislava Novak (Rovte-Logatec); Franc Rožman (Iljaševci-Maribor) in Anka Zvonković (Žakanje); Sindelfingen: Franc Sellinger (Srbski Miletic) in Marija Kraljič (Koprivnica); Stuttgart: Josip Lovrek (Veliko trgovišče-Zagreb) in Karolina Likozar (Dorfarji-Škofja Loka); Weilheim: Jožef Rihtar (Sp. Prebukovje-Sv. Martin) in Ana Peterlin (Slatnik-Ribnica); Echterdingen: Emil Baumkircher (Podgorje-Zabukovje) in Zvonka Škornik (Hrastje, Šentjur); Bronnweiler: Anton Kotnik (Dobrava-Sv. Lovrenc) in Angela Pen (Jablance-Korena); Nellingen: Anton Dobrina (Bistrica ob Sotli) in Jožefa Muršec (Krčevina-Sv. Peter); Metzingen: Bogomir Bezenšek (Ljubno ob Savinji) in Marija Ropič (Velenje); Esslingen: Blaž Krumpak (Kačji dol-Sv. Peter na Medvedovem selu) in Berta Artič (Kostrivnica); Möhringen: Franc Černič (Žitence-Velka) in Katarina Pernat (Sp. Velka); Dettingen: Marjan Hrast (Potoki-Kred) in Slavica Cabrnoh (Grubišno polje). — Čestitke in srečo na novo skupno pot!

V Nagoldu smo tudi letos imeli eno *prvoobhajanko* na praznik Vnebohoda, Mileno Čuš, stanujočo v bližnjem Iselshausenu, katere starejša sestra Jožica je to srečo doživela lani. Daj Bog, da

bi Jezusa obe vedno ohranile v svojem srcu!

Slovenski duhovnik v Stuttgartu se je razveselil izredno velike udeležbe pri prvi *slovenski maši* po svojem povratku z dopusta, to tembolj, ker tega ni pričakoval v mnenju, da jih je tudi izmed rojakov še mnogo na dopustu. Bratje, le tako naprej: kolikor je mogoče, gojimo skupno našo ljubezen do Boga in do slovenskega rodu!

Izlet v Švico: Izlete na Württemberskem bolj malo prirejamo, ker je itak vsak veliko na poti in vsak košček dežele je lep. Za izlet v Švico, 29. junija letos, pa je bilo veliko zanimanja in 44-sedežni avtobus je bil pri priči zaseden. Tako smo v zgodnjih jutranjih urah budili peteline po württemberskih vaseh, ko je vesela družba frčala proti Švici. Za volanom je sedel naš Janez iz

Esslingena in Ivan iz Unterensingena je pritiskal na harmoniko, da so se mlade Württemberžanke pripogibale skozi okna. Martin, ki je imel nalogo čuvati klet, je prišel šele popoldne na račun. Švicarsko mejo smo prekoračili brez kontrole, ker je stražnik verjel, da nas je v avtobusu 44 Slovencev. Tako smo bili hitro v Schaffhausenu in si tam ogledali slapove reke Rena. Opoldne smo bili v Einsiedelnu, kjer smo opravili kratko pobožnost in naročili kosilo. Sredi popoldneva smo se v Zürichu srečali z našimi tamkajšnjimi delavci. Imeli smo skupno sveto mašo in nato srečanje v dvorani. Naš moški zbor „Domači zvon“ je zapel nekaj pesmi v pozdrav švicarskim gostom in v filmu smo jim pokazali, kako poteka naše življenje na Württemberskem. Ko smo se vračali domov, so tudi že švicarski petelini spali.

Stuttgart v slovenskih zastavah

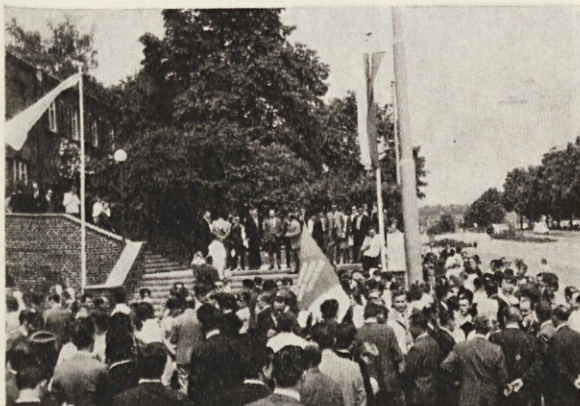
Na binkošno nedeljo, 25. maja letos, so praznovali slovenski delavci v Nemčiji svoj shod v Stuttgartu. Ob tej priliki je glavno mesto dežele Baden-Württemberg zaživelo v slovenskih barvah, saj so bile za to priložnost ob cestah razobešene slovenske zastave in skupini narodnih noš iz Esslingena in Holandije sta vzbujali veliko pozornost nemških rojakov in drugih tujcev v Stuttgartu.

Binkošna srečanja naših delavcev v Nemčiji hočejo poživeti

versko in narodno zavest slovenskih delavcev, ki si morajo iskati kruha na tujem. Isti cilj je imelo tudi letošnje srečanje, katerega geslo je bilo: „Slovenec sem, tako je mati d'jala“.

Udeležba je bila nepričakovano visoka, saj je prišlo na priredi-

Levo: Množica slovenskih delavcev pred cerkvijo sv. Gregorja. — Desno: „Slovenec sem, tako je mati d'jala,“ je bilo vodilo binkoštnega srečanja v Stuttgartu.

Dekle v narodni noši pripenja slovenske zastavice.

tev 1800 (tisoč osemsto) slovenskih delavcev in delavk iz vse Nemčije. Celo iz daljnega Porurja (Oberhausen), Kölna in Münchna so prispela zastopstva, s področja Mannheima in Frankfurta pa je pripeljalo udeležence pet avtobusov. Vse to je dokaz, da je slovenskemu človeku tudi danes pri srcu to, kar je pristno slovenskega.

Shod se je pričel s koncelebrirano sveto mašo. Cerkev sv. Gregorja v središču Stuttgarta je bila nabito polna. V nagovoru je dr. Janez Zdešar iz Münchna posebno poudaril potrebo našega sodelovanja z delovanjem Sv. Duha v posamezniku in v človeških skup-

nostih, kot to izraža liturgija binškošnega praznika. Po maši so bile kratke šmarnice, med katerimi je vzorno pel litanije Matere božje moški zbor naših delavcev s področja Stuttgarta „Domači zvon“.

Dolga procesija z društveno zastavo in z narodnimi nošami na čelu se je po službi božji vila na Killesberg, kjer je bila v dvorani gospodarskega razstavišča popoldanska prireditve. Dvorana je sprejela 1800 mladih slovenskih delovnih moči, ki so z navdušenjem pritrdile vodilu srečanja: „Slovenec sem, tako je mati d'jala“, ki je v velikih črkah viselo na steni lepo okrašenega odra.

Slovenska delavka iz Stuttgarta je takole pozdravila navzoče:

„Dragi rojaki in rojakinje! V imenu prirediteljev, slovenskih katoliških misij v Nemčiji, izrekam vsem, ki ste v tako velikem številu prišli na 3. binškošno srečanje Slovencev v Nemčiji, iskreno dobrodošlico! Pozdravljeni vsi od blizu in daleč!“

Želim, da bi se na tem srečanju v Stuttgartu dobro počutili in ga še dolgo ohranili v lepem spominu.“

Ko je potem pozdravila slovenske izseljenske duhovnike, slovensko folklorno plesno skupino iz Holandije pod vodstvom g. Drenovca, pevski zbor „Domači zvon“ pod vodstvom g. Edra, kvintet „Slavček“ in tuje goste, je zaključila: „Ko se boste vračali na svoja delovna mesta, ponesite tja pozdrav s 3. binškošnega srečanja vsem našim delavcem po Nemčiji.“

V nagovoru k prazniku je izseljenski duhovnik Ciril Turk, ki deluje med našimi delavci na Württemberškem, med drugim povedal naslednje misli:

„Killesberg je postal danes slovenski tabor in ta mogočna dvorana košček nebes pod Triglavom. Ko vas vidim zbrane na 3. binškošnem srečanju v tako velikem številu, polne dobre volje, ognja, ponosa in smeha, potem moram reči, da je to izraz naše sončne domovine. Naša domovina je danes na Killesbergu!“

Sonce pošilja svetlobo, sonce ogreva, sonce prinaša veselje. To sonce je današnje srečanje, ko oživljamo košček domovine v brat-ski izseljenski skupnosti. Zato si je iz naših oči posebna svetloba, zato čuti naše srce posebno toploto, zato je naš korak vesel. Da, domovina, ti si kakor sonce!

Ob tem srečanju pa vstaja v naši duši tudi velika prošnja: Naj bi nas naša domovina pod Triglavom kmalu objela tako materinsko, polno in svobodno, da je nam ne bi bilo treba več iskati v kočkah po tujem svetu!

Današnje geslo zahteva od nas, da nam vse, kar je našega, posebno leži pri srcu. V izseljenstvu je posebno naše: naša tiskana beseda, naša skupna maša, naša družabnost. Imejmo vse to za tako naše, da se z veseljem odzovemo vabilu, kjerkolj zagori plamenček tega našega. Današnje geslo nam nalaga dolžnost, da nikoli in nikjer ne zatajimo svoje matere, ki nam je ob zibelki vtisnila v dušo pečat slovenstva. Vedno in povsod hočemo čuvati in

Zgoraj: Gdč. Majda Bajt deklamira Jenkovo „Pobratimijo“: „Tu, na, pobratim, roko mojo, ti mi podaj desnico svojo!“ — Desno: Poroka Stanka Megliča in Milene Fric.

ohranjati našo besedo, našo pesem in naša kulturna izročila!“

Navdušeno ploskanje navzočih je jasno potrdilo, kako potrebuje naš človek na tujem vode iz čistega slovenskega studenca, kako vesel je vsake vzpodbudne besede.

Na sporedu so bili potem slovenski narodni plesi, katere je predvajala slovenska folklorna

Od leve: Folklorni skupini iz Holandije in Esslingena v prijaznem razgovoru. — Plesna skupina iz Holandije pri slovenskih narodnih plesih. — Pevski zbor „Domači zvon“ je poslušavce navdušil. — Lepo je bilo v družbi mladih na Killesbergu v Stuttgartu.

skupina iz Holandije, nastop moškega zbora naših delavcev s področja Stuttgarta, deklamacija Simona Jenka „Pobratimija“, velika tombola in vesela družabnost ob zvokih kvinteta Slavček.

O binkoštnem srečanju naših delavcev v Stuttgartu sta lepo poročala časopisa Stuttgarter Zeitung in Stuttgarter Nachrichten ter tako seznanila nemško občinstvo z našimi problemi in težnjami.

BAVARSKA

Tudi med počitnicami smo imeli na običajnih krajih slovenske maše. Pri tem nam je priskočil na pomoč slovenski frančiškan iz Severne Amerike p. Inocenc Ferjan, ki se mudi v Evropi na študiju. Sicer se je pri mašah ponekod čutilo, da so ljudje odšli na dopust, a kljub temu je bila večinoma udeležba zadovoljiva.

15. junija smo se udeležili Slovenci iz Bavarske romanja v Alt-

ötting. Prelepo je bilo petje med mašo in popoldne med litanijami. Pa tudi družabni večer je bil prijeten. Petje in smešnice in razgovor — vse je ustvarjalo med številnimi udeleženci domače razpoloženje.

Treba je omeniti junijsko debatno uro o vprašanju: Ali je res Cerkev danes v krizi?, kj jo je vodil dr. Zdešar in ki je privabila lepo skupino naših ljudi. Marsikakšno vprašanje, ki danes muči ljudi, je prišlo na vrsto pri razgovoru in nikomur ni bilo žal, da se je debate udeležil.

Krščena sta bila v Münchnu Marija Lavrač, hčerka Franca in Marije, roj. Perkovič, in Aleš Trilar, sin Viktorja in Barbare, roj. Vižintin; v Lochhamu pa Klavdija Tramšek, hčerka Karla Mateja in Marije, roj. Žižek. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

Poročili so se v Münchnu Bruno Angelo Demontis s Štefanijo Hor-

Pokojni
Franc
Arnuš.

žen in Anton Knavs z Marijo Horvat. Obema paroma naše najboljše želje!

5. julija se je na avtocesti blizu kraja Prien pri Kimskem jezeru smrtno ponesrečil 32-letni Alojz Zver iz Odrancev v Prekmurju. Bil je zaposlen v pivovarni Aying blizu Münchna. S štirimi rojaki se je v avtu peljal domov na dopust. Nesreča je hotela, da je lastnik avta ob prehitevanju avtobusa zapeljal z avtoceste in se zakotalil po bregu. Ostali potniki so bili le laže poškodovani, Alojz je pa po četrtni uri umrl na kraju nesreče. Prepeljali so ga na domače pokopališče. Doma zapuščala žena in dva otroka. Bil je dober, pošten in veren in vsi, ki smo ga poznali, ga bomo težko pozabili. Naj mu Bog bogato poplača vse, kar je v življenju dobrega storil!

V Waldkraiburgu smo 23. julija pokopali Jožefa Arnuša. Rojen je bil leta 1920 v Spodnji Hajdini. Od leta 1957 je bil v Nemčiji. Bil je poštenjak in rad je hodil k slovenski maši. Umrli je v Münchnu. V Waldkraiburgu zapuščala žena in pet otrok. — Naj v miru počiva! Družini pa naše sožalje!

Nizozemska

Društvo sv. Barbare v Hoensbroeku je prvo nedeljo v avgustu slavilo 40-letnico obstoja. K službi božji, pri kateri je za to priložnost prepeval „Zvon“ iz Heerlerheide, so se zbrala tudi zastopstva iz drugih slovenskih naselij. G. Anton Robek je predsedniku

g. Jožku Resniku, odboru in članom čestital v imenu „Zvona“ in izročil darilo. Mala deklica je poklonila šopek. S prijazno besedo in lepim darilom je čestitalo tudi društvo iz Lindenheuvela v zastopstvu gg. Janeza in Antona Kropivšek in g. Stanka Reberšek. Bilo je vse preprosto, a zares bratsko.

Našemu društvu v Hoensbroeku želimo lepih uspehov tudi vnaprej! Predsednik g. Jožko Resnik se v imenu odbora vsem toplo zahvaljuje za pozornost in naklonjenost.

Švedska

Krsti:

Värnamo. — V soboto, 10. maja, je prejel krstno milost v katoliški cerkvi Simon Anton Kaker. Njegov oče Anton je doma iz Luč pri Šoštanju, mati Marija, roj. Terbovšek, pa od Sv. Primoža pri Ljubnem. Botra sta bila Alojz in Nina Terbovšek iz Raven na Korškem.

Jönköping. — V soboto, 31. maja, je bil v tukajšnji kat. cerkvi oblit s krstno vodo Aleš Podmenik. Njegov oče Milan in mati Marija, roj. Pajk, sta doma iz Trbovelj. Botra sta bila Urh in Marija Laznik s Huskvarne.

Novima kristjanoma in njunim staršem čestitamo in želimo mnogo božje milosti!

Poroka:

Malmö. — V nedeljo, 22. junija, sta si v tukajšnji katoliški cerkvi obljubila zvestobo v zakramentu sv. zakona Anton Košir, doma iz Križ na Gorenjskem, in Danijela Polzelnik, doma iz Velike Slevice pri Velikih Laščah. Priči sta bila Andrej in Cirila Lazukič iz Bilsholma. — Novoporočencema iskreno čestitamo.

Novi naslovi: Pogosto se dogaja, da pride „Naša luč“ nazaj s pripombo poštnega urada: „Odšel; nov naslov neznan“. Kakor je to nerodno za pošto, ki ima nepotrebno delo, je še bolj nerodno za tiste, ki vam pišejo, ko jim pismo pride nazaj. Med te spada

slovenske radio oddaje

KÖLN — Ob torkih, četrkih in sobotah od 16,20 do 16,50 (na kratkih valovih 41 in 31 m). Na sporedu so dnevne svetovne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja. Poleg tega imajo Slovenci v Nemčiji možnost, da preko kölnskega radia pošiljajo domačim voščila, pozdrave in glasbo po želji. Dopise pošljite na naslov: DEUTSCHE WELLE, 5 Köln, Brüderstr. 1 (Südeuropa-Redaktion).

VATIKAN — Vsak dan ob 19,00 (na kratkih valovih 6190, 7250 in 9645 kilohertzov ali 48,47, 41,38 in 31,10 m ter na srednjem valu 1592 kilohertzov ali 196,2 m).

Radio LONDON BBC — oddaja vsak dan ob 12. uri (novice in pregled tiska) na valovih 25 in 19 m. Ob 19. uri na valovih 49,31 m; ob nedeljah ob 16,30 na valovih 31,25, 19 m.

WASHINGTON — Glas Amerike: vsak dan zjutraj ob 6 (valovi 31 — 41 — 49 m).

tudi „Naša luč“ in vaš izseljenski duhovnik. Zelo lahko je to stvar rešiti: Potrebno je samo, da greste na poštni urad in tam napišete na poseben obrazec, ki jih tam vedno imajo, svoj dosedanji in bodoči naslov ter datum, od katerega velja novi naslov. Napišite še naslov tistega, kateremu hočete novi naslov sporočiti. V slučaju „Naše luči“ je to slovenski izseljenski duhovnik. Potem vržete v poštni nabiralnik brez znamke. In zadeva je rešena! Prosim vas, da v bodoče tako ravnate, kadar se boste selili.

Ognjišče

je najboljša slovenska
mladinska revija.

Ali jo že imate?

Ljudje pod bičem

(Nadaljevanje s 21. strani)

si celo, da bi odšel tudi Jerovšek, da bi odšli vsi, ki jih je poznala, in da bi ostalo od preteklega življenja samo dvoje: Marijin grobek z angelčkom z zlomljeno perutko in Žalar s svojo zastrto naklonjenostjo.

Samo to dvoje.

Odprla je oči. Vedela je, da to ni mogoče, da se zaman trga iz strašnega človeškega občestva. Njegov del je bila in bo ostala in njena osebna pot bo vedno le mučno zaganjanje človeka, ki je privezan na verigo.

Na steni je visela slika njenega mrtvega otroka, na omari je spet stala slika Žalarjeve Marije. Postavila jo je tja v svoje lastno očitiranje, hotela se je prisiliti v pozabljenje, si vsak dan sproti dopovedati, da preko te ženske Žalarja ne more doseči. Ta poduhovljeni obraz je mirno preraščal čas in njegova pehanja in zdelo se ji je, da je s skrivnostnim prtom zakrival tudi Žalarja.

*

Iz zvenečega poletja se je pričejala spočenjati jesen in krvavo listje je dajalo svetu simbolično ozadje. Jerovšek je prihajal poredko, toda prihajal je še vedno redno. Govoril je o uporu Poljakov v Varšavi in o izkrancanju Angležev v Grčiji.

„Tako ranjenega leva počasi obkoljujejo,“ je govoril. „Zavezniki so v Parizu, prodirajo po Italiji, zdaj so v Grčiji. Zima bo premike malce ustavila, toda na pomlad bo prišel konec.“

„Konec bo nekaj strašnega,“ je rekla kar tako.

„Tudi jaz mislim,“ je rekel.

Pozno v novembru, ko je sivo nebo zlokobno viselo nad mestom in obetalo prvi sneg, je prelistavala „Jutro“ in prebirala drobne domače novice. Počasi je drsela z očmi po petih vrsticah, ki so kakor drobne kačice sikale vanjo:

— Zakonsko zvezo sta sklenila Mira Zimnik, hči veletrgovca, in Blaž Bregar, sin veletrgovca Bregarja, ki je ob tej priliki daroval Zimski pomoči pet tisoč lir. Mlademu paru... —

Zganila je časopis, ustnice so se hotele ukriviti v porogljiv posmeh, toda ni jim uspelo. Ostale so stisnjene v drobno, rdečo črto.

V Blažu Bregarju je bilo vendarle mnogo njene usode. Tudi angelček z zlomljeno perutko, morda tudi Žalar za gosto mrežo v daljnem svetu.

Včasih en sam človek lahko ubije mnogo življenj in niti ne ubija.

Zdela se ji je, da je prvič prišla do bistva krivice.

V decembrski številki partizanskega „Poročevalca“ je bilo nekaj plehkkih besedi o Ivanu Cankarju: „Na dan 11. decembra leta 1918 je umrl veliki borec za pravice delovnega človeka, pisatelj ponižanih in razžaljenih Slovencev...“ —

Silva je mislila samo na Martina Kačurja.

Cela stran je bila posvečena obletnici rojstnega dneva Stalina.

„Vsi poznajo nepremagljivo silo Stalinove logike, kristalno jasnost njegovega razuma, jekleno voljo,

vdanost partiji, ognjeno vero v ljudstvo in ljubezen do ljudstva. Vsem je znana njegova skromnost, preprostost, usmiljenje do ljudi in neusmiljenje do sovražnikov ljudstva. Naj živi dolga leta naš ljubljani in veliki Stalin!“

Pretiravanje se ji je zdela ogabno. Vera v ljudstvo in ljubezen do ljudstva. O Hitlerju so Nemci prav tako pisali.

Ko je zakurila za večerjo, je „Poročevalca“ porinila pod treske.

Za božič so Nemci pričeli veliko ofenzivo proti partizanom. Pričeli so jih napadati na vsem ozemlju med Sotlo in Savinjo.

Jerovška novica ni spravila iz tira. Samo z roko je zamahnil.

„Partizani se bodo pač umikali. Njim zdaj poma-ga čas. Nemcem ga zmanjkuje, partizani pa ga imajo na pretek. Trpé tako največ ljudje po vaseh, Nemci jih streljajo kakor ptiče.“

„Tega ne moreš trditi,“ se mu je uprla.

„Mislim, da lahko,“ je rekel trdo. „Nikomur ne gre za ljudstvo, vsakemu gre samo zase. Vse postaja strašna podlost.“

Hotela mu je reči, da se je tudi on spremenil, da govori kakor pravi belček, toda ni hotela razbiti skromnega božičnega razpoloženja, ki je bilo že itak blede in neprepričljivo.

„Zelo hladno imaš,“ je rekel. Nato je odpel aktovk.

„Ali v peči še tli?“ je vprašal.

Prikimala je.

Z dvema velikima kepama premoga v rokah je odšel v sobo in Silva mu je sledila.

ZDELO se ji je, da so prišle spremembe celo v letne čase. Kako strašno hitro je minila jesen! Mimogrede je sneg zamel velike ograbke odpadlega listja v tivolskem parku in pod Golovcem. Čas je zgubil svojo dolgost, na svoj način je požiral samega sebe.

Bučanje bombnikov, ki so podnevi in ponoči letali nad Ljubljano, je razgibalo običajno januarsko tišino in v zadnjih februarških nočeh je že lahko slišala prvi dež, ki je dolbel v zaledenele žlebove. Toda bilo je še pregodaj za trajno odjugo. Žlebovi so spet zamrznili in popoldne, ko je sonce dobilo nekaj moči, so s steklenim žvenketom ledene sveče padale na tlakovano dvorišče. Imela je občutek, da to niso ledene sveče, ampak težke kaplje, ki od nedod padajo v grobno tišino pred koncem. Nekoč je brala, da so v srednjeveških ječah nekatere obsojence mučili s tem, da so jim, privezanim k stenam, pustili počasi kapljati vodo na lobanjo. To jim je ubijalo živce, dokler niso znoreli.

Zdaj je bilo prav tako. Živčnost je grabila po vseh, tudi po Jerovšku. Postajal je podoben Bregarju ob začetku vojske. Hlatal je za novicami, jih prinašal k njej, in ko je sedel pri mizi, je vedno bobnal s prsti po miznem robu. Gledal je vanjo, kakor da pri njej išče odgovora, in ker je novice samo sprejemala brez vprašanj, je navadno vstal in pričel hoditi po kuhinji. Včasih je stopil samo k oknu in čudno zgrbljen gledal na dvorišče. (Se bo nadaljevalo)

Pastirjevo slovo

Primož je v počitnicah pasel pri babici. Kot pravi pastir je korakal za čredo. Urezal si je dolgo šibo, ki pa jo je nosil bolj za pastirsko znamenje, saj z njo ni nikoli udaril krave.

A prišla je spet jesen in z njo

šola. Zadnji dan se je zaprl v hlev in se dolgo ni vrnil iz njega. Hodil je od krave do krave, jih prijazno vlekel za uhlje ali božal po glavah in jim šepetal poslovilne besede.

„Čora, boš dobila telička? Res? Potem naj bo rdeč z belo liso na glavi...“

„O ti, Figa, še veš, ko si mi pojedla kapo? Naj bo, odpustim ti. Nisem vedel, da imaš tako rada kape...“

„Povem ti, Riška, drugo leto mi ne boš več uhajala v deteljo...“

„Riga! Rečem ti, do pomladi se nauči lepše mukati, drugače ne boš šla več z mano na pašo... Na sosednjem pašniku bodo mislili, da smo brez posluha...“

„Srečno, Murka! Na spomlad ti bom prinesel nov zvonec... Velja?“ Naskrivoma ji je odprl dlan, z jezikom mu je odnesla z nje košček kruha. Murka je bila njegova ljubljenska.

Pri vratih se je še enkrat ozrl k jaslim. Krave so ga gledale z velikimi, žalostnimi očmi.

Potem je stekel iz hleva.

Leopold Suhadolčan

Otroci spuščajo mehurčke

*Sonce, zemlja, mesec,
vrté se brez kolesec,
letijo brez peresec,
v nebo se točijo,
na vejo skočijo,
brez poka počijo.*

Oton Župančič

Križe-kraže

Pavlek je prvič prestopil prag otroškega vrtca.

„Kako je lepo!“ je rekel.

Potipal je nizke stolčke, pobožal mizice, si ogledal slike na stenah, potem je sedel. Dali so mu svinčnik in papir in rekli:

„Pavlek, nariši kaj lepega!“

Pavlek je risal črte. Delal je vjuge, pike in pikice. Otroci so gledali Pavleka in se zasmejali:

„Gospodična!“ so med smehom zaklicali. „Pavlek dela same križe-kraže.“

Pavlek je začuden obstal. Spustil je svinčnik in sklonil glavo. Vzgojiteljica ni rekla ničesar. Stopila je k polici, vzela nov list

Pot Slovencev skozi čas

Naši predniki so se v sedanjih krajih naselili pred skoraj 1.400 leti. Slovenska naselja so tedaj segala tja do Donave na severu in globoko v Alpe ter v današnjo Madžarsko.

Nekaj stoletij so Slovenci v novi domovini živeli svobodno. Imeli so samostojno kneževino Karantanijo s središčem na Koroškem, kjer so si na Gosposvetem polju svobodno volili kneze.

Potem so jim zagospodovali tuji. Naš kmet je moral tuji gospodi opravljati tlako, dati del svojih pridelkov in plačevati davke. Tlaka in davjatve so vedno bolj naraščale.

Kmetje niso mogli več prenašati težkih krivic. Pred nekako 500 leti so se začeli veliki kmečki upori. Ker so bili kmetje navadno oboroženi le z vilami in kosami, so bili premagani.

Druga velika nesreča za naše kraje v tistem času so bili vpadi Turkov na slovensko ozemlje. Leto za letom so ti plenili in požigali po naših krajih, morili in jemali s seboj fante in dekleta. Ljudje so se reševali le v tabore, to je, za obzidja cerkva na gričkih.

Šele po letu 1848 je postal naš kmet na svoji zemlji svoj gospod. A vsi Slovenci so se morali za svoje narodne pra-

vice v bivši Avstro-Ogrski nenehno boriti.

Po razpadu avstro-ogrske države leta 1918 se je slovenski narod razen dela Korošcev, Primorcev, Beneških Slovencev in Režijanov združil s Hrvatimi in Srbi v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vse v tej državi ni bilo tako, kot bi si naši ljudje želeli, a je bilo znosno.

Potem je prišla druga svetovna vojna. Nemci, Italijani in Madžari so zasedli Slovenijo. Namesto da bi se vsi Slovenci združili okrog svojih voditeljev in hranili kri do trenutka, ko bi bil upor okupatorju uspešen, je majhen del slovenskih komunistov izrabil priložnost in si za ceno mnoge slovenske krvi izsilil vodstvo nad narodom.

papirja, sedla k Pavleku, mu potisnila v roko svinčnik in rekla: „Pavlek, nariši majhno hišico.“

Pavlek je gledal papir, gledal je otroke in odložil svinčnik. „Ne morem,“ je rekel, „ne znam.“

„Ne znaš? Kaj še! To si samo domišljaš. Poglej! Narisal boš hišico. Čisto majhno. Samo za naju. Poskusi! Potegni črto! Še eno, še dve in hišica bo gotova.“

Pavlek je pogledal vzgojiteljico. Potegnil je črto, še eno, še dve in vzgojiteljica je zaklicala:

„Zelo lepo! Samo na okenca si pozabil. In v hiši brez oken nama bo temno. Sonce ne bo moglo priti do naju.“

Pavlek se je znova sklonil nad papir. Narisal je dve majhni, vijugasti okni.

„Lepo, ampak... Ali bova brez cvetic?“ je vprašala vzgojiteljica.

Pavlek je narisal lonček in vanj posadil tri drobne cvetlice.

Vzgojiteljica je naredila resen obraz.

„Cvetlice so zelo lepe,“ je rekla. „A še nekaj sva pozabila.“

Pavlek je premišljal. Tudi drugi otroci so napeto strmeli v Pavlekovo risbo.

„Ali bova skozi okno skakala v hišico?“ je vprašala vzgojite-

ljica. „Prevrnila bi cvetlice, razbila bi lončke. Kaj morava še imeti?“

„Vrata!“ je rekel Pavlek. Sklonil se je nad papir in risal, risal. Narisal je hišo in vrt in lipo in ptičke in sonce in cvetlice...

Otroci so gledali risbo in veselo zaklicali:

„Kako lepo riše Pavlek!“

Pavlek je bil srečen in od tistega dne ni več delal križe-kraže.

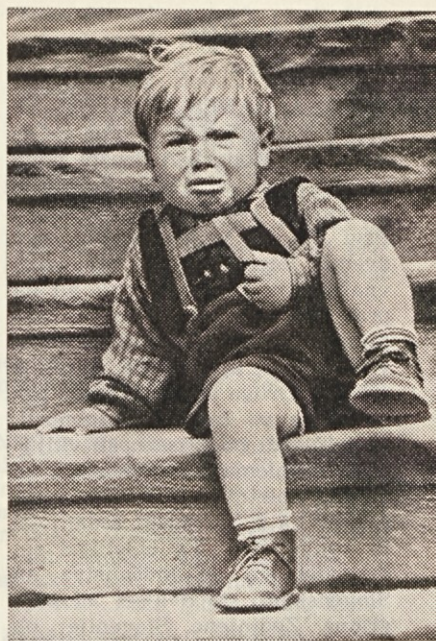
Marta Grom

Janko kupuje konja

CIGAN STEGNE ROKO PO DENARJU IN ZADOVOLJNO POKIMA. POTEM REČE MALI CIGANKI, NAJ GRE V ŠOTOR PO MURČKA.

JANKO SI MISLI VES SREČEN:

„ZDAJ GA PA KAR ZAJAHAM IN PRIJEZDIM DOMOV. POTEM NAJ PA HLAPEC LE ZABAVLJA. ŠE POGLEDAL NE BOM VEČ DRUGIH KONJ IN NIČ VEČ NE BOM PROSIL, DA BI SE VOZIL Z NJIM IN DA BI

ME DEVAL NA TISTE VISOKE, NERODNE KONJE.“

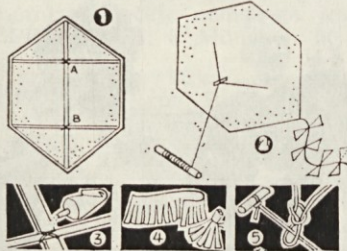
TODA KAKO JE JANKO DEBELO GLEDAL, KO MU PRI-NESE CIGANKA NAMESTO KONJIČKA — ŠKORCA.

Franc S. Finžgar

Naredimo zmaya!

Letos bomo naredili šestkotnega zmaya.

Zanj je potrebna lesena palčica (od 0,5 cm do 1,5 cm debela in 120 cm dolga) in dve

vrbovi šibi (od 6 do 8 mm debeli in 95 cm dolgi).

Palice navzkriž skupaj zvežemo s tenko vrvico in zlepi-mo z mizarskim klejem. Na zarezano konce napnemo vrvico in vozle prav tako zalepi-mo (risba 3).

Papir — najboljši je svilen — odrežemo tako, da je za 2 cm večji kot ogrodje zmaya. Prilepimo ga čez napeto vrvico (risba 1).

Pri točkah A in B privežemo motvoz kot „vago“, na njem pa zavozlamo zanko, ki jo je mogoče zategovati ali pa popuščati (risba 2). Kakor je pač veter močan, tako mora biti povodec višje ali nižje na „vago“ pritrjen.

Na gornjem koncu povodca pritrđimo košček lesa. Tega vtaknemo v zanko na „vagi“ (risba 5).

Na koncu pokončne palice

privežemo rep. Tega naredimo iz papirnih trakov in čopa (risba 4). Čim močnejši je veter, tem težji mora biti zmay. Obtežimo ga tako, da mu podaljšamo rep.

Sedaj naj se pa zmay dvigne visoko, visoko, tako da ga bomo komaj še mogli videti!

novе knjige

Dr. Ciril Žebot: SLOVENIJA VČERAJ, DANES IN JUTRI, II. del. — Konec junija je izšla v Celovcu pri Mohorjevi družbi nova knjiga prof. dr. Cirila Žebota o sodobnem razvoju v Sloveniji. Prvi del te knjige je bil pred dvema letoma kljub prepovedi vnašanja v Jugoslavijo — ali pa prav zato — v nekaj mesecih razprodan. Knjiga je množično vdrila v Slovenijo, kjer je šla iz rok v roke. — Druga knjiga presega prvo ne le po časovni sodobnosti, temveč tudi po razsežnosti vključene problematike. Poslužuje se velikih obletnic, ob katerih avtor razpravlja o slovenski sedanjosti in prihodnosti. Te obletnice so: dvanajst sto let krščanstva na Slovenskem; sto dvajset let programa Zedinjene Slovenije; ob stoletnici „Slovenskega naroda“ in ljudskih taborov; ob petdesetletnici prve slovenske vlade; po petdesetih letih oktobrske revolucije; štirideset let posledic 6. januarja 1929; po petindvajsetih letih Osvobodilne fronte; tri leta brez Rankovića; po sovjetski zasedbi Češkoslovaške. — Vsa ta našeta poglavja kakor tudi „Izvirna suverenost republike“ ter „Pismo slovenskim izobražencem in študentom“ delajo knjigo silno aktualno. Pričakovati je, da bo zanimanje za ta del prav tolikšen, kot je bil za prvega. — Knjigo je mogoče naročiti pri Mohorjevi knjigarni v Celovcu (za 50 avstrijskih šilingov).

Škof je Francoz. Ker sem edina znala francosko, sem bila za tolmačico. Škof pozna našega misijonarja g. Majcna.

Podnevi je bilo prekrasno, ponoči pa je bilo v okolici dosti streljanja, pa noči kar ni hotelo biti konec. Obiskali smo več gorskih vasic, kjer imajo posebne navade. V vsaki vasi imajo veliko, s slamo krito hišo, ki je videti kot občinska hiša, pa je njen namen čisto drug. Tja namreč zapirajo čez noč vse samce, dokler se ne poroče.

V vietnamskih gorah živi več gorskih rodov, ki imajo povsem različne jezike. Živijo zelo primitivno v kočah, kritih s slamo. Cela hiša je en sam prostor, na sredi velika postelja, kjer leži vsa družina. Ležijo pa kar na golem lesu, slamnjač ne poznajo. Pri obleki tudi nimajo modnih problemov: moški nosijo malo krpico, ženske krila in bluže; če pa imajo pri sebi dojenčka, so od pasu navzgor gole, otroka imajo pa privezanega z ruto k sebi.

Bili smo tudi pri gobavcih, za katere skrbijo usmiljenke. Prednica je Francozinja, Vietnamke pa tudi vse govorijo francosko. V mestu imajo usmiljenke še šolo za 800 otrok.

Danang, 18. 2. 69.

Najprej vam moram voščiti srečno novo leto — Tet 2016, ki smo ga včeraj začeli v znamenju petelina, kar pomeni borbo. Vsa-

ko budistično leto je v nekem znamenju in sicer vedno v znamenju živali, ki ima vsaka svoj pomen. Prejšnje leto je bilo opičje, kar pomeni veselje. V vsem imajo dvanajst živali: zmaj pomeni slavo, tiger moč, kača zvitost, koza lahkomišelnost, pes zvestobo, konj blagostanje, ostalih se ne spomnim.

Leta štejejo drugače kot mi. Takoj ob rojstvu je otrok star eno leto in če je rojen malo pred Tet, je ob Tet star že dve leti. Tega štetja mi ne razumemo, zato nam datume vpisujejo prevajavke, ki so vajene obeh kalendarjev. Pa tudi zanje je včasih težko dognati, koliko je bolnik star, ker dobijo vse mogoče odgovore, kot na primer: „Rojen sem v letu zmaja.“ Zdaj pa vedite, katerega zmaja.

Danang, 2. 3. 69.

Kar sem tukaj, je danes prvič, da čutimo, da smo v vojski. Tet smo mirno praznovali. Letos so začeli Vietkongovci ofenzivo malo pozneje kot lani. V noči od 22. na 23. so obstreljevali Danang. Prvi napad je bil okoli pol dveh, tako da sem se zbudila in šla na krov. Okoli tričetrt na tri se je začel drugi. Tokrat so zadeli veliko skladišče municije. Seveda smo drugi dan, v nedeljo, dobili veliko ranjencev. Na mestu samem ni bilo ljudi, toda drobci granat so padali po hišicah, ki so krite s slamo. Žrtve so bili civilisti, ki na splošno v tej vojski več trpe kot vojaki.

naši razgovori

PISMA IZ VIETNAMA

Danang, 31. 1. 69.

Že prej sem pisala misijonarkam v Kontum in se jim najavila, pred dnevi pa smo se odpravili tja na obisk. Na letališču nas je čakal škofov šofer, potem nam je dal škof stanovanje.

Škof Francoz v Kontumu. Na levi je dr. Marija Prijatelj, na desni pa nemška bolničarka.

Niša ladja je zaradi varnosti ostala vsa nedeljo zunaj, ranjenec se nam dovažali s čolni. Vseh je bilo 31, pa sami težki primeri, tako da smo delali do pol enajstih zvečer. V ponedeljek smo imeli mir, v torek smo pa zopet dobili 10 ranjencev. Ubogi ljudje, ki morajo toliko trpeti! Vsak večer se peljemo na odprto morje, da smo bolj varni.

Danang, 21. 4. 69.

Morda ste v strahu za nas, ker so prejšnji teden zopet padale rakete na Danang. Tokrat smo imeli zares srečo. Ena raketa je padla samo kakih 100 metrov od nas. Potem smo se odpeljali ven.

Tokrat je bilo kakih 20 raket, pa niso kaj posebnega zadele. Dve sta padli v reko, verjetno so merili na kako ladjo z municijo.

Tako bi enkrat lahko tudi Helgoland zadeli. Sicer pa ena sama raketa ne bi zadostovala, da nas potopijo.

Torej le ni tako preprosto. No, pa če sem že devet mesecev prestala, bom pa še naslednja dva.

Julija nas veliko odide: od zdravnikov pet, vsega skupaj pa gotovo kakih dvajset. Zdaj pripadam že k stari gardi, pa se mi zdi, da sem šele prišla.

razno

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece. Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20.

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, piše proučne in organizira tečaje nemškega jezika dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstr. 21, tel. 54 13 702.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprišežen prevajavec in piše tudi razne proučne. Pišite mu!

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski TOLMAČ prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. MARTIN SAPOTNIK, 413 Moers-Meerbeck, Luisenstraße 23, Rhld.

Sodnijsko pooblaščen PREVAJAVEC za slovenski in srbo-hrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja

vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstraße 27, tel. 69 31 43 (28 31 43).

SAMSKI SLOVENEK iz Mežiške doline, zaposlen v Münchnu kot kvalificiran delavec, star 43 let, visok 174 cm, želi spoznati neporočeno žensko, staro do 40 let, ki bi bila pripravljena živeti stalno v Münchnu (ni pa to nujen pogoj). Zaželena bi bila koroška Slovenka, ki zna tudi nemško. Vdovec z otroki in civilne ločenke niso izključene. Zaželena fotografija. Naslov posreduje uprava „Naše luči“. (Štev. 18).

RUS, star 37 let, živeč v Avstraliji, študiran, v državni službi z dobro plačo, pošten in dober, išče Slovenko, da bi se z njo poročil. Naslov v upravi „Naše luči“. (Štev. 19).

VIPA VC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželene naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

VISOKOPRITLIČNO PODKLETENO HIŠO (grajeno pred vojno) z garažo in malim vrtom, 15 minut peš do središča Ljubljane (Rožna dolina), prodam najboljšemu ponudniku. Naslov posreduje uprava „Naše luči“. (Štev. 13)

PRODAM NEDOGRAJENO HIŠO v Zg. Radvanju. Informacije pri Kniplič, Ob ribniku 11, Zg. Radvanje, Maribor.

PRODAM SREDNJE VELIKO POSESTVO, 4 km iz Gornje Radgone, ob občinski cesti. Velika hiša in hlevi v dobrem stanju, zelo dobre njive, sadovnjak in gozd. Rožkar, Gornja Radgona, Zbigovci 11.

za po kosilu (ali po večerji)

Avto šoferske šole se je ustavil pri bencinski črpalki. Uslužbenec je opazil, da se avto še vedno tresse.

„Gospodična, ustavite motor,“ je dejal voznici.

„Saj sem ga,“ je odgovorila ta. „Le instruktor še vedno trepeti.“

Na ljudski univerzi.

Profesor poučuje: „Kot ste videli, je glista v vodi plavala, ko sem jo pa vrgel v konjak, je poginila. Kaj bi iz tega sklepali?“

Starejši možak: „Da je konjak sijajno sredstvo proti glistam.“

„Že vnaprej bi se vam rad opravičil za hrup, ki utegne biti jutri pri nas. Povabili smo na večerjo nekaj članov jahalnega kluba.“

Po treh dneh.

„No, ali smo vas zelo motili?“

„Niti ne. Le tega nismo mogli razumeti, kako se vam je posrečilo spraviti konje v sedmo nadstropje.“

Napis v parku: „Hoditi po travi in trgati rože je strogo prepovedano. Kazen 5 Din. Za vojake in dijake 2 Din. Skupine popust.“

„Kadar plešem z vami, gospodična, se mi zdi vsak ples tako kratek.“

„Seveda, ker je dirigent orkestra moj mož.“

„Če bi imela na izbiro, da se poročiš s milijonarjem, ki bi ga ne imela rada, ali pa z revežem,

ki bi ga imela rada, za koga bi se odločila?“

„Milijonarja, ki bi ga ne imela rada, sploh ni.“

Peter je na cesti močno udaril po rami človeka, za katerega je mislil, da je njegov prijatelj Pavel.

„Presneto vendar,“ se je obrnil neznanec, „kaj pa počenjate?“

„Oprostite, mislil sem, da ste moj prijatelj.“

„Pa me kljub temu ne bi bilo treba tako udariti.“

„Kaj počnem s mojimi prijatelji, je popolnoma moja stvar.“

„Ko bi bil Blaž večji, bolj eleganten in bolj resen, bi prav rada šla z njim na ples, a kaj, ko me nikoli ne povabi.“

„Ali ti je padlo v oči, da ima Boštjan večjo plešo kot Urh?“

„Po mojem nima ne prvi ne drugi nobenega lasu več.“

„Že, že, a Boštjan ima večjo glavo.“

„Moja žena bi bila zares idealna žena, ko bi ne poskušala za vsako ceno narediti iz mene idealnega moža.“

„Mama, danes sem padel z detmeterske lestve.“

„Ježešna, pa se nisi polomil?“

„Sem bil šele na prvem klinu.“

„Zakaj imaš pa glavo obvezano?“

„Ali vidiš tisti telegrafski drog?“

„Seveda.“

„No, jaz ga pa predsinočnjim nisem videl.“

„Ja, Urška, kako pa da te ni nikdar več videti z Vidom?“

„Drugó si je izbral, sem ga pa pustila.“

Sosedu je umrla žena. Čez nekaj mesecev se je poročil s sestro pokojne. Ko je šel od poroke, ga je vprašal neki znanec:

„Zakaj pa nosiš žalni trak?“

„Zato, ker mi je pred petimi meseci umrla svakinja.“

„Znorela bom ob možu!“ se pritožuje mlada ženska sosedu. „Ne zna ne kart igrati ne vina piti...“

„In to ti je zoprno? To je vendar idealen mož.“

„Tako? Tako misliš ti o možu, ki ne zna ne igrati ne piti, pa igra in pije vse večere?“

V majhni republiki je ministristvo za živinorejo odredilo, da morajo biti vse živali označene, čigave so. Uradnik, ki je moral kontrolirati, da bo odredba izpolnjena, je prišel do kmeta, ki mu je tožil:

„Z voli in kravami je bilo dosti lahko, a kakšna muja s čebelami!“

Neki mož gre k psihiatru. Mezinec desne roke tišči v ušesu.

„Gospod doktor,“ mu pravi, „že dva meseca imam v ušesu muho, ki me bo spravila ob živce.“

Zdravnik mu omrtviči uho in dela, kot da bi mu ga operiral. Po „operaciji“ mu pove, da je bila v ušesu res muha in da mu jo je izvlekel.

Čez nekaj dni sreča psihiater na cesti svojega klienta, a spet z mezinцем v ušesu.

„Kaj pa počnete?“ ga ustavi. „Saj sem vam povedal, da sem vam muho izvlekel iz ušesa.“

„Vem, vem,“ odvrne pacient. „A ne bi hotel, da bi mi zlezla druga noter.“

„Šele štirinajst dni sta poročena, pa se že prepirata?“

„Ja, kregala sva se o tem, kdo ima koga rajši.“

Kaj vzbuja doma dobro (in slabo) voljo?

Hvala Bogu, da ni domačega masla! Tuje je cenejše!

Kar se pred volitvami pogreva, se po volitvah ohlaja...

„Tovarišija, na današnji seji se moramo pa pomeniti, če smo še kaj pozabili v pripravah za letošnjo turistično sezono. Upam, da je vse urejeno?“

„Je, tovariš predsednik. Morje je pripravljeno, jezera so že odmrznila, hribi tudi že stojijo, s popravilom cest bomo pa, kot po navadi, začeli že sredi avgusta.“

„Očka, kaj je to 1. maj?“

„Sinko, to je praznik za tiste, ki so tako srečni, da imajo službe.“

Pozdravljam družbeno dogovarjanje, če se ne bodo dogovarjali o meni — brez mene.

Ko sediš v mercedesu, ti ne morejo več metati polen pod noge.

Čprav nam primanjkuje šolskih prostorov, je še pre zgodaj trditi, da živimo v brezrazredni družbi.

Ni vsak brezposeln, kdor ne dela.

Bogovi Olimpa so pili in jedli zato, da bi pokazali ljudem, da obstajata tudi ambrozija in nektar!

Od trkanja na prsi mu je padlo srce v hlače.

Vsako ima pravico do dela! Škoda, da ne tudi dolžnosti.

Tudi na zavodu za zaposlovanje piše, da je nezaposlenim vstop prepovedan.

„Tovariši, pogoje za dodelitev štipendije izpolnjujete! Zdaj pa še psihotehnična preizkušnja: Zakaj po enem razpisu za dodelitev štipendije dohodki na enega člana družine ne smejo presegati 350 dinarjev, po drugem 450 dinarjev, po tretjem 600 dinarjev?“

„? ? ?“
„Nihče ne ve? Ker to sploh ni važno! Štipendijo dobe tisti, ki imajo zveze!“

Mladini se odpirajo perspektive, ona pa zahteva delovna mesta.

Vsako naj najprej počisti pred svojim socializmom!

Status pripravnika bi bilo treba priznati tudi tistim, ki že dvajset let nič ne delajo.

Od velikih besed do velikih dejanj je samo en velik korak.

Nekaterim se zdi krivična že borba proti krivicam.

Pri marsikom si je mogoče visoko razredno zavest razlagati s tem, da je prišel na položaj iz najnižjega razreda — osnovne šole.

Zgodovina se ne ponavlja, ponavljajo se neumnosti.

Z gradovi v oblakih ne bomo rešili stanovanjskih problemov.

Oglas: „Posestvo 2 ha in 30 a zemlje z gospodarskim poslopjem prodam, da bom lahko plačal starostno zavarovanje.“

Poznamo mesečne obračune, tromesečne obračune, šestmesečne

ne obračune, večkrat na mesec pa obračune za kilometrino, obračune za dnevnice, obračune za reprezentančne izdatke in ponekod tudi obračune z delavci, ki se preveč zanimajo za obračune.

Ni prav, da v tujino odhajajo samo zaposleni in je doma vedno nezmanjšano število nezaposlenih.

Globoko verjame v boljšo bodočnost, ker se mu slabše že ne more goditi.

Hura, za eno pokojnino si lahko kupim dvajset beraških palic!

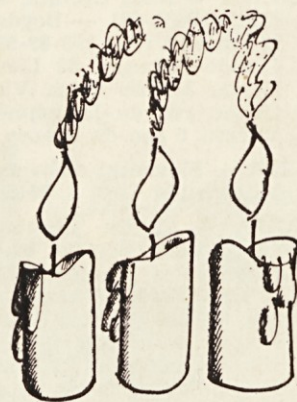
Najlaže je postati junak v minulih vojnah.

Kazalo bi uvesti samoprispevek za naše raziskave na Luni. O kmetijstvu bomo razpravljali prihodnjič.

Pri nas ni treba štrajkati. Znamo tudi drugače delati škodo v gospodarstvu.

„Ne vem, kaj bi bilo treba storiti?! Zdaj že vrabci na strehi čivkajo, da s takimi cestami ne moremo pričakovati razvoja turizma...“

„Ja, vrabce pobijmo...!“

TROFAZNI TOK, KI SO GA
PRED VOLITVAMI OBLJUBILI
NEKATERIM BELOKRANJSKIM
VASEM.

Po Pavlihi

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 18. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 3.— ameriške dolarje, 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9 (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRILIJA — Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Janez Hafner, Theodor-Körner-Straße 111, 8010 Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège. (Telefon 04/23-39-10). — Kazimir Gaberc, 19 Louis Empain, Marcinelle (Hainaut). (Telefon 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko Grims, rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, 00198 Roma.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29. (Tel. 62-6-76). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S. Kolbstr. 15/I. (Tel. 72-2-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. Stuttgart 35-31-77.) — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/I, 8 München 15. (Telefon 53-64-53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Telefon 016/11-31-54).

ŠVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebachstraße 15, 8052 Zürich, (Tel. Zürich 46-68-61).